

Di'dz ndzun chen Jesús gu'n ukë' Lucas

Lë' Lucas xkë' gu'n che'n sia lo Teófilo

1 ¹ ¡Tsin Dad Teófilo! Lu' nak tib minn nondo'.

Lu' nan wen ndal minn ugu kwend gu'n uyu'nn Jesús, gu'n uyak xidna. ² Jesús uxa'l minn uyuña une'wu lo ichë mnech. Minn knu une'wu lo'nu. ³ Lox ñaná ukë unabdi'dzu tsëw, xkwa' axta xan xi'k xku'n uyaku. Gana zakná wen ikënu, lox ixalnu lo'lá. ⁴ Dzekna xka gaknanchalá xku'n nak gu'n uyu'nnkluw mi'nnlá.

Tib angl une' lë' Juan, minn icho'pnis, gal

⁵ Uyu tib pxoz lë Zacarías, is or lë' Herodes nak minn chu'nnbéy ichësa giedz nax xtën Judea. Or knu lë' Zacarías nak pxoz iza minn zi'd xedi'y Abías. Lë' xiwna'xi lë Elisabet, zi'd xedi'y Aarón. ⁶ Zacarías ichop xiwna', wen lo Dios. Ichësa dze zu xñaz Dios. Ichopxi chu'nn ichësa gu'n chu'nnbéy Dios, chut gakda izo'bkiy ichopxi, lo ichopxi wen lo Dios. ⁷ Sinda chapdaxi më'd lo gakda gap Elisabet më'd. Gana ichopxi nak minn gol.

⁸ Ñana udzinn tib dze, or lë' xminn Zacarías uyunlo ukë dzi'n lén ido' lo Dios. ⁹ Uyélana minn nak pxoz xgu tib rifa gan chu iga' ted lén ido' ize'y nkwa'nnex, ñana Zacarías uga!. ¹⁰ Ga dzekna lë' ichësa minn giedz knu, Jerusalén, chixti'dzña Dios ley or lë' Zacarías dze'y nkwa'nnex.

¹¹ Ñana tigolpa lë' tib angl chen Dios uyen, zu lo Zacarías lad derech lo pku'g di't sdze'y pxoz nkwa'nnex. ¹² Gatsla uyak Zacarías, or uwiy lë' angl chen Dios zu lo, ga udzeb Zacarías.

¹³ Ga lë' angl chen Dios chëp lo Zacarías:

—Idze'bdalá. Gu'n unablá, di'dz gu'n une'lá, Dios uyonalu nana lë' xiwna'lá, Elisabet, gap tib më'd, lë'lá guslé më'd Juan.¹⁴ Lë'lá gap gilxil gana ndal minn xi'lna dze knu or lë' më'd gal,¹⁵ lo Dios ncho'b gwyi xinlá. Gana xinlá giada gu'n xlan lo minn. Gana lë' Espíritu chen Dios nna'sñala më'd knu or anscha gal.¹⁶ Lo gu'n gu'nuxi lë' ndal minn Israel gobichekga xñaz xiDios, Dad chu'nnbéy lo.¹⁷ Lë' xinlá sia nech lo minn ixa'l Dios. Xinlá ikaña lë'kga espíritu gu'n ude'd Dios lo Elías, minn une' gu'n une' Dios. Xi'k uyu'nnbéy Elías xka gu'nnbéyxi dzekna xka lë' minn tilñadcha xin gana lë' minn nëd gon di'dz, gonagu. Xka gu'nnkluwxí xku'n bekwa'n gu'nn minn ikimbias minn or lë' Dad chu'nnbéy lona zi'd.

¹⁸ Ga lë' Zacarías unabdi'dz lo angl:

—¿Xku'n gunn-ná gaknanná nli nak gu'n xne'lá?, lo ichopnu dewna'ná nak minngol.

¹⁹ Ga lë' angl ukëb:

—Na' nak Gabriel, zu gax lo Dios. Ga lë'xi uxalná inená tib di'dz wen lo'lá.²⁰ Sinda lu' nlelëdzda xtidzná gu'n unená, loxna gunu ine'dchalá axta or lë' gu'n che'n gak.

²¹ Ga stsela uyak, lë' minn nchëzé ley kimbias Zacarías xnabdi'dzlsa minn: “¿Xku'n stsecho yu Zacarías lën ido', zëxda icha' Zacarías?”²² Konde lë' Zacarías ucha', gakdacha ine'. Axta or knu dzekna, lë' minn uye'nna bitser uwiy Zacarías tib gu'n uluw Dios lo. Konde lë'xi xla'n ine', no'nda ñaxi xluwxí, xka uya'n gakdacha ine'xi.

²³ Konde uza dze ukëxi dzi'n lën ido', lë'xi sia lidzxi.²⁴ Uded lo knu, or lë' ichësa gunu uyak, lë' Elisabet, xiwna' Zacarías, uyey më'd. Ga lë' uyu yu ga'y më' ncha'da, chu'nn gilxkab:

²⁵ —Lë' Dios uyu'nnlayná neyná më'd nasa xtelëdzdachaná.

Lë' di'dz yu lë' Jesús gal

²⁶ Konde uyak xop më' lë' Dios uxal' angl chen, lë Gabriel, uya tib giedz lë Nazaret, giedz ndza'l Galilea,²⁷ di't yu tib

ndza'p lë María. María zëxda gap mgiy, nonga di'dz yu lë' ika' tib ni'b lë José. Ni'b knu zi'd xedi'y David, tib minn uyu'nnbéy bokla.²⁸ Konde lë' angl udzinn di't yu María, lë' angl chëp:

—Xchi'lna Dios xwiylá, Dios zu lo'lá!

²⁹ Dze' uya'n María lo di'dz gu'n une' angl, ga lë' María uyuuslo xde'd gilkab:

—Xku'n nak di'dz che'n une' angl loná?

³⁰ Ga lë' angl chëp:

—María, idze'bdalá, xchi'lna Dios xwiylá gana xla'n Dios ine'dz tib gilwen lo'lá.³¹ Nana lë'lá gwey tib më'dpgiy, konde lë' më'd knu gal, lë'lá guslé më'd knu Jesús.³² Më'd knu gak tib minn ncho'b, gaknan mnech më'd knu nak xin Dios zob iba!. Ga lë' Dios ide'd gilbey loxi, lë'xi gu'nnbéy xi'k uyu'nnbéy David, lë' më'd che'n zi'd xedi'y David bokla.

³³ Gana lë'xi gu'nnbéy lo ichësa minn Israel, loxdacha gu'nnbéyxi.

³⁴ Ga dzekna lë' María unabdi'dz lo angl:

—Xku'n nak gu'n che'n dzekna, zëxda gapná mgiy?

³⁵ Ga lë' angl ukéb:

—Espíritu chen Dios giab lëdlá, gu'n nak xkilbey Dios ncho'b, gu'nn yu'dlá. Dios uxal më'd knu gaplá, më'd knu bët xtolda lox guslé “Xin Dios.”

³⁶ Gana ña xparie'ndlá Elisabet nika gol-la lë' ney më'd nika lë' minn uyu'nn gilxkab gakda gapxi më'd. Or che'n lë'xi penla zu ney më'd uyak xop më'.³⁷ Lo, lo Dios giend gu'n gakda gak, sinda ichësu chak.

³⁸ Ga lë' María chëp:

—Xka gaku. Lë'ná zu nu gunn ichësa gu'n chu'nnbéy Dios. Konde uyelo une' María di'dz knu, lë' angl sia.

Lë' María sia lo Elisabet

³⁹ Konde xiysa dze udedsu, lë' María xnusa uyu ñaz sia tib giedz di't nak giy chen Judea.⁴⁰ Konde uded María lën lidz

Zacarías, une' diux lo Elisabet.⁴¹ Or lë' Elisabet uyón une'
María diux, or knu uni më'd ldo' Elisabet. Ga lë' Espíritu chen
Dios uyab lëd Elisabet.⁴² Lox une' ndip:

“Chut lo una' zëxda gunn Dios gilwen, gu'n chu'nn Dios
lo'lá. Lë' Dios tipta gu'nnlay xinlá.⁴³ ¿Chu nakná gi'dlá loná?
Lu' nak xna' deDadná.⁴⁴ Or xi'k uyonná une'lá loná, lë'
demë'dná uni ldo'ná lo gilxil.⁴⁵ ¡Wen sia'lá lo ulelëdzlá, lo gak
gu'n une' Dios lo'lá!”

⁴⁶ Ga lë' María une':

¡Idibsa gik ldo'ná xnená
ncho'b Dad chu'nnbéy loná;

⁴⁷ nle yu ldo'ná

lo lë'xi nak minn laná lo gilgut!

⁴⁸ Lo lë' Dios uyuslëdzná,
uluw gilwen loná nika xiy nakná,
no'nda tib una' chu'nn gu'n xne' Xti'dz Dios.

Nana ichësa minn mban lo na
gana minn gacha gal ine' loná nlelá.

⁴⁹ Lo gu'n ncho'bdo' uyu'nn Dios loná,
lë'xi ncho'bcha,
giendcha minn nak xi'k nakxi.

⁵⁰ Stsa'ndaxi ikë ldo'xi
minn tipta chu'nn ncho'b lëxi.

⁵¹ Ncho'b gu'n uyu'nnxi,
lë'saxi ulo'x xkilxkab minn ñats chak.

⁵² Ugobxi minn zob chu'nnbéy,
minn ncho'b nak,

lë'xi uzo'b minn bët nondá.

⁵³ Ichë minn nlas yu,
minn bët chapda,
ude'dxi ncho'b gilnza'k lo.
Lë' ichë minn ncho'b,
minn chap chen,

xkisa usa'nxí.

⁵⁴ Uyu'nuxi yud giedz Israel,
minn kë stsi'nxí,
nsa'ndaxi ñakxi wen lo minn.

⁵⁵ Xka une'xi lo Abrahán
iché minn zi'd xedi'y Abrahán.

⁵⁶ Ga dzekna uyobias María lo Elisabet tson më', uded lo
knu lë' María uyobichekga lidz.

Lë' Juan uyal, minn xcho'pnis

⁵⁷ Konde udzinn dze lë' Elisabet gap më'd, lë' Elisabet uyap
tib më'dpgiy. ⁵⁸ Or uyón minn yu gax gana minn lidz Elisabet
lë' Dios uyu'nn wen lo Elisabet, ichësa minn uxi'lna. ⁵⁹ Konde
uyak xun mbidz uyi'd minn lo më'd or lë' minn ukë' sen lëd
më'd dzekna gaknan minn më'd knu nak minn Israel, gana lë'
më'd nak xminn Dios. Ga xla'n minn lidz ñuslë më'd xi'k lë
pxoz më'd. ⁶⁰ Ñala xna' më'd ukëb:

—¡Gakdo! Lë' më'd guslë Juan.

⁶¹ Ga lë' minn ukëbzë:

—¿Xku'n guslë më'd xka? Chut minn li'dzál minngol
ñuslëda Juan.

⁶² Or knu dzekna, lë' minn unabdi'dz uluw ña lo pxoz më'd,
gan xku'n xla'n guslë më'd. ⁶³ Lë' pxoz më'd unab tib tabl win,
lox uza' lo knu: "Juan guslë më'd." Ga lë' ichësa minn dze'
uwiy. ⁶⁴ Or knukga lë' Zacarías uyuslo une', ude'd xkix lo Dios.
⁶⁵ Lë' ichësa minn gax yu udzakyéna. Ugu ucha'ts minn kwend
ichësa giedz gu'n nax giy Judea. ⁶⁶ Tipta uyu'nn minn gilxkab
gu'n uyón minn: "¿Chu gak më'd che'n or cho'b?" Lo nan
minn Dios nakña më'd knu.

⁶⁷ Or knu lë' Espíritu chen Dios uyab lëd Zacarías, pxoz
më'd, ga lë' Zacarías uyuslo une' di'dz une' Dios lo, chëp:

⁶⁸ ¡Gu'nn ncho'bna xiDios minn Israel
lo lë'xi uxal' tib dad kix xtol xkiedz!

⁶⁹ Lë'xi uxal' tib minn ncho'b nak kwa'na lo xtolna,

minn knu zi'd xedi'y David, minn kë stsi'nnxi.

⁷⁰ Gu'n che'n nak gu'n une'xi lo xminnxi bokla, minn une'
Dios lo.

⁷¹ Uxa'lxi mgiy knu lana lo ichë minn xlë' channa,
ichë minn xge gilnë xwiyna.

⁷² Xka uyu'nnxi gilwen lo ichë minn lidzna,
minn uyu bokla,

ñu'nntlëdzdaxi lo ude'dlaxi xti'dzxi lo minn knu.

⁷³ "Di'dz knu ude'dxi lo Abrahán, lo xedi'y minn zi'dna.

⁷⁴ Chëpxi lë'xi lana lo ichë minn xlë' channa.

Dzekna xka ikëna stsi'nnxi bët gilsdze'bda.

⁷⁵ Kibdchana xtolna, gu'nn-na gu'n wen
xi'k xne' xti'dzxi izata dze xne'dzxi gilmban lona.

⁷⁶ Lu'na xina, lë' minn guslélá

"Mgiy xne' di'dz xne' Dios iba' lo"
lo lu' nech lo Dad chu'nnbéy lona, ixal ñaz.

⁷⁷ Dzekna gaknan minn Israel
lë' Dios gudche xtol minn,
dzekna zak ikaña minn Dad uxal' Dios.

⁷⁸ Lo xkëdo' ldo'xina,
lox une'dzxi tib xni
xi'k nak or sil xlan mbidz.

⁷⁹ Xni knu gu'nn nani lo ichë minn yu lo nkëwya's.
Gana ichë minn yu sdze'b lo gilgut,
xka iluw tib ñaz wen ichë lona.

⁸⁰ Ga lë' më'd zicho'b, gana xkakga sia uyak ndip espíritu
chen. Or lë' më'd uyak gol dzekna lë' më'd uya uyu dën bidz
axta udzinn dze lë' une' Xti'dz Dios lo minn yu Israel.

Dze uyal Jesúz

2 ¹ Lën dze knukga, lë' Augusto nak minn chu'nnbéy
Roma, uyu'nnbéy ichësa lo xkiedz ixixkwa' tib gits di't
ichësa lë minn së'b. ² Gacha uxixkwa' gits knu or lë' Quirino

nak minn chu'nnbéy xtën Siria. ³ Loxna gunu ichësa minn uya uzë'b lë lo gits uya' xkiedz. ⁴ Gana ña José ucha' giedz Nazaret, xtën Galilea; sia Belén, xtën Judea; di't uyal David, minn uyu'nnbéy Israel bokla, lo xedi'y David zi'd José. ⁵ Ga uya uzë'b lë ichop María, xiwna!. Mer or knu lë' María pen zu ney më'd. ⁶ Ñana mer yuxi Belén ichopxi lë' dze udzinn lë' María gap më'd. ⁷ Ga uyal xinxí, më'd klo. Uyelo uyal më'd, uchalxi më'd lach tiblé, ugix-xi më'd di't xiu gu'n chow man, lo giendcha lger di't chobias minn.

Angl gana minn kenap makxi'l

⁸ Gia'l knu lë' balal minn kenap xpakxi'l gax Belén. ⁹ Ñana tigolpa uyen nzë'b tib angl ga, uxal Dios. Lë' xni ndzun chen Dios ukë gagu minn knu, udzebcho minn knu. ¹⁰ Ga dzekna lë' angl une':

—Idzebdadá, gol bin tib di'dz wen neyná. Di'dz che'n gu'nn nle ichësa ldo' mnech: ¹¹ Nadze lë' minn kimbiasdá ixal Dios uyal lén xkiedz David, minn knu kob ichësa xtoldá. ¹² Gol gwa di't idzalnadá tib më'd ye'n nchal lach tiblé xo'b lén di't xiu gu'n chow man. Lë' më'd ga.

¹³ Ga or knukga uyen ndaldo' angl zi'd iba', chu'nn ncho'b lë Dios, xne':

¹⁴ ¡Lë' minn gaknan ncho'b Dios zob gia i!

¡Dios knu ide'd gilwen lo mnech gitslyu,
minn xkë ldo'xi!

¹⁵ Or uyobichezë angl iba', lë' minn kenap makxi'l uyuslo une'lsa:

—Tsana Belén gwiyna gu'n uyak, gu'n une' xangl Dios lona.

¹⁶ Lë' ucha'la minn uya minn udzalna minn María ichop José. Ñana lit nli lë' më'd nax di't xiu gu'n chow man.

¹⁷ Konde lë' minn uwiy më'd lë' minn uyuslo ugu kwend gu'n chëp angl xkwend më'd knu. ¹⁸ Ga lë' ichësa minn uyonu udzakyéna. ¹⁹ Sa'nda lë' María no'nda ugutsëwo, bët nne'da, no'nda lë'sa chuslëdzu.

²⁰ Ulox ga lë' minn kenap makxi'l ubi ga, siakga di't nchë xpakxi'l, chu'nn ncho'b lë Dios, xde'd xkix lo Dios lo ichësa gu'n uyon gana uwiy lo ichësu uyak xka'pa xi'k xku'n une' angl.

Lë' pxoz më'd ichop xna' më'd uyisa'n më'd lo Dios

²¹ Or udza'l më'd xun mbidz lë' minn ukë' sen lëd më'd dzekna xka gaknan minn lë' më'd knu nak minn Israel. Or knukga lë' më'd uyuslë Jesús xi'k chëp angl lo María anscha or lë' María gwey më'd.

²² Konde lë' María uya'n mbi lo uzan më'd, or knu lë' María ichop José uyu'nn gu'n chu'nnbéy xley Moisés, lë' ichopxi uyisa'n më'd lo Dios lën ido' Jerusalén. ²³ Uyu'nnxi gunu lo xka nak ley gu'n usa'n Dios lo Moisés: "Or lë' ichë më'dpgiy klo gal, gak minn ugib Dios." ²⁴ Lë'xi uyu'nn gu'n chu'nnbéy xley Dios, gu'n xne': "Chigal dzes'a'n minn lën ido' tib ñaz palom ota tib ñaz mex lo Dios."

²⁵ Ñana or knu yu tib mgiy Jerusalén lë Simeón, xkë ldo' Dios, gana mban xi'k chu'nnbéy Dios. Lë' mgiy knu mban kimbias lë' Dios ixa'l tib minn tsa la minn Israel lo gilgut.

²⁶ Anscha lë' Espíritu chen Dios chëp lo Simeón: "Gëtdalá axta gwiylá minn ixa'l Dios."

²⁷ Ñana dze lë' José ichop María udzinnña Jesús lën ido', gu'nn gu'n chu'nnbéy ley, dze knu lë' Espíritu chen Dios usa'b gik Simeón uya Simeón ido'. Konde lë' pxoz më'd udzinnña më'd, lë' Simeón yula ga. ²⁸ Lë' Simeón ulan më'd ude'd xkix lo Dios, chëp:

²⁹ Xkixlá Dios,

lë'lá uyu'nnla gu'n une'lá.

Nasa wenla yu ldo'ná

zakla kwdob degilmba'nná

³⁰ lo ichop loná xwiyná minn uxal-lá
la mnech lo gilgut.

³¹ Ichësa mnech nchë lo gitslyu
gwiy minn uxal-lá.

³² Lë' minn uxal-lá nak
tib minn ikë' xni idibsa lo gitslyu.
Lë' minn gitslyu gaknan
lë' minn knu uyal giedz Israel.

³³ Ga lë' José ichop María udzakyéna uyón gu'n une' Simeón
or uwiy Jesús. ³⁴ Ga lë' Simeón uyu'nnlay José ichop María,
lox chép lo María:

—Mé'd che'n gu'nn lë' ndal minn ibig-gax lo Dios gana
xkakga ndal minn gonda xti'dzxi sinda lë'la ilë' ganxi, ine'në
lëdxi. ³⁵ Xka gaknanma xku'n nakzë xkilxbab minn. Ñala, lu'
María, në saklá gu'n che'n, saklá xi'k nak uchë'b kuchiy ldo'lá.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 2.35)

Lë' Ana xne' Xti'dz Dios

³⁶ Nana chow ido' zu tib una' gol lë Ana, nak una' xne' gu'n
xne' Dios lo. Una' knu nak xin Fanuel, zi'd xedi'y Aser.

Minndo', una' knu utsi'lña ñana ga'dzda is uban ichop Itsa'l.

³⁷ Be minndo' una' knu lë' uya'n gilbiud, nana lë' chap tap

galptap is. Ti'pta lë' xia ido' lo kë stsi'n Dios. Axta yu dze chowda, lë' chu'nn ayuno,^a gana xne'ña Dios. ³⁸ Or lë' Simeón bixne' lo María, lë' Ana ubig-gax, uyuslo ude'd xkix lo Dios, une' gu'n nak më'd Jesús lo ichësa minn kimbias lë' Dios kix xtol minn yu giedz Jerusalén.

³⁹ Konde uyelo uyu'nn José ichop María ichësa gu'n chu'nbéy xley Dios, lë'xi ubi ga, ichopxi udzinnxi xkiedzxi Nazaret, xtën Galilea. ⁴⁰ Lë' më'd Jesús sia zicho'b, xkakga sia chak ndip, gana sia xiaxni'na. Xchi'lna Dios xwiy lo më'd.

Or lë' Jesús udzal lën ido'

⁴¹ Kad is xia José ichop María lni Pask Jerusalén (chuslëdz dze or lë' Dios ugolia' minn Israel xtën Egipto). ⁴² Konde lë' Jesús chap tsi'pchop is lë' Jesús uzinkë xits pcox ichop xna' uya Jerusalén xi'k chu'nn minn Israel. ⁴³ Konde lë' lni ulox, lë' pcoxzi ichop xna'xi ubi ga, ñana zi'd ñaz, ñe'ndna lë'xi uya'n Jerusalén. ⁴⁴ Ga lë' José ichop María uzë tib dze, chu'nn gilkab né xid minn uya lni zi'dxi. Ga dzekna lë' pcoxzi ichop xna'xi ugibxi xid minn lidzxi gana minn chu'nnbeyxi. ⁴⁵ Ñana lo ndzaldaxi xid minn knu, sial lë'xi uyobichekga Jerusalén kib.

⁴⁶ Konde uyak mbidz tson ulox lni lë'xi udzal ido' Jerusalén, zob xid mextr stse'd ley, xkediag gu'n chu'nnkluw mextr knu gana xnabdi'dz. ⁴⁷ Ga lë' ichësa minn uyon gu'n xne'xi udzakyéna lo xkilchakxi gana gu'n xkëbxi. ⁴⁸ Konde lë' pcoxzi ichop xna'xi uwiyxi, udzakyéna. Ga dzekna lë' xna'xi une' loxi:

—Xina, ¿xku'n xki uyu'nnlá lo'nu? Ichopnu pxo'zlá no'nda gilnëdo' dzaknu xgi'bnulu'.

⁴⁹ Ga lë'xi ukëb:

---

^a 2:37 Ayuno: Or lë' minn chowda xka chu'nn ncho'b minn lë Dios.

—¿Xku'n xgibdáná? ¿Be nandadá chigial ikëná stsi'n duwpa'ná?

⁵⁰ Ga ñe'ndna pxozxi nika xna'xi xku'n xka ukëbxi.

⁵¹ Ga dzekna uyobichexi izaxi pxozxi, udzinnxi xkiedzxi Nazaret. Tipta uyonxi xti'dz pxozxi gana xti'dz xna'xi. Lé' xna'xi ugutsëw ichësa gu'n che'n, no'nda lë'sa chuslëdzu. ⁵² Ga lë'xi zicho'b xkakga sia zicho'b xkilchak. Xchi'lna Dios xwiy loxi gana xkakga ichë minn xchi'lna.

Juan, minn xcho'pnis

3 ¹⁻² Juan, minn xcho'pnis, xin Zacarías, uyu dën bidz. Ga une' Dios loxi, or lë' ichë minn che'n chu'nnbéy, uyakla tsi'n is lë' Tiberio chu'nnbéy Roma; Poncio Pilato chu'nnbéy ichë giedz nax xtén Judea. Lé' Herodes Antipas chu'nnbéy ichë giedz nax xtén Galilea. Bëts Herodes, Felipe, chu'nnbéy ichë giedz nax dën Iturea ichop Traconite. Lisanias chu'nnbéy ichë giedz nax dën Abilinia. Or knu lë' Anás ichop Caifás nak chop pxoz ncho'b nak. ³ Ga dzekna lë' Juan uya ichë giedz nax gax chow ge'wbe' lë Jordán, une' lo minn yu ga, chëp: “Gol kwlelëdz Dios, gol kwsa'n ichë xtoldá lox gol kwcho'bnis, xka lë'xi kob xtoldá.”

⁴ Gunu nak gu'n une' Dios lo Isaías bokla gu'nn Juan:

Tib tsiy minn gien dën bidz, ine' xnu:

“Gol kwixkwa' ñaz ted Dad chu'nnbéy;

gol kwxal ñaz di't ndze,

bët gaxda lger knu.

⁵ Idzë xid giy dzekna xka gak lëtsu.

Ichësa ñaz nguts nak, gakwen

gana ñaz tib di't nak pxityu, ixixkwa'.

⁶ ¡Ichësa mnech gwiy chu ixa'l Dios

la mnech lo gilgut!””

⁷ Ga ndal minn zi'd icho'bnis lo Juan, ga lë' Juan chëp lo minn:

—¡Ngopxtol nakdá, xi'k nak ma'l! ¿Be nétána nonga icho'bnisdá zak xo'ndá lo gilsdze'b gu'n ixa'l Dios? ⁸ Gol ban xi'k chu'nnbéy Dios dzekna xka nén nli lë' xkilxkabdá uyobiche lo Dios nki'nda selotá ine'tá: “Nu'wu nak xedi'y Abrahán.” Nika ine'tá xka xedi'y Abrahán nakdá, bët nonda gunu, nika ita zak gu'nn Dios xedi'y Abrahán. ⁹ Iché yag nex gu'n xkëda nex wen lo, lë' gi'byag naxla chugu, siawo lo gi, ga gëku.

¹⁰ Ga lë' minn xnabdi'dz-zë lo Juan:

—Bay, sinda nu'wu, ¿bekwa'n gu'nn-nu?

¹¹ Ga lë' Juan ukëb:

—Di'ltsa chapdá chop ñaz lach, gol kwde'd tib ñasu, gok minn giendu lo. Gana di'ltsa chapdá gu'n chowdá, xkakga, gol kwde'du gow minn giendu lo.

¹² Gana uyi'd balal minn xtop demi, gu'n xia Roma, xla'n icho'bnis, ga lox unabdi'dz lo Juan:

—Mextr, sinda nu'wuna, ¿bekwa'n gu'nn-nu?

¹³ Ga dzekna lë' Juan chëp:

—Inabdadá gia lichi lo gu'n xgix minn.

¹⁴ Gana unabdi'dz minn nak soldad:

—Nu'wuna, ¿bekwa'n gu'nn-nu?

Ga lë' Juan ukëb:

—Izakzidadá minn, nika itsebdadá minn ine'dz minn demi lotá, gana idzi'bkiydadá minn gu'n nika ñu'nnda minn. Masda gol kwli ldo'tá gu'n chutsna'tá.

¹⁵ Ga lë' ichësa minn kimbias, minn ixa'l Dios, xla'n gaknan tseloga lë' minn uxa'l Diosga nak Juan. ¹⁶ ~Nala Juan ukëb:

—Na' xcho'pnisdá nisyë, sa'nda yu tib minn zi'd xitsná icho'pnisdá Espíritu chen Dios gana gi. Minn knu ncho'bcha nak loná, sa'nda na' xiy nakná, nika xkilgid minn knu gakda na' kwa. ¹⁷ Lë' minn zi'd xitsná gu'nn xi'k chu'nn minn chu'nn mbi xobxtil, xcha' gix xidu sia lo gi gu'n giu'wdacha, dzekna ga gëku. Lë' xobxtil xcha' sia tsuwsëw lën dëw.

¹⁸ Xnu une' Juan lo minn gan xku'n ted minn di't chu'nnbéy Dios, gana ndalcha gu'n ugib Juan une'.

¹⁹ Gana udux Juan lo minn chu'nnbéy lë Herodes Antipas, lo ngob Herodías lë'kga xiwná bëts, minn lë Felipe, gana ichë gu'n lë'da bacha gu'n uyu'nn Herodes. ²⁰ Ñana lo ichë xkilndze'b Herodes axta ugu Herodes Juan lidzgi'b.

Lë' Jesús uch'o'bnis

²¹ Tib dze, or lë' minn xcho'bniszë, ña Jesús uya uch'o'bnis, ñana lë't lë'xi xne'ña Dios lë'tsa lë' iba' uyal. ²² Lë' Espíritu chen Dios uyab gikxi, xlu'w xi'k nak tib palom. Ga uyen tib tsiy minn iba', xne': “Lu' nak demë'dná. Xkë ldo'nálu!. Xchildná channálu!.”

Xminngol Jesús

²³ Galptsi' is chap Jesús, lë' uyuuslo stsi'n, xne' Xti'dz Dios. Gik minn chak xin José nakxi.

José knu nak xin Elí.

²⁴ Elí nak xin Matat,

Matat nak xin Leví,

Leví nak xin Melqui,

Melqui nak xin Janaí,

Janaí nak xin José,

²⁵ José nak xin Matatías,

Matatías nak xin Amós,

Amós nak xin Nahúm,

Nahúm nak xin Eslí,

Eslí nak xin Nagay,

²⁶ Nagay nak xin Mat,

Mat nak xin Matatías,

Matatías nak xin Semei,

Semei nak xin José,

José nak xin Yodá,

²⁷ Yodá nak xin Joana,

Joana nak xin Resa,
Resa nak xin Zorobabel,
Zorobabel nak xin Salatiel,
Salatiel nak xin Nerí,
²⁸ Nerí nak xin Melqui,
Melqui nak xin Adi,
Adi nak xin Cosán,
Cosán nak xin Elmodam,
Elmodam nak xin Er,
²⁹ Er nak xin Josué,
Josué nak xin Eliezer,
Eliezer nak xin Jorín,
Jorín nak xin Matat,
³⁰ Matat nak xin Leví,
Leví nak xin Simeón,
Simeón nak xin Judá,
Judá nak xin José,
José nak xin Jonán,
Jonán nak xin Eliaquín,
³¹ Eliaquín nak xin Melea,
Melea nak xin Mainán,
Mainán nak xin Matata,
Matata nak xin Natán,
³² Natán nak xin David,
David nak xin Yesé,
Yesé nak xin Obed,
Obed nak xin Booz,
Booz nak xin Salmón,
Salmón nak xin Nasón,
³³ Nasón nak xin Aminadab,
Aminadab nak xin Aram,
Aram nak xin Esrón,
Esrón nak xin Fares,

Fares nak xin Judá,
³⁴ Judá nak xin Jacob,
 Jacob nak xin Isaac,
 Isaac nak xin Abrahán,
 Abrahán nak xin Téraj,
 Téraj nak xin Najor,
³⁵ Najor nak xin Serug,
 Serug nak xin Ragau,
 Ragau nak xin Peleg,
 Peleg nak xin Éber,
 Éber nak xin Sala,
³⁶ Sala nak xin Cainán,
 Cainán nak xin Arfaxad,
 Arfaxad nak xin Sem,
 Sem nak xin Noé,
 Noé nak xin Lamec,
³⁷ Lamec nak xin Matusalén,
 Matusalén nak xin Enoc,
 Enoc nak xin Yared,
 Yared nak xin Malalel,
 Malalel nak xin Cainán,
³⁸ Cainán nak xin Enós,
 Enós nak xin Set,
 Set nak xin Adán,
 Adán nak xin Dios.

Lë' Minn Dzab uki'l Jesús

4 ¹Or ubi Jesús chow ge'wbe' lë Jordán, lë' Espíritu chen
 Dios nna'sñala Jesús. Lë'kga Espíritu knu uyeyxi udzinn
 dën bidz, di't bët giend. ²Ga uyuxi chop gal mbidz, bët
 ñowdaxi lalga dze, ga lë'xi ula'nna, ga lë' Minn Dzab uki'lxi.
³Lë' Minn Dzab chëp:

—Di'ltsa nli naklá Xin Dios, bi'nn ita che'n giatxtil.

⁴Ga lë'xi ukëb lo Minn Dzab:

—Xti'dz Dios zi'd xne': “Nakda no'nda giatxtil iban mnech, sinda ña Xti'dz Dios.”

⁵ Gana lë' Minn Dzab uyiñaxi tib di't gia nak, xnusa uluw ichësa giedz nchë lo gitslyu loxi. ⁶⁻⁷ Ga lë' chëp loxi:

—Gwiy ganlá, lu' gu'n nbéy ichë giedz che'n, ichë gu'n non lowo, di'ltsa izexiblá, ikelëdzláná, lo na' ukañawu, lox gunu, zak idednu lo minn xla'ndná.

⁸ Ga lë'xi ukëb:

—Xti'dz Dios zi'd xne': “No'nda xiDio'slá chigial ikelëdzlá, xiDadlá minn chu'n nbéy lo'lá. Non Xti'dzxi gonlá.”

⁹ Uded lo knu, lë' Minn Dzab uyeyxi, udzinn di't nak giedz Jerusalén, gik ido' di't giacha nak, lox chëp:

—Di'ltsa nli naklá xin Dios, kwcha'ntin ne'g, ¹⁰ lit xnu xne' di't zi'd Xti'dz Dios:

Diosixa'lzé angl chen ikenaplá,

¹¹ ina'sinalá, dzekna nika ita ikëda niylá.

¹² Ga lë'xi ukëb:

—Xti'dz Diosna zi'd xne': “Kitñadlá xiDadlá, minn nak xiDio'slá.”

¹³ Konde ndzaldcha xku'n nki'l Minn Dzabxi, lë' Minn Dzab uyopche loxi stse.

Lë' Jesús uyuslo stsi'n

¹⁴ Lë' Jesús uyobiche dën Galilea nna'sña Espíritu chen Dios, ga lë' minn sdzë'txi ichë giedz nna's dën Galilea. ¹⁵ Ga lë'xi chu'n nkluw tipta ichësa yu stse'd minn judío Xti'dz Dios. Ga lë' ichësa minn uyu'nn ncho'b lëxi.

Lë' Jesús uya Nazaret

¹⁶ Lë'xi uya Nazaret, giedz di't ucho'bxi. Lë' dze sabd, dze xkëda minn judío dzi'n, lë'xi xia lën yu di't stse'd minn judío Xti'dz Dios, ga tib dze knu lë'xi uzuli ulab. ¹⁷ Lë' minn ude'd

libr loxi, gu'n ukë' Isaías, minn une' Dios lo bokla. Or lë'xi uxalu, lë'xi ugib di't xne':

¹⁸ Lë' Espíritu chen Dios nna'sñaná,
lo Dios nak minn ugi'bna,
inená xku'n ted minn di't chu'nnbéyxi
gana gu'n gu'nn Dios lo minn nlas yu.
Dios uxa'lñá kwaná minn yu lidzgi'b.
Ixalná lo minn xwiyda.

Lë'ná gunnxil ldo' minn chigialda nlas sak.

¹⁹ Lë'ná ine lotá

lë' dze udzinn lë' Dios gu'nnlaydá.

²⁰ Or knu lë'xi uso'w lo libr knu, ga lë'xi ude'du lo minn chu'nn yud lén yu knu, lox lë'xi uzob. Ga lë' ichësa minn nchë lén yu knu dze' xnazë loxi. ²¹ Ga dzekna lë'xi uyuslo une':

—Or che'n lë' Xti'dz Dios, gu'n ulabná uyondá, uyuslo chak.

²² Ga lë' ichësa minn knu xne' wenxi, udzakyéna minn lo ichë di'dz ndzun gu'n une'xi. Sinda xnabdi'dzlsa minn:

—Xku'n, lit minn ki nak xin José go'?

²³ Ga lë'xi chëp:

—Uyenladaná lë'tá ine' tib di'dz xnu chëp: “Di'ltsa lu' nak minn chu'nnwen, lë'kga lu' bi'nnwe'nlá. Lo ichë gu'n ndzun uyonnu uyu'nnlá Cafarnaún, bi'nnu ne'g lén xkiedzlá.”

²⁴ Nlikga or xia tib minn xne' Dios lo xkiedz, xlelëdzda minn giedz knu lë' minn knu xne' Dios lo. ²⁵ Bokla or lë' Elías uyu gitslyu, or ñabda gia tson is ichol, uyu ubindo', or knu ndal una' biud yu Israel. ²⁶ Ñana ni tib lo una' biud knu nxa'lda Dios Elías, sinda lo tib una' biud yu giedz Sarepta, gu'n gax nchë lo giedz ncho'b lë Sidón. ²⁷ Gana or lë' Eliseo, minn une' Dios lo, uyu gitslyu, uyu ndal minn Israel dzaknë, xiudz bia'l lëd, ñana ni tib minn knu ñakwenda, sinda nonga Namán, minn Siria, uyakwen.

²⁸ Konde uyon ichësa minn nchë ga, gu'n une'xi, ulë'cho minn. ²⁹ Ga dzekna lë' ichë minn uyusli uyak ndze'b, ugolia'

minnxi lën giedz knu, uyiña minnxi lger di't gia nak giedz knu, ga nni't minnxi chow blë, ³⁰ ñala lë'xi uded xid minn ubi.

Lë' Jesús xgolia' me mal lëd tib mgiy

³¹ Lë' Jesús uya giedz lë Cafarnaún, xtën Galilea. Lë' izasa dze sabd, dze xkëda minn judío dzi'in, lë'xi chu'nnkluw. ³² Ga lë' ichë minn nchë yu di't stse'd minn judío Xti'dz Dios sdzakyéna xku'n chu'nnkluwx, lo lë'xi xne' ndip xi'k xne' tib minn chu'nnbéy.

³³ Ñana tib dze knu, or lë'xi chu'nnkluw ga, ga xid knu yu tib mgiy nge me mal. Me mal knu ukë' chedz ndip:

³⁴ —Kwsa'nnu. ¿Xku'n stse'blánu, Jesús minn Nazaret? ¿Be zi'lá ilo'xlánu? Chunnbeynálu', lu' nak minn bët xtolda uxa'l Dios.

³⁵ Ga lë'xi udux lo me mal:

—Dze'ga, kwsa'n mgiy che'n.

Ga lë' me mal uyu'nn ubix mgiy knu uyab lyu xid minn. Uyeloga lë' me mal ucha' lëd mgiy knu, bët nzakda mgiy knu.

³⁶ Ga lë' ichësa minn udzeb gana xne'lsa minn: “¿Bekwa'n nak di'dz ki? Idibsa di'dzbey gana di'dz ndip chu'nnbéy Jesús lo me mal icha', ga lë' ichë me mal xcha'.”

³⁷ Ga lë' ichësa gu'n uyu'nnxi uyu ucha'ts ichë giedz nax ga.

Lë' Jesús uyu'nnwen xiwzan Simón

³⁸ Ga lë' Jesús ucha' lën yu knu uded lën lidz Simón. Lë' xiwzan kwna' Simón dzaknë, xlan xlë'cho. Ga dzekna lë' minn nchë ga unab lo Jesús gu'nnwen una' knu. ³⁹ Ga lë' Jesús ugi'ls lo, lëd una' knu, une' lo xlë': “¡Kwcha!”

Ga lë' xlë' ucha'. Or knukga lë' una' knu uyusche lë' uyuslo ugu gu'n uyow minn.

Lë' Jesús uyu'nnwen ndal mgidz

⁴⁰ Or lë' mbidz unit giy, lë' ichësa minn uyiña minn dzak xa'la xa'la gilgidz lo Jesús. Ga lë'xi uxob ñaxi ichësa lëd

mgidz, lë' mgidz uyakwen.⁴¹ Ga ndal lëd mgidz ugolia'xi me mal, ga lë' me mal ukë'chedz, xne': “Lu' nak Xin Dios.”

Ga dzekna lë'xi udux lo me mal, nde'dtaxi di'dz nne' me mal, lo nanla me mal lë'xi nak Dad uxa'l Dios.^b

Lë' Jesús chu'nnkluw xtën Galilea

⁴² Uyenilyu lë' Jesús ucha' lo giedz, di't dze' nak. Ga lë' minn ugibxi, konde lë'xi udzal, lë' minn xla'n nkwa'sxi.⁴³ Ga lë'xi chëp: “Nki'n lë'ná tsa ichë giedz, inená di'dz wen, di'dz nli, lë' Dios chu'nnbéy, gunu uxa'l Dio'sná.”

⁴⁴ Xka siaxi, xne'xi Xti'dz Dios izasa lën yu di't stse'd minn judío Xti'dz Dios.

Ndal mal uga' lo minn

5 ¹ Tib dze lë' Jesús zu chow nisdo' di't lë Genesaret, lë' minn nchëzë ga gon Xti'dz Dios ñana lo xto'wsa minnxi. ² Uyeloga lë'xi uwiy chop barko win zu chow nisdo'. Ni tib minn giend lënnu lo lë' iza minn xna's mal uyët yu xgë xgixtu', gu'n xga' mal. ³ Ga lë'xi uyep lën barko chen Simón, lox chëpxi lo Simón:

—Kwchë'p barko snup lo nis.

Ga lë'xi uzob, yyu'nnkluw minn. ⁴ Konde ulox yyu'nnkluwxí, chëpxi lo Simón:

—Kwziña barko idzinn di't na'l nis, lox gol kwni't gixtu' lën nis iga' mal.

⁵ Ga lë' Simón ukëb:

—Mextr, idibsa gia'l ukë'nu, uni'tnu gixtu' lën nisdo', ñana ni tib mal nga'da. Nana lo lu' chu'nnbéy, lë'ná gunnu.

⁶ Ga dzekna uni't minn gixtu' ñana konde ugolia' minn gixtu' lë' gixtu' uyuslo xchas lo gadzë gixtu' yu mal. ⁷ Uyeloga lë' minn uluw ña lo xkomier, minn yu stib lën barko, dzekna gu'nn yud. Konde udzinn minn, lo iza minn uyustsë' minn

---

^b 4:41 Cristo

ichop barko uyu mal ñana lo në mal mer ngi'ts ichop barko lën nis.

⁸ Konde lë' Simón uwiy gu'n che'n uzexib loxi, chëp:

—Su gaxdlá loná, Dad, tib ngopxtol nakná.

⁹⁻¹⁰ Xka chëp Simón lo uwiy gu'n uyak, xkakga Jacobo ichop Juan xin Zebedeo iza xkomier minn knu udzeb gana udzakyéna uwiy lo lalga mal uga!.

Ga lë'xi chëp lo Simón:

—Idze'bdałá, lo na ina'sdachalá mal sinda lë'lá guslo ikinchazé minn së'b lo Xti'dz Dios.

¹¹ Uyeloga uziña minn ichop barko udzinn tib kwa nisdo', lë' ichësa gu'n uyu'nnstsi'n minn uya'n lën barko, ga lë' minn uzinké xitsxi ise'd Xti'dzxi.

Lë' Jesús chu'nnwen tib mgiy xiudz bia'l lëd

¹² Tib dze yu Jesús tib giedz, ga udzinn tib mgiy dzaknë, xiudz bia'l lëd. Or uwiy mgiy knu Jesús uzexib, uki'ts lo axta lyu, chëp:

—Dad, nanná zak gu'nnwe'nláná. ¿Be xla'nlá gu'nnwe'nláná?

¹³ Ga lë'xi uxob ña lëd mgiy knu, lox chëpxi:

—¡Xla'ndná gakwe'nlá! Uya'n mbilalá.

Or knukga lë' bia'l lëd mgiy knu uyakwen. ¹⁴ Ga lë'xi uyu'nnbéy lo mgiy knu chëpxi:

—Chut lo bët gë'pdlá xku'n uyakwe'nlá, sinda gwa lo pxoz dzekna gwiy pxoz lë'lá uyakwen. Lox bi'nn gu'n chu'nnbéy xley Moisés, biy gu'n ide'dlá lo Dios dzekna ilelëdz minn lë'lá uyakwenla.

¹⁵ Ñana nika chëpxi “Chut lo bët gë'pdlá,” xnusa uyu ucha'ts di'dz gu'n uyu'nnxi ichë lo minn. Lox gunu ndal minn uga'lsazé gon gu'n xne'xi gana gu'nnwenxi gilgidz gu'n dzakzë minn. ¹⁶ Ga lë'xi tipta xia di't dze' nak chixti'dzña Dios.

Lë' Jesús chu'nnwen tib mgiy gudo'

¹⁷ Tib dze lë' balal minn nak fariseo ndza'l mextr, minn chu'nnkluw xley Moisés, zob xkediag gu'n chu'nnkluw Jesús. Minn knu zi'dzé iché giedz nna's dën Galilea, ndza'l dën Judea, gana ña giedz Jerusalén. Lë' xkilndip Dios nna'sñaxi lox xka chak chu'nnwenxi iché mgidz. ¹⁸ Or knukga ulan chop tson minn ney tib mgiy kë lo da, dzaknë, gudo' idibsa. Xla'n minn nte'd mgidz knu lën yu, lox ngix mgidz knu loxi. ¹⁹ Sinda ndzalda di't nte'd minn mgidz lo nché ndaldo' minn. Ga dzekna uyep minn lad gik yu, ugob minn balal tej dzekna xka uyal gik yu. Ga ute'd minn da gu'n kë mgidz lo, ga lë' mgidz knu uyab icholda minn, di't zuxi. ²⁰ Ga lo uwiyxi nli xlelédz minn knu zak gu'nnwenxi mgidz, lë'xi chép lo mgidz:

—Gwiy, iché xtol-lá uyak mbila.

²¹ Ga dzekna lë' iché mextr, minn chu'nnkluw xley Moisés, ndza'l minn nak fariseo uyuslo xne'l'sa: “¿Chu nak mgiy ki, xla'n kob xtol minn? No'nda Dios zak kob xtol mnech.”

²² Ga lë'xi uye'nna gu'n chu'nn minn gilxkab, ga lë'xi chép:

—¿Xku'n chu'nn gilxkab xki? ²³ Gol kwne', ¿bekwa'n xnusa ine'ma: “Gak mbi xtol mgidz che'n” ota “gakwen mgidz”? ²⁴ Nana lë'ná iluw lotá na' nak Xin Mgíy, loná uyu'nnbéy Dios zidná lo gitslyu gunn mbiná xtol mnech.

Or knu lë'xi chép lo mgidz:

—Na' xne lo'lá, gusli, biy xidalá, zak sia'lá li'dzlá.

²⁵ Or knukga lë' mgidz knu uyusche xid minn, ulis xida gu'n uké lo, uyey gunu sia lidz, chu'nn ncho'b lë Dios. ²⁶ Ga lë' ichësa minn udzakyéna gana uyu'nn ncho'b lë Dios, lo gilsdze'bdo' xne'zë minn: “Nadzecha xwiyna tib gu'n ncho'b, gu'n zëxda gwiyna.”

Lë' Jesús xchedz Levi

²⁷ Uyeloga lë' Jesús sia, uwiy tib minn lë Leví zob xtop demi gu'n sia Roma. Ga lë'xi chép:

—Kwzinkë xitasná.

²⁸ Or knu lë' Leví uyuсли, usa'n dzi'n gu'n kë, lë' uzinkë xitsxi.

²⁹ Uded lo knu lë' Leví ude'd tib wag uyowxi. Lox uchedz Leví ichë xkomier, minn xtopaga demi, ichëxi uzob uyow gana sebalal minn xkisa.

³⁰ Ñana gunu dzekna ulë' gik fariseo ndza'l mextr, minn chu'n nkluw xley Moisés, uyuсли, bel une' lëd xin use'dxi, chëp:

—¿Xku'n chowdá gana chatá tipsa ichëtá minn xtop demi gana minn nak ngopxtol?

³¹ Ga lë'xi ukëb:

—Minn nda'n nki'nda tsa lo minn chu'n nnwen, sinda minn dzaknë nki'n tsa. ³² Zidtaná icedzná minn zu xñaz Dios, sinda lë'ná zid ine ichësa lo ngopxtol isa'n xtol gana su xñaz Dios.

¿Xku'n chu'n nda xin use'd Jesús ayuno?

³³ Uded lo knu, udzinn minn knu lo Jesús, chëp:

—¿Xku'n xwiynu lë' ichë xin use'dlá tipta chow gana cha? Ñala xin use'd Juan tipta chu'n ayuno^c gana tipta xne'ña Dios, xkakga chu'n ichë xin use'd fariseo.

³⁴ Ga lë'xi ukëb:

—Gakda lu'tá gu'nн fwers ichë minn yu lo gilutsi'lñä gunn ayuno di'ltsa lë' nob be zu lo minn. ³⁵ Sdzinn dze lë' nob ido'b, or lë' dze knu idzinn, lë' ichë minn knu gunn ayuno.

³⁶ Or knukga uguxi tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nnn dzi'n:

—Chut xkedëda xab gol tiblë lach kub. Di'ltsa ichug minn tiblë lach kub, bëtcha stsi'ndu. Xkakga xab gol minn wendcha ilu'wu.

³⁷ »Chut xgutsëwda nis nex gu'n nonga xielo xcha' ubas lën gid gom gol. Di'ltsa tsutsëwo lën gid gom gol, lë' gunu ichas lo lë' nis nex gu'n xielo xcha' ubas chak fwert tsiy, ga lë'wu

^c 5:33 Ayuno: Or lë' minn chowda, xka chu'n ncho'b minn lë Dios.

ixe'. ³⁸ Lox gunu masda wen tsutsëw nis nex gu'n nonga xielo xcha' ubas lën gid gom kub.

³⁹ »Gana ni tib minn cha nis nex gu'n ucha' ubas stsela yu ila'ndna gia nis nex gu'n nonga xielo xcha' ubas, lo lë' minn xne': "Nixcha nla' gu'n stsela yu lo gu'n nonga xielo xcha'!."

Ncho'bcha nak Jesús lo dze xkëda minn dzi'n

6 ¹Tib dze sabd, dze xkëda minn judío dzi'n, or uded Jesús di't yu xobxtil lë' xin use'dxi uzë'b xid xobxtil, ula'dz chop tsonu, gana uzo'bu lën ña uyab no'nda xobxtil, lox uyowu. ²Ga dzekna lë' fariseo unabdi'dz loxi:

—¿Xku'n chu'nndá gu'n chigialda gu'nn-na dze xkëdana dzi'n?

³ Ga dzekna lëxi ukëb:

—Be zëxda ilabdá Xti'dz Dios gu'n uyu'nn David bokla, dze ula'nna David ichë xkomier? ⁴Uded David lad lën di't zob ido' uzën giatxtil naklay lo Dios uyowu ichë xkomier, gu'n no'nda pxoz sche'bey gow. ⁵Na' nak Xin Mgìy sche'bey inená gan bekwa'n zak gak, gana bekwa'n gakda gak dze xkëdana dzi'n.

Lë' Jesús chu'nnwen tib kwa ña mgiy dze sabd,

dze xkëda minn judío dzi'n

⁶ Stib dze xkëda minn dzi'n, lë' Jesús uded lën yu di't stse'd minn judío Xti'dz Dios, gu'n zob ichësa giedz, ga uyu solo chu'nnkluw. Ñana ga zob tib mgiy mbi'ch tib kwa ña gu'n derech. ⁷ Ga dzekna lë' ichësa mextr chu'nnkluw di'dzbey ndza'l fariseo këwlë'ts gan be zu'nnwenxi minn dzaknë dze knu, xka dzekna izo'bkiy minnxi. ⁸Ñala lë'xi uye'nna gu'n chu'nn minn gilkab, ga lë'xi chëp lo mgiy mbi'ch tib kwa ña:

—Gusli, lox kwzu icholda.

Ga lë' mgiy knu uzuli.

⁹ Ga lë'xi chëp lo ichë minn:

—Na' inabdi'dz lotá: ¿Bekwa'n sche'bey gu'nn-na dze xkëdana dzi'n? ¿Gu'nn-na wen ota gu'nn-na gu'n wenda? ¿Lana tib minn lo gilgut ota ide'dna di'dz lox minn?

¹⁰ Uyeloga uwiyxi lo ichësa minn nkwa' gagu, lox chëpxi lo mgiy knu:

—Kwtsi'l ñalá.

Ga lë' mgiy knu uyu'nnu, xka lë' ña mgiy knu uyakwen.

¹¹ Ga lë' ichësa mextr chu'nnkluw di'dzbey ndza'l fariseo ulë'ye gik, sia zi'd xne' xku'n gakxi.

Lë' Jesús xgib tsi'pchop minn gwey xti'dz

¹² Lën mbidz knu lë' Jesús uyep tib giy, une'ña Dios idibsa gia'l. ¹³ Konde uyenilyu uchedzxi ichësa xin use'dxi, xid knu ugibxi tsi'pchop minn ude'dxi gilbey ine' xti'dzxi ^d idibsa gitslyu. ¹⁴ Minn che'n nak minn ugibxi: Simón, minn uyuslëxi Pedro; Andrés, bëts Simón; Jacobo, Juan, Felipe ndza'l Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo xin Alfeo; Simón, minn xla'nda chu minn stib kwa gu'nnbey xkiedz; ¹⁶ Judas bëts Jacobo ndza'l Judas Iskariote, minn ucha' lëd Jesús.

Lë' Jesús uyu'nnwen ichësa minn

¹⁷ Konde lë' Jesús uyetièt giy ichë xin use'd, uyab tib lëts. Ga udopgiy ichësa xin use'dxi, minn Judea, minn Jerusalén, minn yu chow nisdo' giedz di't lë Tiro gana Sidón. Ichësa minn knu udzinn gon xti'dzxi gana lë'xi uyu'nnwen minn dzaknë. ¹⁸ Xid knu yu minn keña me mal, ña minn knu uyakwen or knu. ¹⁹ Konde uwiy minn lë'xi chu'nnwen minn dzaknë, lë' ichësa minn ubig-gaxzë xla'n ka'l ña lëdxi, lo nan minn chak chu'nnwenxi giligidz.

Gilxil gana gilnë

²⁰ Ga lë' Jesús uwiy lo xin use'd lox chëp:

Wen siatá nakdá minn nlas yu,
xka dzekna zak idzinndá di't chu'nnbey Dios.

²¹ Wen siatá xla'nnadá or che'n,
sdzinn dze lë'tá gap ncho'b gu'n gow, axta gielnadá.

^d 6:13 Apóstoles

Wen siatá cho'ndá or che'n,
sdzinn dze lë'tá xidz.

²² Wen siatá or lë' minn xlë' chandá,
or lë' minn dzakda lia'dzdá,
or lë' minn stsi'l'toldá,
or lë' minn xne'në lëdtá lo sdzinkétá xitsná.

²³ Gol gok nle, gol kwxi'l'na dze knu,

Dios ine'dz gilnza'k ncho'b lotá iba!.

Xkikga bel uyu'nn minngol lëd minn une' Dios lo bokla.

²⁴ Nlas xnatá minn nda'n

lo ichëwu chapdá lo na, bët xchëda lotá.

²⁵ Nlas xnatá minn chap ncho'b gu'n chow lo na, axta
xielna,

sdzinn dze lë'tá sak ubin.

Nlas xnatá minn xchidz lo na,

sdzinn dze lë'tá go'n, lë'tá sak gilnë.

²⁶ Nlas xnatá or lë' minn xne' wen lëdtá,

xkakga uyu'nn minngol, une' wen lo minn ukidia une' Dios
une' lo.

Gol kë ldo' minn xlë' chandá

²⁷ »Gol kediag wen, gu'n inená lotá: "Gol kë ldo' minn xlë'
chandá. Gol bi'nn wen lo minn xne'në lëdtá. ²⁸ Or lë' minn
xne'në lëdtá masda gol kwnab lo Dios gu'nnlay minn knu. Or
lë' minn stsi'l'toldá, masda gol kwnab lo Dios, gakña minn
knu. ²⁹ Di'ltsa kë's minn kwaslá, kwde'd stib kwa. Di'ltsa la
minn xkameso'l-lá, ña xibia'glá kwde'd, gwey minn. ³⁰ Di'ltsa
chu xnab tib gu'n lo'lá, kwde'du. Di'ltsa chu gwey chenlá
nki'nda gë'plá gi'tu. ³¹ Za'ksa gol bi'nn lo ichë minn dzekna
xkakga gu'nn minn lotá.

³² »Di'ltsa lu'tá xkë ldo'tá no'nda minn xkëkga ldo'tá,
nonchoda gunu. Ña ngopxtol xka chu'nn. ³³ Di'ltsa chu'nndá
gilwen no'nda lo minn chu'nnaga gilwen lotá, nonchoda gunu.
Ña ngopxtol xka chu'nn. ³⁴ Di'ltsa xde'dtá kiy lo minn

ine'dzaga gu'n ude'dtá nonchoda gunu. Xka chu'nn minn chap ncho'b xtol, xde'dlsa kiy.³⁵ Gol kë ldo' minn xlë' lotá, gol bi'nn wen lo minn knu. Gol kwde'd kiy lo minn, minn ikimbiasdadá ine'dz chendá. Xka lë'tá ikaña tib gilnza'k ncho'b, xka dzekna lë'tá gak xin Dios, minn ncho'b zob iba'. Dios chu'nn wen lo ngopxtol, minn xde'dta xkix.³⁶ Gol bi'nn wen ichësa lo minn xi'k wen Pxozna ichësa lona.

Gwiy gu'n chu'nnlá, gwiylá gu'n chu'nn stib minn

³⁷ »Tsudadá kosiuw gu'n chu'nn stib minn dzekna chut tsuda kosiuwdá. Izoblédzdadá bekwa'n sak xkomierdá, dzekna xka bët sakdadá. Gol bi'nntlëdz gu'n wenda chu'nn minn lotá dzekna xka lë' xkomierdá gu'nntlëdz gu'n chu'nndá.³⁸ Gol kluchu lo gu'n iti'xdá ide'dtá lo minn dzekna xkakga ikañato. Dele xku'n xti'xdá gu'n xde'dtá xkakga pix gu'n ikañatá.

³⁹ Ga uguxi tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n:

—Dele tib minn nkal lo siña stib minn lë'kga nkal lo, zolila ichop minn giab lën tib ge'ch?⁴⁰ Ni tib minndo' skwel gakda gak ncho'b lo xmextr axta lë' minndo' gusti'b skwel ncho'b dzekna lë' minndo' zak gak xi'k nak xmextr.

⁴¹ »¿Xku'n xwiylá dia yag gu'n yu lo xkomie'rлá ñana xie'ndnalu' lë' tib yag yu lo'lá?⁴² ¿Xku'n xla'nлá gë'plá lo xkomie'rлá: "Na' kwa dia yag lo'lá"? Ñana xwiylá yag gu'n ntse lo'lá. ¿Chu xla'nлá gosge'ñalá? Gane'ch golia' yag gu'n ntse lo'lá dzekna schelo kwa'lá dia yag gu'n yu lo xkomie'rлá.

Yag nex

⁴³ »Lo yag wen gakda ikë nex wenda, lo yag wenda gakda ikë nex wen.⁴⁴ Kad yag xdo'mbey dele ba nex xkë lo. Gakda tsët higo^e lo yag gits nika ubas gakda tsët lo lbë gits yox.

⁴⁵ Mgiy wen, xne' gu'n wen lo wen nak ldo'. Mgiy wenda, xne'

^e 6:44 Higo, nex gu'n lë' idib ndzuw.

gu'n wenda lo wenda nak ldo'. Gu'n xiab gik ldo' minn xne' minn.

Tib minn chon di'dz gana stib minn chonda di'dz

⁴⁶ »Chigialda ine'tá loná “Dad”, lo chondadá xtidzná nika chu'nndadá gu'n chunnbéyná. ⁴⁷ Di'ltsa chutá ibig-gax loná, gon gu'n chu'nnkluwná lox chu'nn-nu, ⁴⁸ lë' minn knu nak xi'k nak minn uza' lidz uge'en gët axta uga' lëd ita. Ga ugu simiend chen yu. Konde lë' gia uyab, lë' ge'wbe' uch'o'b, lë' nis uyekë lëd yu knu nika nnidu lo wen xixkwa'wo. ⁴⁹ Ñala minn chon gu'n chu'nnkluwná lox chu'nndu nak xi'k nak minn uza' lidz xkisa, no'nda lo gia uzo'b simiend. Konde lë' gia uyab, lë' ge'wbe' uch'o'b, lë' nis uyekë lëdu xnusa ubixu lad, lad uyaku.

Tib minn chu'nnbéy lo soldad

7 ¹ Konde lë' Jesús ulox une' xti'dz lo minn, lë'xi sia stib giedz lë Cafarnaún. ² Ga yu tib minn chu'nnbéy lo tibgayo'w soldad minn Roma. Minn knu xkelëdzdo' tib minn kë dзи'n lo, minn dzaknë, mer gët. ³ Konde lë' minn chu'nnbéy uyón gu'n chu'nnxi, lë' unab lo balal minn ncho'b nak lo giedz Israel, chëp: “Gol gwa guts lo Jesús: “Kwlas ldo'lá, kidë lidzná, gu'nnwe'nlá minn kë dзи'n loná.””

⁴ Ga dzekna, lë' minn uya chëp gunu loxi. Axta chëp minn:

—Mgiy che'n chigial gu'nnlá yud, minn che'n nak tib minn wen. ⁵ Xkë ldo'xina lo nakna minn Israel, uza'xi di't stse'dna Xti'dz Dios.

⁶ Ga lë'xi uzinkë xits minn knu, konde lë'xi udzinngax di't zob yu, lë' minn chu'nnbéy unab lo balal xamig uya une' xti'dz loxi:

—Dad, gop pasens loná, chut nakdná tedlá lën lidzná, ⁷ nika chut nakdná gidná idza'lna. Nonga gu'n xnabná lo'lá nusa bi'nnbéy gakwen minn kë dзи'n loná, xlelëdzná zakwen minn.

⁸ Na' uyedená xdedná di'dzbey gana chonná xti'dz minn chu'nnbéy loná. Or lë'ná chunnbéy tib lo soldad “gwa ne'g”, tibga di'dz xia soldad knu. Di'ltsa gëpná stib lo soldad “kidë”,

tibga di'dz zi'd soldad knu. Di'ltsa gëpná tib lo minn kë dzi'n loná “bi'nn gu'n che'n”, tibga di'dz chu'nn minn knuwu.

⁹ Konde lë'xi uyón xti'dz minn chu'nnbéy udzakyénaxi. Ga lë'xi chëp lo minn zinkë xitsxi:

—Idibsa giedz Israel zëxda gunnbeyná ni tib mgiy xlelëdzná xi'k nak minn che'n.

¹⁰ Konde lë' xamig minn chu'nnbéy uyobiche, lë' minn kë dzi'n nda'nla.

Lë' Jesús uyu'nn uban tib minndo' uyelal

¹¹ Uded lo knu lë' Jesús uya tib giedz lë Naín ichë xin use'd. Gana zinkë ndaldo' minn. ¹² Konde lë'xi udzinn lo giedz, lë'xi uwiy balal mgiy ney tib minndo'pgiy uyelal zikë'ts. Tib minndo' knu nak më'd lo xna'. Xna' minndo' knu nak biud. Ndal minn giedz knu chu'nn yud zikë'ts xin biud knu. ¹³ Konde lë'xi uwiy gunu, në uzakxi uwiyxi una' knu, ga lë'xi chëp:

—Go'ndchalá.

¹⁴ Ga dzekna lë'xi ubig-gax uga'l lëd ginn. Lë' minn ney ginn knu usu. Ga lë'xi chëp lo minndo' uyët:

—Na' xne lo'lá: kwbanaga!

¹⁵ Ga lë' minndo' uyët uzobli, uyuslo xne!. Ga dzekna lë'xi uyisa'n minndo' di't zu xna' minndo'. ¹⁶ Konde uwizyë minn gunu, udzebzë minn. Lë' minn uyuslo xde'd xkix lo Dios, xne' minn

—Nasa lë' tib minn xne' xti'dz Dios yu xidna. Nasa lë' Dios gu'nn yud xkiedz.

¹⁷ Ga lë' ichësa giedz nax idib xtën Judea xnusa uyaknan gu'n wen gu'n uyu'nnxi.

Juan, minn xcho'pnis

¹⁸ Lë' xin use'd Juan uya ugu kwend lo Juan ichësa gu'n chu'nn Jesús. Loxna gunu lë' Juan uxal' chop xin use'd,

¹⁹ inabdi'dz loxi: “¿Be lu' nak Minn uxal' Dios ota skimbia'snu stib minn?”

²⁰ Konde udzinn ichop minn knu loxi, chëp:

—Juan, minn xcho'pnis, uxa'lnu inabdi'dznu lo'lá, ¿be lu'nak Minn uxa'l Dios ota skimbia'snu stib minn?

²¹ Ga dzekna or knu lë'xi uyu'nnwen ndal minn dzaknë, gana uyu'nnwen minn yu me mal lëd, gana uxal ndal lo minn nkal lo. ²² Ga dzekna lë'xi ukëb ichop lo mgij knu:

—Gol gwa, gol guts lo Juan ichësa gu'n uwiydá gana gu'n uyondá. Gol guts lë' minn nkal lo xwiy, minn gakda së sdzë, minn xiudz lëd chakwen, minn nkwe diag chakla chon, minn uyëtla chobichekga xban gana minn nlas yu chon xku'n ted di't chu'nnbey Dios. ²³ ¡Wen sia minn tipta xlelëdz chu nakná!

²⁴ Konde lë' ichop xin use'd Juan ubi, lë'xi uyu'lo une' ichë lo minn chu nak Juan:

—¿Chu lo uyatá uwiydá dën bidz? ¿Be uwiydá tib minn nak xi'k nak lzech gu'n xni me lad lad? ²⁵ Ota, ¿be uyatá uwiydá minn chok lach ñex? Lu'tá nan gwiydadá minn knu dën bidz, nonga lidz minn ncho'b nak di't gwiydá minn knu. ²⁶ ¿Chu uyatá uwiydá, dzekna? ¿Be tib minn xne' gu'n une' Dios lo? Gunusa nli, Juan nak tib minn ncho'bcha lo ichë minn xne' gu'n une' Dios lo. ²⁷ Juan ga chakyët or xne' Xti'dz Dios:

Gane'ch ixalná tib mgij ixal ñaz di't tedlá.

²⁸ »Xnená, ichësa mgij yu lo gitslyu, ni tib mgij giend noncha lo Juan. Minn xiy non di't chu'nnbey Dios, minn knu noncha lo Juan.

²⁹ Ichësa minn uyon gu'n une' Juan, gana uye'nna gu'n chu'nnbey Dios nak gu'n wen. Unab uchobnis lo Juan. Xid knu yu minn xtop demi sia Roma na. ³⁰ Ñala ichë minn nak fariseo gana minn nan di'dzbey, ñonda Xti'dz Dios nika nëd ncho'bni.

³¹ Ga dzekna lë'xi chëp:

—¿Bekwa'n izobná nak xi'k nak minn lo na? ³² Lë' minn lo na nak xi'k nak minndo' win zob lo lgij xgit xkë'lsa chedz: “Xkë'nú di, ñana nika ño'lđtá, uyo'lnu tib di nlas sia, ñana nika ño'nđtá.” ³³ Xi'k nak or uyi'd Juan Xcho'pnis, xne'tá yu

me mal lëdxi gana nëdxi gowxi giatxtil nika giaxi bin.³⁴ Nana zidná. Na' nak Mgíy uxa'l Dios, chowná, chaná, ñana xne'tá: “Gol gwiy lo mgiy ki chowcho, chacho gana tipta iché ngopxtol gana minn xtop demí sia Roma.”³⁵ Gol bislëdz lë' xkilchak Dios xien lo iché gu'n chu'nn minn.

Lë' Jesús sia lidz Simón

³⁶ Tib mgiy fariseo lë Simón uziña Jesús gow lidz. Konde lë'xi udzinn, uyax ndra' chow mës.³⁷ Ñana giedz knu yu tib una' ugibdo' xtol. Konde uyon lë'xi udzinn lidz Simón lë' uya loxi, uyey seid gu'n nexlan nla' gu'n ñexdo'.³⁸ Konde lë' udzinn, cho'n uzexib loxi, lox nis gu'n xcha' lo xiab niyxi, gunu ugë niyxi gana gits gik uche' niyxi. Gana uyow chut niyxi gana ugu seid gu'n nexlan nla' niyxi.³⁹ Konde lë' Simón uwiy gunu, uyu'nn Simón gilxkab: “Di'ltsa nli nak Jesús minn xne' Xti'dz Dios, sie'nna Jesús ngopxtol nak una' ki.”

⁴⁰ Ga lë'xi chëp:

—Simón, chapná tib di'dz inená lo'lá.

Ga lë' Simón ukëb:

—Kwne'wu, Mextr, lë'ná gonu.

⁴¹ Ga lë'xi chëp:

—Yu chop minn nzë'b demí lo tib dad. Tib minn nzë'b ga'ygayo'w (gu'n chutsna' minn ga'ygayo'w dze). Stib minn nzë'b chopgalptsi!, (gu'n chutsna' minn chopgalptsi! dze).

⁴² Ñana lo ndzalda demí ngix minn, ga dzekna lë' minn ude'd demí chëp: “Gol golia' gu'n ki gikdá masda kixdadá.” Kwne' loná, ¿be chak giklá? ¿Chu ide'dcha xkix lo minn ude'd demí, minn nzë'b gia ota minn nzë'b gët?

⁴³ Ga lë' Simón ukëb:

—Na' xne' minn nzë'b giaxi.

Ga lë'xi chëp:

—Lë'wuga.

⁴⁴ Ulox ga lë'xi uwiy lo una' knu, loxna chëpxi lo Simón:

—Gwiy gu'n uyu'nn una' che'n, ñu'nndlu. Or udedná lën li'dzlá nne'dzdlá nis ndë'b niyná. Sa'nda una' che'n ulan ugë niyná nis gu'n xcha' lo, lox uche'wu gits gik.⁴⁵ Gana or ula'nná li'dzlá ño'wdlá chut kwasná. Sa'nda una' che'n axta ula'nná li'dzlá tipta chow chut niyná.⁴⁶ Gana ngudlá seid gikná sa'nda una' che'n ugu seid niyná.⁴⁷ Ncho'b xkë ldo' una' che'nná lo nan una' che'n lë'ná uyu'nn mbi ncho'b xtol una' che'n. Sa'nda minn xiy uyu'nn mbiná xtol, xiy xkë ldo' minn knu na'.

⁴⁸ Ga dzekna lë'xi chë'pga lo una' knu:

—Ichësa xtol-lá uyak mbila.

⁴⁹ Ga lë' sebalal minn nax ndra' chow mës uyu'slo chixti'dzlsa:

—¿Chu nak minn ki ine' lë' chu'nn mbi xtol stib minn?

⁵⁰ Ga lë'xi chëp lo una' knu:

—Lo ulelëdzláná, lox lë'ná uyu'nn mbi ichë xtol-lá. Ki gwa tsudcha gunu giklá.

Ndal una' chu'nn yud Jesús

8 ¹ Uded lo knu lë' Jesús sia uya xa'la xa'la giedz, giedz win gana giedz ncho'b. Xne' gan xku'n idzinn minn di't chu'nnbéy Dios. Gana zinkë iza tsil'pchop xin use'dxi.
^{2,3} Ndza'l sebalal una' chu'nn yudxi gu'n chapta. Xid knu yu balal una' ucha' me mal lëd gana xa'ga gilgidz. Xid knu yu María, minn lë Magdalena, una' ucha' gadz me mal lëd. Gana Juana, xiwna' mgiy lë Chuza, minn chu'nnbéy lo stsi'n Herodes. Gana stib una' lë Susana.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 8.8)

Lë' Jesús ugu xkwend xobxtil

⁴ Or lë' tajdo' minn udopgiy lo Jesús minn zi'd xa'la xa'la giedz, ga lë'xi uyu slo ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nñ dзи'n, gon minn, chepxi:

⁵ —Tib minn ucha' sia dën zegu xobxtil. Ñana lo xla'l minnu yuwo uyab ñaz. Minn uded ga, ugi'tsniy lëdu gana uyo'wga mginnu. ⁶ Gu'n uya'bga xid ita, gunu ulan. Ñana lo giend nkop ga, xnusa ubidzu. ⁷ Gana gu'n uya'bga xid gits ulan. Sinda tika

lë' gits ucho'b, utse lowo, lë'wu ubidz. ⁸ Ñala gu'n uyab lo lyu, tika ulan, ucho'b wen uyak yu xanu, ude'd axta tib gayo'w xob.

Konde uyelo une'xi gu'n che'n, lë'xi une' ndip:

—Xi'k xku'n uyondá gu'n unená, gol bi'nnu.

¿Xku'n nak kwend ugu Jesús?

⁹ Ga lë' xin use'dxi unabdi'dz loxi:

—¿Xku'n nak kwend gu'n ugulá?

¹⁰ Ga lë'xi ukëb:

—Dios uxal-la gikdá gie'nnadá xku'n nak gu'n xwiydadá di't chu'nnbéy Dios. Sa'nda lë' iché minn zëxda ibig lo Dios, no'nda kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n xguná. Dzekna xka nika gwiy minn loná, xla'ndtaná gie'nna minn gana gon minn gu'n inená, xla'ndtaná ilelëdz minnu.

¹¹ »Xnu nak kwend, gu'n uguná: gu'n nak xobxtil, gunu nak xi'k nak Xti'dz Dios. ¹² Gu'n uyab ñaz nak xi'k nak minn uyon Xti'dz Dios ñana konde lë' Minn Dzab zi'd xgob Xti'dz Dios ldo' minn dzekna xka lë' minn gu'hntlëdz gu'n uyon, nika guslëdzdacha minn Jesús kob xtol minn. ¹³ Gana gu'n uyab xid ita nak xi'k nak minn chi'lna or lë' uyon Xti'dz Dios sinda nak minn knu xi'k nak gu'n ulan no'nda lo gia, konde lë' gilnë zi'd xnusa chopche lo xñaz Dios. ¹⁴ Gana gu'n uyab xid gits nak xi'k nak minn uyon Xti'dz Dios, sinda uded lo knu lë' uyopche lo nkalida gik sinda no'nda gu'n lo gitslyu che'n zekyots gana zak bacha icha' demi. Nika ñu'nnda gu'n uyon. ¹⁵ Lë' gu'n uyab lo lyu, wen ucha'kë nak xi'k nak minn uyon Xti'dz Dios, ga tiptauzu xñaz Dios lo ulelëdu idib gik ldo'.

Giend gu'n ngë'ts gienda lo xni

¹⁶ »Chut xkegida tib ser lox stse lowo, ota lox sdzuwo xan lon. Sinda lë' minn knu sdzo'bu di't gia nak dzekna xka lë'wu ikë' xni lo minn ted lën yu. ¹⁷ Xkakga iché gu'n ngë'ts sien lo xni, giend tib gu'n ngë'ts gienda lo xni. ¹⁸ Gol bin wen gu'n

inená, minn chapla gu'n chap ikañacha ncho'bu. Sa'nda lë!
minn giendu lo, nika nup gu'n chu'nn gilxkab gap ido'b.

Xna' Jesús ndza'l bëts Jesús

¹⁹ Tib dze nkwa' tajdo' minn lo Jesús lë' xna'xi udzinn iza
bëtsxi xla'n nne' loxi. Ñana ñakdu lo tajdo' minn nchë ga.

²⁰ Ga lë' tib minn chëp:

—Lë' xna'lá ndza'l bëtslá xla'n ine' lo'lá.

²¹ Ga lë'xi ukëb:

—Ichësa minn chon xtidzná lox chu'nno, minn knu nak
duwma'ná gana bëtsná.

Lë' Jesús chu'nnbéy lo nisdo' ichop me

²² Tib dze lë' Jesús uyep lén tib barko win ichë xin use'd, ga
lë'xi chëp:

—Tsana stib kwa nisdo'.

Ga dzekna lë'xi uyu ñaz ichëxi.

²³ Ñana lë't lë' barko sia lë'xi ugës. Tigolpa lë' mecho uyuslo
xbe, ga lë' nis uyuslo xded lén barko. Ga lë' ichësa minn sdzeb
tseloga lë' barko igi'ts. ²⁴ Ga lë' minn uyuslo xkë'zë chedz:

—Mextr, mextr, golia' mka'l lo'lá, nap lë' barko igi'ts.

Ga lë'xi uyasche, uyu'nnbéy lo me gak dze' gana lo nis. Ga
lë'wu dze' uyak.

²⁵ Lox lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—¿Xku'n xlelëdztadáná?

Lo gilsdze'b gana lo giludzakye, xne'l'sa xin use'dxi:

—¿Chu nak mgiy ki, chon me xti'dz gana nis?

Lë' Jesús ugolia' me mal lëd tib mgiy

²⁶ Lë' Jesús ichë xin use'd sia udzinn stib kwa nisdo' di't nak
dën lë Gerasa. ²⁷ Konde lë'xi uyët barko lë'xi udza'l tib mgiy
yu giedz knu, yu me mal lëd. Mgiy knu stsedo'la yuda lidz
sinda pantion gana tipta kolet. ²⁸⁻²⁹ Lo seyit xiab me mal lëd

mgiy knu, lox gunu lë' minn giedz knu xchi'g kaden niy ña mgiy knu. Ga lë' minn xkenap xwiy, lë'kga mgiy knu xchug kaden. Ga lë' me mal chiña mgiy knu di't dze' nak.

Konde lë' mgiy knu uyan lë'xi zi'd, lë' ukë' chedz uzexib. Ñana konde lë'xi uyu'nnbey lo me mal knu icha' lëd mgiy knu, lë' me mal knu ukë' chedz:

—Jesús, lu' nak xin Dios, minn ncho'b nak. Izakzi'dláná, ¿bekwa'n gu'nnláná?

³⁰ Ga lë'xi unabdi'dz:

—¿Be lélá?

Ga lë' me mal knu ukëb:

—Ndaldo' léná.

Xka chép mgiy knu lo ndaldo' me mal yu lëd. ³¹ Ga lë' me mal knu unabzé loxi tsada xan gitslyu.

³² Gax ga zob tib giy, xan giy knu yuzé kuch chow. Lë' me mal knu unabzé loxi së'b lëd kuch. Ga lë'xi ude'd di'dz. ³³ Ga lë' me mal knu ucha'zé uzé'b lëd kuch. Ga lë' kuch ukë'zé karrel sia unit lén nido', ga uyepna. ³⁴ Konde lë' ichë minn kenapzé kuch uwiy gu'n che'n, ni gitslyu zuda minn uya minn giedz, chép minn gu'n uyak. Gana lo ichë minn zu ñazna.

³⁵ Ga lë' minn ucha'zé uya uwiy gu'n uyak. Konde lë' minn udzinn, uwiy minn lë' mgiy ucha' me mal lëd nokla xab gana ngia'l-la chak zob niy Jesús, udzeb minn.

³⁶ Ga lë' minn uyan, xku'n uyu'nnwenxi mgiy knu, ugu kwend lo ichë minn gan xku'n uyaku. ³⁷ Ga lë' ichësa minn yu giedz nax Gerasa udzeb, ga lë' minn unab loxi ibixi.

Ga lë'xi uyep lén barko win uyobiche Galilea ³⁸ ñala mgiy uyakwen xla'n nzinké xitsxi. Ga lë'xi chép:

³⁹ —Gobiche li'dzlá, klu kwend ichë lo minn gan xku'n uyu'nnwen Dio'slá.

Ga lë' mgiy knu uyobiche giedz ugu kwend ichë lo minn gan xku'n uyu'nnwen Dios.

Tib una' dzaknë gana xin Jairo

⁴⁰ Konde lë' Jesús uyobiche xtën Galilea, ga ndal minn kimbiasxi chi'lna ukañaxi. ⁴¹ Or knu udzinn tib minn lë Jairo, minn chu'nnbéy di't stse'd minn judío Xti'dz Dios, gu'n zob giedz knu, ubig-gax loxi, lox uzexib uki'ts lo axta lyu, chëp:

—Xnabná lo'lá tsana lidzná.

⁴² Mgiy knu chap tibaga minndo' kwna', chap ts'i'pchop is mer gët.

Ga lë'xi uzinkë xits Jairo. Ñana lo ndal minn uzinkë xitsxi no'nda xto'wlsa minnxi. ⁴³ Xid knu yu tib una' uyakla ts'i'pchop is keña gilgidz xche' chen. Una' knu ncho'bla xtemi xchin, xla'n gakwen, ñana chakwenda. ⁴⁴ Ga lë' una' knu sia ubig-gax xitsxi, lox uga'l lëd xabxi. Or knukga lë' chen ugën. ⁴⁵ Ga dzekna lë'xi chëp lo minn:

—¿Chu uga'l lëdná?

Ichësa minn chëp ñu'nndo. Ga lë' Pedro chëp:

—Mextr, chanxilá no'nda xto'wlsa mi'nnlága' ñana xne'lá chu uga'l lëdlá.

⁴⁶ Ga lë'xi chëp:

—Yu chu uga'l lëdná. Uyendná lë' minn uga'l lëdná uyakwen.

⁴⁷ Konde uye'nna una' knu ñakda ñungë'ts, sial lë' una' knu cho'l chiz lo gilsdze'b, ubig xid knu uzexib loxi, une' xku'n lo uga'l lëdxí lox xku'n uyakwen.

⁴⁸ Ga lë'xi chëp lo una' knu:

—Xina, lo ulelëdzláná lox lë'lá uyakwen. Ki gwa tsudcha gunu giklá.

⁴⁹ Ñana nika zëxda tselo ine'xi, lë' minn lidz Jairo udzinn, chëp:

—Lë' xinlá uyëtla, gu'n nkwlë'dchalá mextr.

⁵⁰ Konde lë'xi uyon gunu, lë'xi chëp lo Jairo:

—Idze'bdalá. Nonga kwlelëdzná, xinlá gakwen.

⁵¹⁻⁵³ Konde lë' minn udzinn chow yu, lë' ichë minn lidz Jairo nlas chak, cho'n lo gilnë lo lë' xin Jairo uyët. Ga lë'xi chëp: —¡Go'ndchadá!, Nëtda ndza'p, no'nda naxkes ndza'p.

Xlelëdzda minn xti'dzxi. No'nda chidz-zë minn lo nan minn uyëtla ndza'p knu. Ga nde'dtaxi di'dz chu nded lën yu, nonga Pedrona, Santiagona, Juanna, Jairona, gana xna' minndo' uded.

⁵⁴ Ga dzekna lë'xi uzën ña ndza'p knu, lox une'xi ndip:
—Na' xne lo'lá, ¡kwbanaga!

⁵⁵ Ga lë' ndza'p knu uyu'sche ubanaga. Ga lë'xi uyu'nnbéy ide'd minn gu'n gow ndza'p knu. ⁵⁶ Lë' xna' ndza'p knu ichop pxoz ndza'p knu udzakyéna uwiy gunu. Ga lë'xi chëp:

—Chut lo göptadá bekwa'n uyunn-ná.

Jesús uxal' iza tsi'pchop xin use'd

9 ¹ Utogpiy Jesús iza tsi'pchop xin use'd, ga lë'xi ude'd xkilbeyxi dzekna xka lë' xin use'dxi zak kwa' me mal gana gu'nnwen gilgidz lger lë'xi. ² Ga lox lë'xi uxal' iza minn knu tsa gu'nnkluw gan xku'n chu'nnbéy Dios iban minn gana gu'nnwen minn. ³ Ga chëpxi:

—Nki'nda bekwa'n gweydá. Gweydtá gu'n ixixkatá, nika mochil, nika gu'n gowdá, nika demi. Gana nika ni tib ñaz lach gweydtá. ⁴ Or idzinndá tib yu, ga kwasdá axta lë'tá ibi lger knu. ⁵ Di'ltsa idzinndá tib lger, di't ikañada minndá, ga dzekna gol kwdzib niydá, icha' guxyu gu'n kë niydá, dzekna lë'kga minn gie'nna nkañada Xti'dz Dios.

⁶ Ga lë' iza tsi'pchop xin use'dxi ucha' sia ichë giedz gax nax, xne' lo minn xku'n chu'nnbéy Dios iban minn gana chu'nnwen minn dzaknë.

Nanda Herodes chu nak Jesús

⁷ Konde lë' Herodes Antipas, minn chu'nnbéy, uyon ichë gu'n uyu'nn Jesús, lë' ude'd gilxabdo' lo lë' balal minn xne' lë' Juan, minn ucho'pnis, ubanaga stib. ⁸ Sebalal minn xne'

bitser lë' Elíasga uyan minn. Gana sebalal minn xne' bitser tib minn une' Xti'dz Dios badze'la ubanaga stib. ⁹ Ga lë' Herodes chëp:

—Nakda i Juan. Na' uyunnbéy uyët Juan lox uchō'w gik Juan, ¿chu nak minn ki dzekna uyonná chu'nn ichë gu'n ki?

Gana lë' Herodes xla'n gu'nnbey chu nak Jesús.

Lë' Jesús xde'd gu'n chow tajdo' minn

¹⁰ Konde lë' minn ude'dxi gilbey ine' xti'dzxi uyobiche, uyuslo ugu kwend loxi ichësa gu'n uyu'nn. Ga lë'xi uziña iza minn knu uya di't dze' nak, Betsaida. ¹¹ Ñana konde lë' minn uyon lë'xi sia ga, lë' minn ucha' uzinkëzë.

Konde lë' minn udzinn lë'xi ukaña minn, wen. Ga lë'xi uyuuslo une' xku'n chu'nnbéy Dios iban minn gana uyu'nnwenxi minn dzaknë.

¹² Konde lë' lyu mer idze, lë' iza tsipchop xin use'dxi uya chëp loxi:

—Kwxa'l minn ki na sia tsa ichë giedz gax nax, kib di't gax gana ika' gu'n gow. Sa'nda ne'g bët giend.

¹³ Ga lë'xi chëp:

—Lu'tá, gol kwde'd gu'n gow minn.

Ñala xin use'dxi ukëb:

—Nonga ga'y giatxtil neynu gana schop mal. Di'ltsa naku ide'dnu gu'n gow ichësa minn che'n, nki'n tsa'nu dzeka'nu.

¹⁴ Ga nchë gaded ga'y mil mgiy.

Ga dzekna lë'xi chëp:

—Gol guts lo minn chop galptsi'ga minn sobzë.

¹⁵ Lë' iza xin use'dxi uyu'nnbéy uzobzë minn xka.

¹⁶ Ga lë'xi uzën iza ga'y giatxtil knu gana ichop mal knu, ulis lo iba', ude'd xkix lo Dios. Ga dzekna lë' uyu'nn icholu, ude'du lo xin use'd. Ga dzekna lë' xin use'dxi ugi'su lo minn.

¹⁷ Ichësa minn uyow, wen udzë ldo'. Ñana konde lë' gu'n uya'n udopgiy uyaklo stsi'pchop xkutu.

¿Chu nak Jesús?

¹⁸ Tib dze lë' Jesús chixti'dzña Dios, non. Lë' xin use'dxi udzinn di't yuxi. Ga lë'xi unabdi'dz:

—¿Be lë xne' minn chu nakná?

¹⁹ Ga lë' xin use'dxi ukëb:

—Balal minn xne' lu' nak Juan, minn ucho'pnis. Sebalal minn xne' lu' nak Elías. Gana sebalal minn xne' lu' nak minn une' Xti'dz Dios bokla, minn uyëtla nana ubanaga stib.

²⁰ Ga dzekna lë'xi unabdi'dzaga stib:

—¿Lu'tá na? ¿Be xne'tá chu nakná?

Ga lë' Pedro ukëb:

—Lu' nak minn uxal' Dios.

²¹ Ga lë'xi uyu'nnbéy lo ichë xin use'dxi chëpxi:

—Chut lo bët gëptadá na' nak minn uxal' Dios.

²² Gana lë'xi une' lo xin use'dxi:

—Na' nak Xin Mgiy, nlasdo' tedná, izakzi mi'nn-ná. Minn ncho'b nak lo giedz gana minn chu'nnbéy ichë lo pxoz, ndza'l minn nak mextr ley tipsa gak sakda lia'dzná gana ichë minn knu icha' igëtná. Ñana gak tson mbidz lë'ná ibanaga stib.

²³ Ga lë'xi chëp ichë lo minn:

—Di'ltsa naku chu xla'n izinkë xitsná isa'n minn knu ichë gu'n nak, izata dze isunla'da minn knu deña'zná, nika di'ltsa nlas dzak minn nika di'ltsa axta lo gilgut lo krus. ²⁴ Di'ltsa chu xkë ldo' gilmban chen, minn knu lox xkilmban. Sa'nda lë' minn ilo'x xkilmban lo izinkë xitsná minn knu idibda xkilmban. ²⁵ ¿Ba nki'n gan ikëcho minn dzi'n ñala xkilmban minn lox? ²⁶ Di'ltsa chuga xtelëdz loná gana chonda xtidzná, xkakga lë'ná itelëdz lo minn knu or lë'ná gobiche xi'k nak minn ncho'b chu'nnbéy gana ña Duwpa'ná gi'd, minn uxal'ná, ndza'l angl. ²⁷ Na' xne, xid minn zu ne'g yu minn gëtda axta gwiy xku'n chu'nnbéy Dios.

Lë' tib xni ndzun uyots Jesús

²⁸ Uyak xun mbidz lë' Jesús uziña Pedrona Juanna Santiagona sia udzinn tib guy di't gia nak ixixti'dzña Dios.
²⁹ Lë't lë'xi chixti'dzña Dios, lë' loxi utsë'lo gana lë' xabxi uyak nkitsdo' gana ugë's choldo'. ³⁰ Or knukga lë' Moisés ichop Elías uyen ga, ³¹ nots tib xni ndzun. Ichop minn knu chixti'dzñaxi gan xku'n gëtxi Jerusalén gana ibanagaxi gana siaxi iba'.
³² Ñala Pedro iza xkomier mer xgi'tsdia mka'l ñana tigolpa uyax xni konde uwiy lë'xi zu ga nots, xni ndzun iza Moisés gana Elías. ³³ Lë't lë' Moisés ichop Elías xiu ñaz lë' Pedro chëpkwxen loxi:

—Mextr, wen i lë't lë'nu zu ne'g. Di'ltsa xla'nlá iza'nu tson rmad, tibu gak chenlá, tibu gak chen Moisés, stibu gak chen Elías.

³⁴ Lë't lë' Pedro xne', lë' xkëw uyi'd utse lëdxi izaxi. Lë' Pedro iza xkomier udzeb. ³⁵ Ga dzekna uyen tib tsiy minn xid xkëw chëp: “Jesús nak demë'dná, minn nak minn uxalná. Xti'dz minn ki gol bin.”

³⁶ Konde dze' uyak, lë' Pedro iza xkomier uwiy nonlaxi zu ga. Uded lo knu chut lo bët nne'da Pedro iza xkomier bekwa'n uyak.

Lë' Jesús xla'n ilelëdz minn lë' nak minn uxa'l Dios

³⁷ Konde uyenilyu lë' Jesús ucha' giy knu zitiët iza gion xin use'd, ga tajdo' minn ucha' udza'lxi. ³⁸ Tigolpa lë' tib mgiy ukë' chedz xid knu chëp loxi:

—Mextr, na' xnab lo'lá, bi'nn yud demë'dpgiyná. Lë' lë'sa minndo' ga chapná. ³⁹ Tigolpa xiab me mal lëd minndo'. Lë' gunu chu'nn lë' minndo' xbix, chuslo xkë' chedz gana xkwi'b gunu minndo' lad lad, lë' mtsi'n sdzib chow minndo'. Nen, lë' gunu tsëw, tsëw stsa'n minndo'. ⁴⁰ Lë'ná unabla lo xin use'dlzá ngulia' me mal, ñana ñakdu.

⁴¹ Ga lë'xi uwiy lo ichësa minn zinkë xitsxi, ga lë'xi chëp:

—¡Axta xkita ngiedz gikdá nika xlelëdztadáná! ¿Ba or dzekna ilelëdzdáná? ¿Be nëtána tipta suná lotá?

Ga lë'xi chëp lo mgiy knu:

—Guxi xinlá.

⁴² Konde lë' minndo' udzinn loxi, lë' me mal uyab lëd minndo', lë' minndo' uyab lyu, ga lë' minndo' uyu'slo xkwi'b lad lad. Ga lë'xi uguñaz me mal knu, lë' minndo' uyakwen. Ga lë'xi ude'd minndo' lo pxoz minndo'. ⁴³ Ichësa minn nchë ga udzakyéna uwiy gu'n chu'nn Dios.

Lë't lë' minn sdzakyéna xwiy gu'n uyu'nnxi, lë'xi chëp lo xin use'dxi:

⁴⁴ —Gol kë' gu'n che'n gikdá gu'n inená. Na' nak Xin Mgiy lë'ná giab ña minn xlë' channá.

⁴⁵ Nala ichë xin use'dxi ñabda gik bekwa'n xne'xi lo zëxda ixal Dios gik minn knu gie'nna. Gana sdzeb minn knu nnabdi'dz xku'n nak gu'n une'xi.

Chu nak minn ncho'b?

⁴⁶ Tib bueld lë' xin use'd Jesús uyu'slo xne'lsa:

—¿Chu nak minn ncho'bcha yu xidna?

⁴⁷ Konde lë'xi uye'nna xka sia zi'd xne' xin use'dxi, lë'xi uyixi tib minndo' win uzu lo, ⁴⁸ ga lë'xi chëp lo minn knu:

—Di'ltsa chuga ikaña minndo' che'n kon gilxil xkakga xkaña minn knu na'. Gana di'ltsa chuga ikañaná kon gilxil xkakga xkaña minn knu Dios, minn uxa'lñá. Minn xiy nak xidtá, minn knu ncho'bcha nak.

Minn ilë'da lotá nak minn gu'nn yudtá

⁴⁹ Juan, minn yu xid iza tsí'pchop xin use'd Jesús, chëp:

—Mextr uwiynu lë' tib minn yuda xidna ñana chu'nnstsi'n lë'lá xgolia' me mal. Lox gunu chë'pnu "gu'nndlá gu'n ki."

⁵⁰ Ga lë'xi ukëb:

—Gol kwsa'n xi'k gu'nn minn knuwu. Di'ltsa chuga xcha'da ilë' lotá, minn knu nak minn gu'nn yudtá.

Lë' Jesús ndux lo Santiago ichop Juan

⁵¹ Konde lë' dze mer idzinn lë' Jesús sia iba', lë'xi uyu gik sia Jerusalén. ⁵² Ga lë'xi uxal' balal minn unech ugib di't kwasxi tib giedz win nax xtën Samaria, ⁵³ ñala minn giedz knu nëd nkañaxi lo nan minn knu Jerusalén siasi. ⁵⁴ Konde lë' Santiago ichop Juan uyón gu'n che'n, ulë' gik, ga lë' chép loxi:

—Dad, ¿be xla'nlá inabnu lo Dios giab gi ilo'x ichë minn ki?

⁵⁵ Ga lë'xi uwiy lo Santiago ichop Juan lë'la udux-xi.

[Chépxi:

—Lu'tá nandtá xku'n nak degilxkabná. ⁵⁶ Na', Xin Mgiy, zidtaná kobná xkilmban minn, sinda lë'ná zid ided gilmban loxdacha, lo minn.]^f

Ga lë'xi sia stib giedz.

Minn xla'n sinkë xits Jesús

⁵⁷ Lë't lë' Jesús sia ñaz lë' tib minn chép loxi:

—Dad, di't sia'talá, xla'ndná izinkë'ná xitslá.

⁵⁸ Ga lë'xi ukëb:

—Mias chap xebelia', gana mginn chap xipcha's, sa'nda na', Xin Mgiy, giend nika di't gax gikná.

⁵⁹ Uyeloga lë'xi chép stib lo minn:

—Kwzinkë xitsná.

Ga lë' minn knu ukëb:

—Dad, gobias, tsaná ikë'tsga'xná duwpa'ná.

⁶⁰ Ga lë'xi chép:

—¡Kwsa'n nda'gol ikë'ts xkomier! Lu' kwzinkë xitsná, kwne' xku'n nak Xti'dz Dios.

⁶¹ Ga lë' stib minn ché'pga:

—Dad, xla'ndná izinkë'ná xitslá, sinda xla'ndná kwa'slá, tsaná gane'ch ine'ñaná minn lidzná.

⁶² Ga lë'xi ukëb:

^f 9:56 Gu'n uya' bokla zi'dta gu'n che'n.

—Di'ltsa tib minn zinkëla xitsná lox xla'naga gobiche gu'nn gu'n uyu'nn or zëxda sinkë xitsná, minn knu bët stsi'nda lo stsi'n Dios.

Lë' Jesús ux'a'l tsongalp tsi'pchop xin use'd ine' Xti'dzxi

10 ¹Uyelo une' Jesús gu'n che'n, lë'xi ugib tsongal tsi'pchop xin use'dxi unech chopga chopga uya balal giedz, di't tsaxi. ²Ga lë'xi chép:

—Ndaldo' minn yu xla'n gon Xti'dz Dios ñala minn ine'wu xiy. Gunu nak xi'k nak tib minn chap ncho'bdo' xobxtil, ñanaconde lë' dze udzinn lë'wu idop giend mos itopu. Lox gunu, xnená gol kwnab lo minn chen ixa'lcha ndal mos itopu.

³ ¡Lu'tá gol gwa gana gol gonga! Lë'ná xchaldá xi'k nak makxi'l ye'n xid me'dz. ⁴Bët gweydadá, gweydtá demi, nika gu'n gowdá, nika stib ñaz xkilgid-dá, kwasdadá ixixti'dzñatá minn zu ñaz.

⁵ »Or idzinndá tib yu gol kwne' diux lo minn lidz, gol guts: "Xkilnza'k Dios ulan lotá." ⁶Di'ltsa yu knu yu tib minn ikañatá wen, xkilnza'k Dios udzinn lo minn knu, di'ltsa chut ikañadtá lë' gilnza'k knu gobichekga lotá. ⁷Di'ltsa lë' minn ikañatá yu knu, ga gol gobias, nki'nda tsatá xa'lla, xa'la yu, sinda ga gol dow, gol gow gu'n ine'dzta minn. Minn xkë dzi'n chigial gax ika!. ⁸Or idzinndá tib giedz, di'ltsa lë' minn ikañatá wen, ga gol dow gu'n izo'bta minn lotá. ⁹Gol bi'nnwen minn dzaknë yu giedz knu gana gol guts lo minn: "Lë' dze zi'dgax lë' Dios gu'nnbény lotá." ¹⁰Sa'nda dele idzinndá stib giedz di't ikañada minndá wen, gol guts lo minn giedz knu: ¹¹"Bët gu'n wen giend ne'g lox gunu axta guxyu xkiedzdá, gu'n ukë niyuu, idzi'bnu gak xtoldá. Gol gok nan gu'n che'n: Zolila lë' dze zi'dgax lë' Dios gu'nnbény."

¹² »Xnená, or idzinn dze lë' Dios gu'nnbény, lë' Dios izakzichocha minn giedz knu nikë minn giedz Sodoma.

Balal minn xlelëdzda Xti'dz Dios

¹³ »Gana lu'tá minn Corazín gana minn Betsaida jaxta xkita nakdá nlas xnatá! Di'ltsa gilndzun gu'n uyunn-ná lotá ñunn-ná lo minn Tiro ichop minn Sidón, zolila or knukga nsa'n minn knu xtol. Siu minn knu gilnë, nzob lo xkidia, ñok lach yox.

¹⁴ Xnená lotá or idzinn dze lë' Dios gu'nnbéy xiysa izakzi Dios minn Tiro ichop minn Sidón, nikë lu'tá. ¹⁵ Minn giedz Cafarnaún, ¿Be nétána skaña Diosdá wen iba'? Nakda, sinda lë' Dios ixa'ldá lad gët di't yu nda'gol.

¹⁶ Uyelo une'xi gu'n che'n, chépxi lo iza tsongalp tsi'pchop xin use'dxi:

—Di'ltsa chuga xkediag gu'n xne'tá, xkakga xkediag minn knu na'. Gana di'ltsa chuga xkañadtá, na' ga xkañada minn knu. Gana di'ltsa chuga xkañadná, ña minn uxa'lnága xkañada minn.

Or uyobiche tsongalp tsi'pchop xin use'd Jesús

¹⁷ Konde uyobiche iza tsongalp tsi'pchop xin use'd Jesús kon gilxil chép:

—¡Dad, axta me mal chon xti'dznu xcha', lo lu' une'dz xkilnabeylá lo'nu lë'nu uyu'nnu!

¹⁸ Ga lë'xi chép:

—Na' uwiy Minn Dzab xi'k nak tib belkwziy uchanga' iba'.

¹⁹ Na' unedz degilnabeyná lotá, di'ltsa itsuw ma'ldá ota mëgdá or lë'tá së tib ñaz, bët sakdadá, nika Minn Dzab bët gu'nndadá. ²⁰ Nana xi'ldnadá lo lë' me mal chon xti'dzdá xcha', sinda masda gol kwxi'lna lo lë' Dios zënlá lëtá iba'.

Lë' Jesús xde'd xkix lo Dios

²¹ Or knukga lë' Espíritu chen Dios uyu'nn xi'lna Jesús, ga lë'xi chép:

—Upa, lu' nak Dad chu'nnbéy iba' gana lo gitslyu, xnedzná xkix lo'lá lo lu' nluwda gu'n che'n lo minn chak gana minn

xie'nna sinda lë'lá uluw gu'n che'n lo minn nak xi'k nak minndo' win lo xka ula'nlá.

²² Ga lë'xi chëp lo minn nchë loxi:

—Dios nak duwpa'ná une'dz ichësa gu'n loná. Na' nak Xin Dios. Chut chu'nnbeyda chu nakná nonga Dios. Chut chu'nnbeyda chu nak duwpa'ná nonga na' gana ichësa lo minn xla'ndná iluwná duwpa'ná zu'nnbey chuga.

²³ Konde lë'xi uya'n no'nda ichë xin use'd, lë'xi chëp:

—Wen siatá lo ndal gu'n xwiydá. ²⁴ Ndal minn une' Xti'dz Dios bokla gana minn uyu'nnbey or knu xla'n nwiy gu'n xwiydá gana ñon gu'n chondá lo na.

Xkwend minn Samaria

²⁵ Tib mextr ley udzinn lo Jesús unabdi'dz gan be zak ikëbxi:

—Mextr, ¿bekwa'n gunn-ná dzekna gapná gilmban loxdacha?

²⁶ Ga lë'xi ukëb:

—¿Bekwa'n slëdzlá xne' ley? ¿Bekwa'n xlablá?

²⁷ Ga lë' mextr ley ukëb:

—Kë ldo' Dios tipta, or yulá wen gana or yulá nlas, or chu'nnlá gilxkab, or chu'nnlá stib gu'n gana kë ldo' ichësa xkomie'rлá xi'k xkë ldo'lálu'.

²⁸ — Ga lë'xi chëp:

—Lë'wuga ukëblá. Bi'nn ichë gu'n che'n dzekna lë'lá gap gilmban loxdacha.

²⁹ Ñala mextr ley xla'n gaknan minn lë' chu'nn gu'n wen, lë' unabdi'dzaga stib loxi:

—¿Chu nak degomie'rнá dzekna?

³⁰ Ga dzekna lë'xi ugu tib kwend:

—Tib dze lë' tib mgiy ucha' Jerusalén sia Jericó. Ñana ñaz knu ucha' mba'n uzakzi mgiy knu. Ubann ichë gu'n ney mgiy knu gana ichë xab mgiy knu, ga lë' mba'n sia usa'n mgiy knu ga, mer ngët mba'n mgiy knu. ³¹ Ñana tigolpa lë' tib p_xoz sia uded ga, uwiy lë' mgiy knu nax ga nonga udedsu. ³² Ga lë' stib

minn chu'nn yud lén ido' sia uded ga uwiy lë' mgiy knu nax ga, xkasaga uyu'nn nonga udedsu.³³ Ñala tib minn Samaria sia uded ga, uwiy lë' mgiy knu nax ga lo uzakzi mba'n në uzak gunu.³⁴ Ga lë' minn knu sia udzinn gax lo mgiy knu, ugu seid ichop bin di't në lo gunusa nak gu'n ney, ga uxi'gu kon lach. Lox ulis mgiy knu uxob xits xkway, ga udzinn-ña mgiy knu tib yu di't kwas. Ga uyan mgiy knu.³⁵ Uyenilyu, lë' minn knu ude'd demi lo minn lidz lox chëp: “Gon mgiy che'n, di'ltsa ixinchalá na! kixu or lë'ná gobiche.”

³⁶ Konde uyelo uguxi kwend, lë'xi unabdi'dz lo mextr ley:

—Lo iza tson minn uwiy lë' mgiy knu nax ga, ¿chu nak xkomier mgiy knu?

³⁷ Ga lë' mextr ley ukëb:

—Minn ukë ldo' minn knu nak xkomier mgiy knu.

Ga lë'xi chëp:

—Gwa, lox bi'nn gunu.

Gu'n ncho'bcha nak

³⁸ Or lë' Jesús sia ñaz Jerusalén ichë xin use'd, ga udedxi tib giedz win. Giedz knu yu tib una' lë Marta ude'd lidz uyobiasxi izaxi xin use'dxi.³⁹ Marta chap tib bal lë María, ga lë' María uzob niyxi, xkediag gu'n xne'xi.⁴⁰ Ñala Marta lë'la belkwa'n zekyots gik gu'nn. Ga dzekna lë' udzinn gax loxi, chëp:

—Dad, guts lo balná gu'nn yu'dná, na ti'bná yu ne'g.

⁴¹ Ga lë'xi chëp:

—Marta, xku'n no'nda belkwa'n chak giklá gu'nnlá⁴² ñana tibaga gu'n nak ncho'b. María ugib gu'n wencha gu'n chut gakda kob.

Lë' Jesús chu'nnkluw gan bekwa'n ine'ñama Dios

11 ¹ Tib dze, or lë' Jesús ulox une'ña Dios, lë' tib xin use'dxi ubig unab loxi chëp:

—Dad, bi'nnkluwnu gan bekwa'n ine'ñanu Dios xi'k uyu'nnkluw Juan xin use'd.

² Ga læ'xi chëp:

—Or læ'tá ine'ñia Dios, gol guts:
 Dad, lu' nak pxo'znu, minn zob iba'
 gana xla'nnu ichësa minn gie'nna
 lu' nak tib minn chapda xtol.
 Xla'nnu Lu' gi'd gu'nnbéy lo'nu.

³ Xnabnu lo'lá ine'dzlá gu'n go'wnu izata dze.

⁴ Kwlas ldo'lá bi'nn mbi xtolnu
 lo ichë gu'n læ'da chu'nn-nu lo'lá,
xi'k chu'nntlëdznu ichë gu'n læ'da chu'nn xkomie'rnu lo'nu.
 Ide'dtalá di'dz iki'l Minn Dzabnu,
 dzekna xka ki'bdchanu xtolnu.

⁵ Ga dzekna læ'xi chëp lo xin use'd:

—Di'ltsa naku læ'tá tsa lidz tib xamigdá uchol gia'l, loxna
 læ'tá gëp: “Lë'ná xnab lo'lá gan be gu'nndlá prexd tson giatxtil
 loná. ⁶ Tib minn ulan lidzná ñana giend gu'n idedná gow.” ⁷ Ga
 læ' minn yu lén yu ikëb ine': “Gu'nnkwlë'dchalá gikná,
 deyaglaná ñowbëgla, ichë'nu demë'dná naxla. Guschedchaná
 inedzná giatxtil lo'lá.” ⁸ Na' xne di'ltsa ibidlá ga, sinda læ'lá
 tipta zu xchedz, schal minn yagla, læ' minn ine'dz gu'n nki'n
 lo'lá. Nakdo lo naklá xamig minn sinda lo tipta uzu'lá
uche'dzlá.

⁹ »Loxna gunu xnená lotá: Gol kwnabu, læ' Dios ine'dzu. Gol
 gibu, gandá sdzalu. Gol kwchedz gandá schal minn lidz yagla.

¹⁰ Ichësa minn xnabu, xkañawu, ichësa minn xgibu sdzalu,
ichësa minn xchedz xan yagla, schal minn lidz yagla.

¹¹ »Lit ni tib minn ide'dta ma'l lo xin or læ' xin xnab mal.

¹² Nika or xnab xin tib ngow lit ide'dta minn tib mög. ¹³ Lu'tá
chap xtol ñana xde'dtá gu'n wen lo xindá ¡Nedna Pxozna, zob
 iba', chapda xtol sne'dz Espíritu Chen di'ltsa chutá inabu lo!

Lë' minn xne' Minn Dzab xde'd gilbey lo Jesús

¹⁴ Tib dze læ' Jesús xgolia' me mal tib lëd minn gakda ine',
 or læ' me mal knu ucha' lëd minn knu læ' minn knu uyuslo
 une'. Lë' minn uwiyu udzakyéna, ¹⁵ ñala balal minn xne':

—Beelzebú, minn chu'nnbéy lo me mal, minn knu ude'd gilbey loxi, loxna chak xgolia'xi me mal.

¹⁶ Sebalal minn unab stib gilndzun, dzekna xka gie'nna minn gan be Dios ux'a'lxi. ¹⁷ Ñaña lo uye'nnaxi gu'n chu'nn minn gilxkab, ga lë'xi chëp:

—Di'ltsa minn tib giedz guslo til-lsa ichë xkomier, giedz knu slox gana di'ltsa tib lën yu guslo minn til-lsa minn ichë minn lidz minn, slox ichë minn knu. ¹⁸ Xkakga di'ltsa Minn Dzab guslo til-lsa ichëkga, ¿xku'n gu'nnbéy Minn Dzab knu? Gu'n che'n unená lotá, lo lu'tá xne! Beelzebú une'dz gilbey loná lo chak xgolia'ná me mal. ¹⁹ Di'ltsa nli gu'n che'n, ¿chu xde'd gilbey lo xin use'dtá xgolia' me mal? Di'ltsa lu'tá ikëb: “Dios ude'd gilbey lo xin use'dtá”, ¿xku'n dzekna xne'tá lëdná? ²⁰ Sa'nda na' xgolia' me mal kon gilbey chen Dios, lo na lë' Dios uyuslola chu'nnbéy ne'g.

²¹ »Or lë' tib mgiy ndze'b kenap lidz kon gi'b, chut gakda së'b lidz mgiy knu. ²² Ñana ga dele zi'd stib mgiy mascha ndze'b nikë lo mgiy knu, xla xigi'b mgiy knu, gu'n xki'n lo mgiy knu, lox xgi's ichë chen mgiy knu lo xamig.

²³ »Dele chuga xcha'da ilë' loná minn knu nak minn gu'nn yu'dná. Dele chuga chu'nnda yu'dná, bat nki'nda minn knu loná.”

Lë' me mal uyobiche lidz

²⁴ Ga lë' Jesús uyuslo'ga xne':

—Or lë' tib me mal xcha' tib lëd mgiy sia tib dën bidz, lad lad xgib di't kwas. Or sdzalda di't kwas, xiab gik xne!: “Masda gobiche'ná lidzná di't uyúná bokla.” ²⁵ Konde lë' me mal knu chobiche sdzinn lë' yu knu mbi xna gana xixkwa'. ²⁶ Ga lë' sia xtop sgadz me mal malcha nikë lo gana iza sdzë'b lëd mgiy knu. Ga mascha sdzak mgiy knu nikë or tibaga me mal.

¿Chu nli wen sia?

²⁷ Lë't lë' Jesús bixne' gu'n che'n lë' tib una' ukë' chedz xid minn chép:

—Wen sia una' uyaplá gana ugëdzlá.

²⁸ Ga lë'xi ukëb:

—Mascha wen sia minn chon Xti'dz Dios gana chu'nno.

Lë' balal minn xnab stib gilndzun

²⁹ Ga dzekna ndaldo' minn ubig-gax gon gu'n xne' Jesús, ga lë'xi chép:

—Lu'tá ngopxtol chapdá xtoldá ñana xnabdá stib gilndzun loná. Gunndachaná gilndzun lotá, gol bislëdz gu'n uzak Jonás.

³⁰ Jonás uyak tib gilndzun lo ichë minn Nínive, nana xkakga nak Xin Mgiy lo ichë minn lo na.

³¹ »Or idzinn dze lë' Dios gwiy chu chap xtol gana chu chapda xtol, ña una' uyu'nnbéy giedz Sabá ibanaga ine' lëdtá, lo una' knu ucha' di't fwer uyi'd uyón di'dz wen gu'n une' Salomón. Ñala na' ncho'bcha nakná lo Salomón.

³² »Gana minn giedz Nínive ibanaga ine' lëdtá lo minn knu usa'n ngibdcha xtol or uyón di'dz gu'n une' Jonás. Ñala na' ncho'bcha nakná lo Jonás.

Xkwend xni

³³ »Chut xkegida tib ser lox stse lowo kon tib kaj, sinda lë' minn knu sdzo'bu di't gia nak dzekna xka lë'wu ikë' xni lo minn ted lën yu. ³⁴ Xkakga nakdá di'ltsa wen lotá, chak xwiydá xni sa'nda di'ltsa në lotá nkëw xwiydá. ³⁵ Nki'n gie'nnadá gan be gu'n lo xni chu'nndá gilkab ota gu'n lo nkëw. ³⁶ Di'ltsa lë' xni së'b ldo'tá ni nup nkëw gia'nda, lu'tá nak xi'k nak tib xni ncho'b.

Lë' Jesús xkëxu' minn nak fariseo gana mextr ley

³⁷ konde lë' Jesús ulox une', lë' tib minn nak fariseo uziñaxi gowxi lidz. Konde udzinnxi udedxi lën yu, uzobxi lo mës.

³⁸ Ñana xna fariseo xku'n ndë'bda ñaxi lë'xi gow. ³⁹ Ga lë'xi chép:

—Lu'tá minn nak fariseo chu'nn mbitá lad xits bas gana lad xits gian, ñala gikdá no'nda giluba'n gana no'nda gu'n wenda chak. ⁴⁰ Lu'tá bët nandtá, ¿be Diosda xchixkwa' lad xits gana lad lën ga? ⁴¹ Gol kwde'd gu'n chapdá kon gilwen lo minn nlas yu, di'ltsa xka gu'nndá, lë'tá gia'n mbi.

⁴² »;Nlas xnatá, minn nak fariseo! Lu'tá xgob tibu lo tsí'wu xde'dtá lo Dios, xgobdu lo rud, lo ption gana iché gix win gu'n chu'nntsi'ndá. Ñala gu'nndá gilwen iché lo minn xi'k xla'n Dios, chu'nntlëdzdá. Nana nki'n ibandá xi'k chu'nnbéy Dios, isa'ndtá gu'nndá xkilwenxi xkakga gol kwdob tibu lo tsí'wu.

⁴³ »;Nlas xnatá, minn nak fariseo! Or lë'tá sdzinn lën yu di't stse'dna, ga xgibdá tib di't wen nak sobdá gana or sdza'ldá minn lo lgiy xla'ndá le'y xku'n ndo' ine' minn diux lotá.

⁴⁴ »;Nlas xnatá, minn nak fariseo! ¿Chu xla'ndá gosge'ñatá? Lu'tá nak xi'k nak tib ge'chba' nënda zob gana iché minn xded ga nika nanda bekwa'n uyu ga.

⁴⁵ Ga lë' tib mextr ley ukëb:

—Mextr, or lë'lá xne' gu'n ki biña lëdnu xne'lá.

⁴⁶ Ga lë'xi ukëb:

—;Natá mextr ley, nlas xnatá! No'nda chu'nnbéydá gwey xkomierdá yow, gu'n ni ikedzda, ñala lu'tá chu'nnda yud gio'wu.

⁴⁷ »;Nlas xnatá, chixkwa'tá chow xiba' minn uyi'd une' Xti'dz Dios bokla! Ñana nika bëtcha nonda gunu, lo pxozgoldá ugët minn knu. ⁴⁸ Tibaga nak xkilxkabdá izatá pxozgoldá. Pxozgoldá ugët minn knu nana lu'tá chixkwa'ga chow xiba' minn knu.

⁴⁹ »Dios, lo gilxi'enna une!: “Ixalná minn ine' gu'n inená lo, gana minn idedná gilbey ine' xtidzná lo iché mnech. Lë' mnech igët balal minn knu gana sebalal minn knu gia'n xkakga izakzi mnech.” ⁵⁰ Nana lo iché gu'n che'n, gaknandá

ichësadá minn mban lo na, lu'tá kix ichësa xkilgut minn uxalná une! Xtidzná lotá axta or uya¹ gitslyu,⁵¹ gana axta xchen Abel, ulox axta xchen Zacarías, minn uyët chow ido² gax lo pku'g, di't xgët minn man. Nli gu'n xnená lu'tá kix dol knu chen pxozgoldá.

⁵² »¡Nlas xnatá minn chu'nnbey ley! Lu'tá nan xku'n xne³ ley, ñana chu'nndtá gu'n xne'wu nika xde'dtadá di'dz lë' stib minn gu'nnbeyu.

⁵³ Konde lë'xi uyelo une!, lë' mextr ley ichë minn nak fariseo uyuuslo xlë' loxi gana uyuuslo xnabdi'dz.⁵⁴ Xka uyu'nn minn dzekna gan be sne'xi tib di'dz lë'da, dzekna lë' minn ina'sxi.

Ichë gu'n chak ngë'ts sien

12

¹ Lë't lë' tajdo⁴ minn xche'plsa xdopgiy gagu Jesús, lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—Gol gonga, gu'nndadá gu'n chu'nn minn nak fariseo, lo minn knu xne⁵ gu'n nli sinda chu'nndu. Minn knu nak xi'k nak lebadur chu'nn lë' nkob xiats.⁶ Ichë gu'n ngë'ts sien gana giend tib gu'n ngë'ts gienda.⁷ Gu'n xne'tá lo nkëw, sdzinn dze lë' gunu gien lo xni. Gana gu'n une'llandá lën yu, sdzinn dze lë' ndal minn gaknannu.

Gol kwdzeb lo Dios

⁴ »Ichësadá bë'ts, xnená lotá, idzebdadá lo minn xgët mnech, minn knu gunuta schelo gu'n. ⁵ Nana lë'ná ine chu lo idzebdá. Gol kwdzeb lo Dios, minn zak kob xkilmbandá gana zak ixa'ldá di't nlas nak, di't tipta sdzë bel. Lo minn knu gol kwdzeb.

⁶ »Gol gwiy lo ichë mginn, Dios chan man nika xiy demi non tib ga'y man. ⁷ ¿Be lë'la lu'tána isa'n Dios? Axta gits gikdá nan Dios blak chak. Gunu xnená idzebdadá. Lu'tá noncha nikë lo ndal mginn.

Minn chu'nn ncho'b lë Dios

⁸ »Lotá xnená, di'ltsa chutá chu'nn ncho'bná lo ichë minn, na', Xin Mgiy, gëp lo xangl Dios lu'tá uyu'nn ncho'bná.

⁹ Sa'nda di'ltsa chutá gu'nn ncho'bdaná lo ichë minn, na', Xin Mgiy, gëp lo xangl Dios lu'tá ñu'nn ncho'bdaná.

¹⁰ »Gana dele chu ine' lëdná, Dios be zak gu'nn mbi xtol minn knu. Sa'nda dele chu ine' lëd Espíritu chen Dios, Dios gu'nn mbida xtol minn knu.

¹¹ »Or siña minndá tsatá lo minn chu'nnbey di't stse'dna xti'dz Dios, gana lo minn nakdzi'n, gana lo minn xni't minn lidzgi'b, ide'dtadá gilxkab xku'n ikébdá, xku'n ine'tá. ¹² Or knu lë' Espíritu chen Dios isa'b gikdá gan xku'n ine'tá.

Tib mgiy nda'n uyu'nn xkilxbab kwxen

¹³ Xid minn knu ucha' tib mgiy, chëp:

—Mextr, guts lo bëtsná ine'dz gu'n chigial gak chenná.

¹⁴ Ga lë' Jesúz ukëb:

—Mgiy, ¿chu xne' na' nak minn chunn ichol ichësa chendá?

¹⁵ Ga lë'xi chëp lo minn:

—Gol gonga, gakdadá xi'k nak minn sdzoblüdzcha gap chen! Nakdo dele blak gu'n chap tib mgiy xka gak xkilmban mgiy.

¹⁶ Uyeloga lë'xi ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dizi'n lo minn, chëpxi:

—Tib mgiy nda'n uyap tib blë lyu di't udop ncho'bdo' gu'n.

¹⁷ Ga lë' mgiy knu uyu'nn gilxkab, xne': “¿Bekwa'n gunn-ná? ¡Chapdná di't kutsëwná chenná!” ¹⁸ Uyelo uyu'nn gilxkab chëp: “Nanlaná bekwa'n gunn-ná, itsilná dëw win gu'n chapná, lë'ná iza stib dëw gu'n ncho'bdo', kutsëwná ichësa gu'n udop lo delyuná gana ichë gu'n chapná. ¹⁹ Lox inená lokganá: Dze' kiuna, downa, gowna gana kwxi'lna. Lu' chap ncho'b gu'n yutsëw, iga' ndal is.” ²⁰ Nala Dios chëp lo mgiy

knu: “¡Chondlá xtidzná! Gia'l che'n gax götlá ñala gu'n ngutsëwlá, ¿chu lo iki'nnu?”

²¹ »Xka dzak minn xtopgiy ndal gu'n non, ñala lo Dios nlas xna minn knu.

Dios chan xin

²² Uyelo une' Jesús lo minn, ga lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—Gu'nndadá gilxkab ncho'b: bekwa'n gowdá, bekwa'n giatá, ba lach gokdá. ²³ Lë'gilmban noncha nikë lo gu'n xdo'w, gana lë' kwerp noncha nikë lo lach.

²⁴ »Gol kwse'd lo nga. Xguda man pni, këda man dzi'n, bët giend lo man ba tsutsëw gu'n gow man. Ñana Dios xgia'n man. Gol bislëdz mascha nondá ichë lo man knu.

²⁵ »Nika gu'n nchadá ncho'b gilxkab, gakda gakno'lcha xkilmbandá stib or. ²⁶ Di'ltsa lu'tá gakda gu'nndá gu'n win che'n ñana, ¿xku'n chu'nndá gilxkab ncho'b gu'n gowdá gana gu'n gokdá?

²⁷ »Gol kwse'd lo gia' susen. Bët chu'nndo ñana xku'n xielalu tib gia' ndzun. Na' xne, nika Salomón uyokcha lach ñex nlu'wda xi'k xlu'w tib gia'.

²⁸ »Dios chu'nn ngë xna ichë gix yu dën nika gëtla xbidzu, ted lo knu lë'wu chek. ¡Lë'xi sne'dz gu'n gokdá nika nupaga xlelëdzdá Xti'dzxi!

²⁹ »Gu'nndadá gilxkab ncho'b ine'tá: “¿Bekwa'n gowná, bekwa'n gianá?” ³⁰ Ichë minn chu'nnbeyda Dios no'nda gu'n che'n chak gik. Sa'nda lu'tá gol bislëdz chapdá Pxozdá, minn zob iba', nanla bekwa'n nak ichë xilia'dzdzá.

³¹ »Gol kwzoblëdz gi'd Dios gu'nnbey lotá, dzekna xka lë'xi ine'dz gu'n nak xilia'dzdzá.

Gu'n noncha

³² »Idzebdadá nika xiydá. Pxozdá, minn zob iba', ine'dz xkilbey lotá. ³³ Gol kwto chendá, lox gol kwde'du lo minn nlas yu. Iba' nakda gu'n gak gol, lox gunu gol klutsëw gu'n noncha

iba' di't tedita mba'n nika ma'lko'b gu'nntlodu. ³⁴ Di't tsutsëw chendá gu'n noncha gakga sob xkilxabdá.

Nki'n gol gok nlëts

³⁵ »Gol gok nlëts, tipta gol dok xabdá gana xixnitá tipta iké.

³⁶ Lu'tá nak xi'k nak mos kimbias ixl yu ikaña xpatron or gobiche lo gilutsi'lñá. ³⁷⁻³⁸ ;Wen sia mos knu naxna lë' xpatron idzinn, nika or gia'lu, or zi'd tsenilyuwo lë' kimbias! Xnená lotá lë' patron gu'nnbey lo mos knu sob lo mës, lox xal ku gu'n gow mos knu.

³⁹ »Xla'ndná gaknandá gu'n che'n, di'ltsa tib minn lidz nan ba or ted mba'n lidz, ¿lit tipta ikenap minn knu lidz? ⁴⁰ Xka gol gok nlëts tipta, na!, Xin Mgiy, gid or bët siada ldo'tá.

Mos wen, mos wenda

⁴¹ Ga lë' Pedro chëp lo Jesús:

—Dad, ¿be no'nda lo'nu ugulá kwend ki ota ichësa lo minn?

⁴² Ga lë'xi chëp:

—¿Chu nak tib mos wen gana nlëts? Lë' mos knu nak minn isa'n patron lidz, dzekna xka ide'd gu'n gow minn kë dzi'n, or lë' minn nki'n gow. ⁴³ ;Wen sia mos knu di'ltsa lë' xpatron idzinn, lë' chu'nn gu'n ukebey! ⁴⁴ Zolila xnená lë' patron gëp lo mos knu: "Lu' gu'nnbey ichë chenná." ⁴⁵ Sa'nda di'ltsa lë' mos knu gu'nn gilxkab: "Nenchá zi'd depatrolnná." Lë' chuslo xde'do chow xkomier, chuslo chowna, chana gana xkë gilgow. ⁴⁶ Dze bët siada ldo' mos knu, lë' xpatron gobiche izakzido' mos knu xi'k dzak tib mos chonda di'dz.

⁴⁷ »Mos nan bekwa'n xla'n xpatron gu'nn lox chu'nndu, mos knu nlas sak gow gu'n wen. ⁴⁸ Sa'nda mos nandu lox tigolpa chu'nn gu'n lë'da xiy gowu. Xkakga minn xkaña gilbey, lo minn knu gak una'b ncho'bdo'cha kwend.

Gu'n chu'nnkluw Jesús chu'nn xdil minn tib lén yu

⁴⁹ »Na' zid ku gi lo gitslyu, ;xla'ndná le'y xku'n sén gilu!

⁵⁰ Nana nki'n gane'ch tedná tib gilnëdo', ;zakná le'y tedlaná lo gunu lo nlas chak ldo'ná! ⁵¹ ¿Be nëtána na' zi'dña gilwen lo gitslyu? Nakdo xka lë'ná zi'dña gilnë. ⁵² Ted lo che'n ga'y minn yu tib yu guslo til-lsa, tson minn tilña chop minn, chop minn tilña tson minn. ⁵³ Lë' pxoz mgiy tilña mgiy, lë' mgiy tilña pxoz, lë' xna' una' tilña una', lë' una' tilña xna', lë' xna'ge'y nxix tilña xinxix, lë' nxix tilña xna'ge'y.

¿Xku'n xie'ndnadá gu'n chak lo na?

⁵⁴ Ga lë'xi chëp lo ichë minn nchë ga:

—Or lë'tá xwiy xkë xkëw nisdo' xne'tá: “¡Gia giab!”; xka chaku. ⁵⁵ Or lë' me xbe xñaz mbidz xne'tá: “¡Ne'y gak!”; xka chaku. ⁵⁶ ¿Chu xla'ndá gosge'ñatá? Lu'tá nan xku'n nak giab gia gana or chak ne'y, ñala gu'n chak lo na xie'ndnadá.

Keli xkwendlá

⁵⁷ »¿Xku'n xindlá kosiuw bekwa'n nak gu'n wen? ⁵⁸ Di'ltsa chu idzi'bkiylá lo uyu'nnlá tib gu'n lë'da, masda keliwu ichopdá minn knu, tseloga lë' minn knu tsiñalá lo guxtis ga lë' guxtis gu'nnbéy lo mayor kulá lidzgi'b. ⁵⁹ Xnená lo'lá: icha'dlá ga dele kixdlá ichësa xkiylá.

Be zondá di'dz gobichetá lo Dios

13 ¹ Lén dze knu lë' balal minn udzinn lo Jesús xgu kwend chëp:

—Lë' Pilato, minn Roma, minn chu'nnbéy lo Israel, ugët balal minn galilea. Gu'n che'n uyu'nn minn or lë' minn galilea mer ugët xman xde'd lo Dios.

² Ga lë'xi ukëb:

—¿Be chak gikdá nëtá lo uyët minn knu mascha ngopxtol nak minn knu lo sebalal xkomier? ³ Na' xne nakdo xka. Di'ltsa lu'tá isa'ndtá ichë xtoldá gana ilelëdzdadá Dios xkakga gëtdá.

⁴ Gana, ¿be slëdzdá or lë' yu ncho'b ubix Jerusalén di't lë Siloé or uyët tsí'ntson minn? ¿Be nëtá ncho'bcha nak xtol minn knu nikë lo sebalal minn yu ga? ⁵ ;Na' xne nakdo xka! Di'ltsa lu'tá isa'ndtá gu'n wenda chu'nndá, xkakga götdá.

Xkwend yag igeria

⁶ Ga lë'xi ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n:

—Uyu tib mgiy chap tib xan yag lë higuera lën chen. Ñana tib dze uya, bët nex giend lowo. ⁷ Ga uyu'nnbey lo xmos chëp: “Kwchugo no'nda ntsewu lo lyu, uyakla tson is tipta zidná ñana bët nex xkëda.” ⁸ Ga lë' mos knu ukëb: “Dad, kwsa'nu is che'n, lë'ná izobyuwo lox idzinná bië'b xanu. ⁹ Di'ltsa tsa' is lë' nex ikë, wenga. Di'ltsa lë'wu ikëda, lë'wu chug.”

Lë' Jesús uyu'nnwen tib una' dze sabd

¹⁰ Tib dze sabd, dze xkëda minn judío dzi'n, lë' Jesús chu'nnkluw lën yu di't stse'd minn judío Xti'dz Dios. ¹¹ Ñana ga yu tib una' uyak tsí'ntson is nra'k xits lo tib me mal uyu'nnu xka, gana ñakdacha nliwu. ¹²⁻¹³ Konde lë'xi uwiy una' knu uchedzxi una' knu, lox chëpxi:

—¡Nay, lë'lá gakwen lo xkilgi'dzlá!

Ga lë'xi uxob ña xits una' knu, or knukga lë' xits una' knu uli. Ga lë' una' knu uyunlo uyu'nn ncho'b lë Dios.

¹⁴ Ñala tib minn chu'nnbey lën di't stse'd minn judío Xti'dz Dios ulë' xku'n lë'xi uyu'nnwen minn tib dze sabd. Ga lë' minn chu'nnbey lën yu knu chëp lo ichësa minn:

—Xman chap xop mbidz ikëma dzi'n. Gol kidë dze knu gakwendá. Gi'dtadá dze sabd.

¹⁵ Ga lë'xi ukëb:

—¿Chu xla'ndá gosge'ñatá? ¿Bay be isa'ndá ixakkadá xkondá ota xpurdá tib dze sabd tsa'gia nis? ¹⁶ Una' che'n zi'd xedi'y Abrahán uyakla tsí'ntson is nxi'g me mal lo gilgidz

che'n, ¿be ñakda ñakwen una' che'n nika naku dze xkëdama dзи'n?

¹⁷ Konde lë'xi une' gu'n che'n, lë' minn xlë' utelëdz. Ñala minn giedz uyak nle uwiy ichësa gu'n uyu'nuxi.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 13.17)

Xkwend midz mixtens

¹⁸ Gana chép Jesús:

—¿Xku'n gan chak gikdá nak di't chu'nnbéy Dios? ¹⁹ Lë'wu nak xi'k nak tib midz mixtens, chu'nn pni tib mgiy lén chen; lë'wu xcho'b chaku tib yag ncho'b, ga lë' mginn xbig xgu xipcha's lowo.

Xkwend lebadur

²⁰ Gana zak inená:

²¹ —Lë'wu nak xi'k nak tib una' xgots nkob nup ye'n lebadur. Gu'n che'n chu'nn lë'wu chak ncho'b.

Yagla win

²² Or lë' Jesús sia Jerusalén xdedzé ndal giedz chu'nnkluw minn. ²³ Ga lë' tib minn chëp:

—Dad, ¿be xiy minn ila' lo gu'n ndze'b?

Ga lë'xi ukëb:

²⁴ —Gol kwde'd fwers teda yagla win, ndal minn xla'n ted ñana gakdo. ²⁵ Tseloga or lë' minn lidz iso'w yagla, lë'tá gia'n lad ley, ga lë'tá guslo ichedz: “¡Dad kwxal yu lo'nu!” Ñala minn lidz ikëb: “Nandná chu nakdá.” ²⁶ Ga dzekna lë'tá guslo gëp: “Uyowñanulu' gana uyañanulu' gana lën xkiedznu uyu'nnkluwlá.” ²⁷ Ñala minn lidz ikëb: “¡Lit xnená chu'nnbeydnádá! ¡Gol gopche loná ngopxtol!”

²⁸ »Ga ley lë'tá nlas sak go'n gowlay gilnëdo' axta ichas ya'l laydá or lë'tá gwiy lë' Abrahán, Isaac, Jacob, gana ichësa minn une' Xti'dz Dios, lad lën. ²⁹ Ga ndaldo' mnech, minn nchë lo gitslyu, idzinn sob lo mës, di't chu'nnbey Dios. ³⁰ Ga minn xiy non lo na gak noncha ga, lë' minn nondo' lo na gak nondaga.

Lë' Jesús uzak xkilnë minn Jerusalén

³¹ Dze knu lë' balal minn nak fariseo udzinn chëp lo Jesús:

—Kwcha' ne'g kigwa, lë' Herodes xla'n igëtlá.

³² Ga lë'xi chëp:

—Gol gwa lox gol guts lo Herodes, minn ndze'b xi'k ndze'b tib mias: “Lë'ná xgolia' me mal gana lë'ná chunnwen minn tipta, gunu gunn-ná nadze, ixe gana stson mbidz lë'ná ilo'x stsinná. ³³ Nana laboen lë'ná sia deña'zná lad Jerusalén nadzena, ixena, widzna lo ga xgët minn minn xne' xti'dz Dios.”

³⁴ »¡Minn Jerusalén xku'n xde'd itatá, axta xgëtdá minn xcha'l Dios! ¡Blak bueld xla'ndná ntorgiynádá xi'k xtopgiy ngidzan xin lën xi'l, ñana nedtá! ³⁵ Nana gunu lë' xkiedzdá

dze' gak; xnená gobichedchadá gwiydáná sinda axta idzinn dze ine'tá: “¡Naklay minn zi'd, uxal' Dios!”

Lë' Jesús uyu'nnwen tib mgiy Yu gi

14

¹⁻² Tib dze sabd, dze xkëda minn judío dzi'n, lë' Jesús sia gow tib lidz minn nak fariseo, tib minn ncho'b nak. Ñana ga zu tib mgiy dzaknë, yu gi idibsa. Ga lë' ichësa minn nak fariseo nchë ga, këwlë'ts gan be zu'nnwenxi mgiy knu. ³ Ga lë'xi unabdi'dz lo minn nan di'dzbey gana lo ichësa minn nak fariseo:

—¿Be chigial gu'nnwenma tib minn dzaknë, sabd ota chigialdu?

⁴ Ga ni tib minn nkëbda. Ga lë'xi uzën ña mgiy knu uyu'nnwen mgiy knu, lox chëpxi:

—Zakla sia'lá.

⁵ Ga dzekna chëpxi lo minn nak fariseo:

—Di'ltsa chu tibdá chap tib bur ota tib ngon unit lën tib ge'ch ncho'b di't yu nis, ¿be tsadadá gan kwa'tá xmandá nika xkëdama dzi'n dze knu?

⁶ Ga nandcha minn be nkëb minn.

Ichësa minn uya lo tib lni

⁷ Lë' Jesús xwiy xku'n chu'nn minn sdzinn lo lni, ichësa minn xla'n sob gane'ch. Ga dzekna lë'xi ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n:

⁸ —Di'ltsa tsa'lá tib lo gilutsi'lña, sobdlá gane'ch. Tseloga ilan tib minn ncho'bcha nak lo'lá, ⁹ ga lë' minn chu'nn lni ine' lo'lá: “¿Be zak kwde'd xilgerlá lo minn che'n?” Ga nza'kda gaklá lë'lá gusli.

¹⁰ »Sinda di'ltsa tsa'lá lo lni, gobias tedgadalá. Di'ltsa lë' minn chu'nn lni ilan ine': “Dad, kwded soblá.” Or knu lë' minn gwiy ñala nak tib minn ncho'b. ¹¹ Xka nak minn zak ncho'b nak, ñana minn knu xiy nak. Lë' minn zak xiy nak, minn knu ncho'b nak.”

¹² Gana lë'xi chëp lo mgiy chu'nn lni:

—Or lë'lá gu'nn tib lni, iche'dzdalá xami'glá, nika bëtslá, nika minn li'dzalá, nika minn nda'n yu kwa li'dzalá. Tseloga konde lë' minn knu gu'nn lni, lë' minn iche'dzagalá lë' gunu tsulsakga. ¹³ Masda or lë'lá gu'nn tib lni, kwchedz minn nlas yu, minn giend ña, minn gakda së, minn nkal lo. ¹⁴ Dzekna wen sia'lá, lo minn knu gakda kulsawu lo'lá, konde lë' Dios ide'daga gilmban lo minn uban xi'k uyu'nnbéy Dios, or knu lë'xi kulsawu gana ine'dzxi tib gilxil lo'lá.

Tib lni ncho'b

¹⁵ Or uyon tib minn zob tipsa ichop Jesús gu'n che'n, lë' chëp loxi

—Wen sia minn yu lo xelni Dios or lë' Dios gu'nnbéy!

¹⁶ Ga lë'xi chëp:

—Tib mgiy uchedz-zë ndal minn, tsa lo tib lni ncho'b lidz. ¹⁷ Ñana or udzinn or gow stse' minn, lë' mgiy knu uyu'nnbéy lo xmos, chëp: “Gol gwa guts: Lë' or udzinn gol kidë, lë' ichëwu uyelola uxixkwa!”

¹⁸ »Ñala ichësa minn gi'l gi'l chëp xku'n tsada. Tib minn chëp: “Gop pasens. Na' uka tib blë lyu, ina nki'n tsaná gwiynu.”

¹⁹ »Stib minn chëp: “Gop pasens. Na' uka ga'y ñaz ngon, ina nki'n tsaná gan be wen xkë man dzi'n.”

²⁰ »Stib minn chëp: “Gich utsi'lñaná, gakda sëná.”

²¹ »Ga lë' mos uyobiche, une'wu lo minn chu'nnbéy. Ga dzekna, lë' minn chu'nnbéy ulë', lox chëp lo xmos: “Xnusa gwa idib lën giedz guxi minn nlas yu, minn giend ña, minn nkal lo, minn gakda së.”

²² »Konde sia or, lë' mos chëp: “Dad, uyunnlaná gu'n uyu'nnbéylá ñana yucha lger.”

²³ »Ga dzekna lë' minn chu'nnbéy chëp lo xmos: “Gwa ichësa ñaz, ñaz tib, klu gik minn gi'd minn, dzekna xka lë'

lidzná idzë. ²⁴ Na' xne ni tib minn uchedzná gane'ch gowda gu'n uxixkwa'ná."

Gu'n gu'nn tib minn xla'n gak xin use'd Jesús

²⁵ Tajdo' mnech zinkë xits Jesús, ga lë'xi udzi lo chëp:

²⁶ —Di'ltsa chuga xla'n gi'd loná, nki'n ikécha ldo' minn knu na' nikë lo pxoz, lo xna', lo xiwna', lo xin, lo bëts, lo pzan, axta xkilmban, zak gak xin use'ddná. ²⁷ Gana di'ltsa chuga tsuda gik gët lo krus gakda gak xin use'ddná.

²⁸ »Di'ltsa chutá xla'n iza' tib yu ncho'b, ¿bekwa'n nak gu'n chu'nndá? Lit gane'ch sobdá gu'nndá gilxkab gan be sga' gu'n iki'n tselowo. ²⁹ Tseloga no'nda uyuslo xia'wu ñana nika zëxda tselowo lë' demi ichë, konde lë' minn ted gwiy no'nda xidz minn. ³⁰ Ga lë' minn ine': “¡Mgiy che'n uyuslo uza' yu che'n ñana nzeloda!”

³¹ »¿Xku'n chu'nn tib minn chu'nnbéy or tsa tib lo ruid? Lit gane'ch sob minn knu gu'nn gilxkab: “¿Be ske'dzná siñaná tsi' mil soldad par tilñaná gal mil soldad?” ³² Di'ltsa xie'nna ikedzda masda lë'ixa'l balal minn ncho'b nak lën giedz gëp lo xkontrag: “¿Bekwa'n gu'nn-na dzekna xkisa gia'nnu?”

³³ »Gunu xnená, gol bi'nn gilxkab wen, di'ltsa xla'ndá gakdá xin use'ddná, gol kwsa'n ichë gu'n chapdá.

Zed gitslyu

³⁴ »Wen zed, ñana dele lë'wu isa'n gak ndzig, ¿xku'n gu'nnstsi'n minnu? ³⁵ Lit bët stsi'ndu lo lyu nika gaku bië'b, masda lë'wu izë'b. Xi'k xku'n uyondá gu'n unená, gol bi'nnu.

Xkwend minn udzalna xpakxi'l

15 ¹ Ichësa minn xtop demi gu'n sia Roma gana ichësa minn nak ngopxtol xbig lo Jesús gon gu'n xne'xi.
² Loxna gunu lë' minn nak fariseo gana minn nan di'dzbey uyuslo xgindi'dzxi xne':

—Mgiy che'n wen xne'ña ngopxtol gana axta chowña tipsa.

³ Ga dzekna lë'xi ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n, chëpxi:

⁴ —Di'ltsa tib minn chap tibgayo'w makxi'l lox izë'b tib man, ¿xku'n gu'nn minn knu gan? Lit stsa'n minn knu iza stapgal tsi'pge' man, lë' dzigib man uzë'b axta idzal man.

⁵ Konde lë' minn knu idzalna man, lo gilxil knu axta schob minn knu man xits yan. ⁶ Konde idzinn minn knu lidz stopgiy ichë minn nak xamig, gana minn yu kwa lidz lox gëp: “¡Gol gok nle, lo udzaldná demakxi'lna, man uzë'b!”

⁷ »Nana xnená xkakga yu gilxil iba' or lë' tib ngopxtol xlelëdz Dios gana stsa'n xtol nikë lo stapgal tsi'pge' minn nki'nda gu'nn gunu.

Xkwend una' udzalna xtemi

⁸ »Di'ltsa tib una' chap tsi' pës, gu'n nak plata, ñana uzë'b tibu, ¿xku'n gu'nn una' knu gan? Lit skë' una' knu xni lox kibu lën lidz tsëw axta idzalnu. ⁹ Gana or lë' idzalnu lit stopgiy una' knu xamig gana minn yu kwa lidz, lox gëp: “¡Gol kwxi'lna, lo udzaldná pës, gu'n usëbná!”

¹⁰ » Nana xnená, xkakga yu xangl Dios gilxil iba' or lë' tib ngopxtol chobiche lo Dios.

Xkwend minndo' uyobichekga lo pxoz

¹¹ Gana lë' Jesús chëp:

—Uyu tib mgiy chap chop minndo'pgiy. ¹² Ñana tib dze lë' minndo' ñab chëp lo pxoz: “Upa, gi't balal gu'n chaplá, gu'n chigial gak chenná.” Ga dzekna lë' pxoz minndo' uselë chen lo ichop bëts minndo'.

¹³ »Xiysa dze udedsu lë' minndo' ñab uto chen, gu'n ude'd pxoz. Lox lë' uyu ñaz sia stib kwa. Ga uxin xtemi, uyu'nn gu'n uzata ldo'.

¹⁴ »Konde uyelo ulo'x ichë xtemi, lën dze knu uyu tib ubin giedz knu. Or knu uyuslo uzak ubindo'. ¹⁵ Ga lë' minndo' knu uya unab dzi'n tib lo mgiy giedz knu, lë' mgiy knu uxal' minndo' knu xtën gan kuch. ¹⁶ Lo ubin knu xla'n ñow gu'n chow kuch lo chut xde'dta gu'n gow.

¹⁷ »Ga dzekna axta or knucha uyax xni uyu'nn gilxkab:
“¡Blak xmos duwpa'ná chap gu'n chow, axta xielna, ñala na'
chét ubin ne'g! ¹⁸ Masda gu'n gunn-ná, gobiche'ná lidz
duwpa'ná gëpná: Upa, ñondná xti'dz Dios gana xti'dzálá.
¹⁹ Chigialdcha gakná xinlá; ¡masda bi'nn-ná tib xmo'slá!”

²⁰ »Ga dzekna lë' uyu ñaz uyobiche lidz pxoz.

»Ñana anscha idzinn minndo' chow yu lë' pxoz minndo'
uyu'nnbey, ulas ldo' uwiy. Ga ucha' xnusa uka'ñaz xin, ga lë'
uge'dz, uyow chut kwas xin. ²¹ Ga lë' minndo' chëp lo pxoz:
“¡Upa, ñondná xti'dz Dios gana xti'dzálá! ¡Chigialdcha gakná
xinlá!”

²² » Ga nika zëxda tselo ine' minndo' lë' pxoz minndo'
uchedz xmos, lox chëp: “¡Xnusa! Gol guxi lach kub, lox gol
dok ni'bu, gol klu tib inil ña ni'b, gol kë' gilgid niy ni'b.

²³ ¡Loxna gol gët tib ngon xcho gu'nn-na tib lni, ²⁴ lo lë'
demë'dná uyobiche! Nak xi'k nak minn uyët nana ubanaga;
gana xi'k nak minn uzë'b nana udzalaga.”

»Ga dzekna lë' lni uyslo.

²⁵ »Ñala bëtsgol minndo' kë dzi'n dën. Konde lë' ubi dën
ñana mer idzinn chow yu, lë' uyon lë' di xkë, lë' wi'l chak.

²⁶ Ga lë' uchedz tib mos lox unabdi'dz, chëp: “¿Bekwa'n
chak?”

²⁷ »Ga lë' mos ukëb: “Bëtslá uyobiche ina lo lë' xupa'lá
ukaña bëtslá nda'n. Loxna gunu lë' uyu'nnbey uyët tib ngon
xcho chak lni.”

²⁸ »Ga dzekna lë' bëts gol minndo' ulë', nëd nded yu. Sial xal
pxoz minndo' ucha' unab chëp: “Kwdedcha.” ²⁹ Ñala minndo'
ukëb: “Na gwiy, blakla is tipta këná dzi'n, ni nup xkëb
chowdná lo'lá, ñana ni tib chib win zëxda ine'dzálá gunn-ná tib
lni ichë'nu deami'gná. ³⁰ ¡Ñala xin ki'lá uyelo ulo'x xtemilá lo
una' nana lë' ulan lë'lá ugët tib ngon xcho, chu'nnlá xelni!”

³¹ »Ga lë' pxoz minndo' ukëb: “¡Xina! Lu' tipta yu loná,
ichësa gu'n chapná, chenlá naku. ³² ¿Xku'n be gunndná tib lni

ncho'b lo lë' bëtslá ulan? Nak xi'k nak minn uyët nana ubanaga; gana xi'k nak minn uzë'b nana udzalaga.”

Xkwend mos nlëts

16

¹ Gana ugu Jesús tib kwend lo xin use'd:

—Uyu tib mgiy nda'n chap tib mos, mos knu chu'nnbéy ichësa chen, ñana udzinn di'dz lë' xmos uyu'slo ulo'x chen. ² Ga dzekna lë' uchedz xmos, lox chëp: “Lëdu i xki chu'nnlá xlo'xlá chenná. Nana icedchanálu' nonga gi't ichësa kwend gan xku'n ba uxinlá xteminá.”

³ »Ga dzekna lë' mos knu uyu'nn gilxkab: “¿Bekwa'n gunn-ná lo lë' stsinná chug?, ike'dzdaná kenná ge'ch gana xtélédzna inabná gu'n gowná lo minn. ⁴ Nanlaná bekwa'n gunn-ná or lë' stsinná chug dzekna xka yu minn siñaná tsaná lidz.

⁵ » Ga lë' mos knu uchedz kad tib minn nzë'b lo mgiy knu, konde lë' minn gane'ch udzinn lë' chëp: “¿Blak nzë'blá?” ⁶ Lë' minn knu ukëb: “Na' nzëb tibgayo'w bot seid.” Ga lë' mos knu chëp: “Lë' xwendlá ne'g, xnusa kwzob lox kwza' lë'lá nzë'b chopgalptsi' boto.” ⁷ Ga lë' stib minn udzinn, lë' mos knu chëp: “¿Blak nzë'blá?” Lë' minn knu ukëb: “Tibgayo'w sak xobxtil.” Ga lë' mos knu chëp: “Lë' xwendlá ne'g, kwza' lë'lá nzë'b tapgal saku.”

⁸ »Konde lë' mgiy knu uye'nna gu'n uyu'nn mos knu, udzakyéna. Ga dzekna chëpxi: Kwend che'n xguná lo xka nak minn lo gitslyu che'n nancha minn xku'n iban ne'g nikë lo minn xlelëdz Dios.

⁹ »Loxna gunu xnená lotá, gol bi'nnstsi'n chendá, gu'nndá yud minn nlas yu, dzekna konde lë' gitslyu lox, lë' Dios ine'dz tib yu lotá gu'n loxdacha.

¹⁰ »Di'ltsa chuga chap kwidad nup gu'n xkaña, xkakga zak gap minn knu kwidad gu'n ncho'b. Minn chapda kwidad gu'n nup, xkakga icheloda minn knu lo gu'n ncho'b. ¹¹ Dele chuga

ñapda kwidad gu'n non lo gitslyu che'n, ¿chu ilelëdz minn knu gap kwidad gu'n loxdacha? ¹² Dele nchelodadá ñapdá kwidad stib chen minn, ¿chu ine'dz gu'n nak chendá?

¹³ »Ni tib mos gakda gap chop minn chu'nnbey, lo lë' gon tib xti'dz minn lë' stib xti'dz minn gonda, ikelëdz tib minn lë' stib minn ikelëdzda. Xkakga lu'tá gakda ikelëdzda Dios ichop gu'n chapdá lo gitslyu che'n.

¹⁴ Konde lë' fariseo uyon gu'n che'n, no'nda uxidz lo sdza'l ldo' demi. ¹⁵ Ga dzekna lë'xi chëp:

—Lu'tá xluw lo ichë minn wenchotá, ñala Dios chu'nnbey xkilxkabdá. Gu'n ncho'b xwiy minn lo gitslyu che'n, lo Dios bët nondá gunu.

¹⁶ »Bokla yu gu'n xne' xley Moisés gana une' Dios lo minn une' gu'n une'xi lo, axta lë' Juan uyi'd une' xku'n ted minn di't chu'nnbey Dios. Axta or knu ndal minn kë xla'n xku'n ted.

¹⁷ »Sa'nda lë' gu'n xne' xley Moisés ni nup tedsuda, anscha lë' iba' lox ichop gitslyu.

¹⁸ »Xi'k nak di'ltsa tib mgiy usunla' xiwna', lox xka' stib una', dol nak gunu, di'ltsa stib mgiy xka' una' knu lë'kga dol naku.

Lázaro ichop tib mgiy nda'n

¹⁹ »Gana uyu stib mgiy uda'n chëp Jesús, uyok tipta lach ñex gana izasa dze chu'nn lnido'. ²⁰ Gana uyu stib mgiy nlas yu lë Lázaro, dzaknë kë gëdzyë lëd, izasa dze zob chow lidz mgiy nda'n. ²¹ Gana xla'n le'y xku'n gow gu'n xiab xan xmës mgiy knu, ga axta mak xbig xteludz lo gëdz knu.

²² »Ñana udzinn dze lë' mgiy nlas yu uyët. Ga lë' angl uyi'd uyey mgiy knu, udzinn di't zob Abrahán. Konde uded lo knu lë' mgiy nda'n uyëtga lox ugë'ts. ²³ Lo gilnëdo' nlas nak di't yu mgiy knu, konde ulis lo uwiy lë' Abrahán zobña Lázaro.

²⁴ »Ga lë' ukë' chedz uchedz: “;Upa Abrahán, kwlas ldo'lá! Kwxal Lázaro gu'nн bën nkwenña gu'nн bën lo ludzná lo ike'dzdachaná lo gido' che'n.” ²⁵ Ñala Abrahán ukëb: “Xina,

bislëdz or uyulá lo gitslyu uda'nlá uyaplá chenlá gana lë' Lázaro nlas uyu, nana lë' Lázaro wen yu ne'g, lë'lá yu lo gilnëdo' ki. ²⁶ Gana zob ge'chdo' lëw lox gunu nika xla'n minn yu ne'g ted i gakdo nika minn yuga i tedga ne'g." ²⁷ Ga lë' mgiy knu chëp: "Xnabná lo'lá Abrahán, kwxa'l Lázaro tsa lidz duwpa'ná. ²⁸ Ine'ña iza ga'y bëtsná, dzekna xka gi'dta tsu lo gilnëdo' che'n." ²⁹ Nala Abrahán ukëb: "Yu gu'n une' Moisés gana ichë gu'n une' minn une' Dios lo, ga zak gon bëtslo." ³⁰ Ga lë' mgiy knu ukëb: "Upa Abrahán, chonlá dele chu tib minn uyëtla lox iban tsa gëpu zolila iza bëtsná ilelëdz Dios lox isa'n ichë xtol." ³¹ Ga lë' Abrahán ukëb: "Dele chuga chonda gu'n une' Moisés gana ichë gu'n une' minn une' xti'dz Dios, xkakga zolila gonda minn knu gu'n ine' tib minn ibanaga."

Gu'n ndze'b giab minn lo dol

17

¹ Gana chëp Jesús lo xin use'd:

—Ndal gu'n yu lo gitslyu zak gu'nn lë' minn giab lo dol. ¡Nlasdo' xna minn gu'nn lë' xkomier giab lo dol! ² Masda lë'wuga gia'g tib ita ncho'b yan minn knu, lox sia nit lo nisdo', lger gu'nn lë' xkomier giab lo dol. ³ ¡Gol gonga bekwa'n gu'nndá!

»Di'ltsa tib xkomie'rlá chu'nn tib gu'n wenda lo'lá, kwdxu. Di'ltsa lë' minn knu xnab lo'lá gu'nntlëdzlá gunu, bi'nnu. ⁴ Bët nakda nika ndal gu'n gu'nn minn lo'lá tib dze, di'ltsa lë' minn inab gu'nntlëdzlá gunu, bi'nnu.

Bi'nn ilelëdzchanulu'

⁵ Tib dze lë' iza ts'i'pchop xin use'd^g Jesús, chëp loxi:

—Bi'nn ilelëdzchanulu'.

⁶ Ga lë'xi ukëb:

—Di'ltsa ilelëdzdáná xi'k nak tib midz mixtens zak gëpdá lo yag che'n: "Kwla'dz lox gok pni lo nisdo!", zonu di'dz.

^g17:5 Minn ude'd Jesús gilbey ine' xti'dz (Apóstol)

Stsi'n tib mos

⁷ »Be yu chu tibdá chap tib mos kë dzi'in dën ota chan man, konde lë' gobiche lë'tá gëp: "Kwded, kwzob lo mës." ⁸ Lit lë'tá gëp: "Kwxixkwa' stse' loxna klu gu'n gowná lox gowná, gianá, ga lë'lá zak gow." ⁹ ¿Be sde'dtá xkix lo mos gan lo uyu'nn iché gu'n uyu'nnbéydá? Na' xne ide'dtadá. ¹⁰ Nana xkakga lu'tá or lox gu'nndá gu'n ukëbéydá, gëpdá: "No'nda gu'n ukëbéyna chu'nn-na."

Lë' Jesús uyu'nnwen ts'i' mgiy, minn xiudz lëd

¹¹ Tib dze zu Jesús ñaz Jerusalén, ñana udedxi mer di't ndza'l Samaria, Galilea. ¹² Konde udzinnxi tib giedz win, ga ucha' ts'i' mgiy dzaknë, xiudz lëd. Anscha idza'l minnxi, ¹³ lë' iza minn ukë' chedz chép:

—Mextr, kwlas ldo'lá, bi'nnwe'nnu.

¹⁴ Konde lë'xi uwiy iza minn knu, lë'xi chép:

—Gol gwa lo p\xoz gwiy p\xozdá.

Uyeloga be zucha iza minn knu ñaz, lë' uyakwen. ¹⁵ Ñala tib mgiy uwiy uyakwen, uyobiche, ndip uyu'nn ncho'b lë Dios.

¹⁶ Konde udzinn mgiy knu uzexib loxi, uki'ts lo axta lyu ude'd xkix loxi. Lë' mgiy knu nak minn Samaria.

¹⁷ Ga lë'xi chép:

—Lit ts'i' mi'nn uyu'nnwe'nná go!. ¿Go sge' mi'nnga!? ¹⁸ ¿Be tibaga mgiy zit che'n zi'd gu'nn ncho'b lë Dios?

Ga lë'xi chép lo mgiy knu:

¹⁹ —Gusli, lox kigwa. Lo ulelëdzláná lox uyakwe'nlá.

¿Xku'n gak or lë' Dios gu'nnbéy?

²⁰ Balal fariseo unabdi'dz lo Jesús:

—¿Bok guslo Dios gu'nnbéy?

Ga lë'xi ukëb:

—Lu'tá gakda gwiydá lë' Dios chuslo chu'nnbéy. ²¹ Gakda gëpdá: "Lë' Dios chu'nnbéy ne'g ota i, lo lë' Dios chu'nnbéyla xidtá."

²² Gana lë'xi chép lo xin use'dxi:

—Sdzinn tib dze or lë'tá zak le'y gwiyná, ñana or knu gakdocho.²³ Nika ine' minn: “Lë'xi yu ne'g”, “lë'xi yu i”, tsadadá.²⁴ Gaknandá or lë'ná gid gak xi'k chak or chax tib bel kwziy iba' no'nda xnido' xiu.²⁵ Nana gu'n nki'n gane'ch tedná tib gilnëdo' gana ilelëdzda mi'nn-ná.

²⁶ »Or lë'ná, Xin Mgiy, gobiche, xkakga gak xi'k uyak stse Noé,²⁷ lë' minn chowna, chana, stsi'lñana axta udzinn dze lë' Noé uded lén barka. Ga dzekna lë' giacho uyuslo ulo'x ichësa minn knu.²⁸ Xkakga uyak stse Lot: Lë' minn chowna, chana, xka'na, xtona, chu'nn pnina gana sdza' yu,²⁹ axta lë' Lot ucha' giedz Sodoma lë' gi uyuslo ucha' iba' uyab giedz knu ulo'x ichësa minn giedz knu.

³⁰ »Xka gak or lë'ná, Xin Mgiy, gobiche lë' ichë minn gu'nnbeyná xi'k nakná.³¹ Dze knu di'ltsa chu tib zu gik yu, chap chen lén yu, tsëtda dzexiwu. Xkakga di'ltsa chu zu dën, gobicheda lidz.³² ¡Gol bislëdz gu'n uzak xiwna! Lot or uyak ita zed!³³ Ichë minn sdzoblëdz iban stse, xnusa chët, lë' minn bët siada ldo' gëtda.

³⁴ »Na' xne chop minn naxkes lo tib lon, tib minn gweyxi, stib minn gia'n.³⁵ Chop una' sdzu'w në'l, tib una' gweyxi, stib una' gia'n.³⁶ Chop minn kë dën, tib minn gweyxi, stib minn gia'n.

³⁷ Ga lë' xin use'dxi unabdi'dz:

—¿Ba gak gu'n che'n?

Ga lë'xi ukëb:

—Lu'tá nan wen di't xdopgiy ngol, ga nax tib man uyët.

Una' biud ichop guxtis xlelëdzda Dios

18 ¹ Gana uguxi stib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n lo xin use'dxi, dzekna gie'nna inab lo Dios tipta idza'gdana.² Chëpxi:

—Tib giedz yu tib guxtis xlelëdzda Dios gana bët lia'dz dzakda xkomier.³ Ñana giedz knukga yu tib una' biud, xia lo guxtis knu xne': “Keli dekwendná.”⁴ Ñala guxtis che'n chonda

di'dz ikeliwu no'nda chonu, ñana uded lo knu lë' uyu'nn gilxkab: "Nika xlelëdzdná Dios gana ichë minn bët lia'dz dzakdaná,⁵ nana lo xki ne'd una' biud ki, masda lë'ná ikeliwu, dzekna xka gi'dtacha una' ki gu'nnklë' gikná."

⁶ Ga dzekna lë'xi chëp:

—Gol kwiy gu'n chëp guxtis xlelëdzda Dios.⁷ ¿Be nëtána Dios gu'nnda gilwen lo minn ugib, minn xnab loxi dze gia'l? ¿Be nëtá nen ikëbxi?⁸ Na' xne xnusa ikëbxi. Nana or lë'ná, Xin Mgiy, gid, ¿be sdzalcha minn xlelëdz Dios?

Minn chak ncho'b gana minn chak win

⁹ Ga lë' Jesús ugu stib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nн dзи'n, lo minn chu'nn gilxkab ncho'b nak gana minn dzakda lia'dz xkomier:

¹⁰ —Chop mgiy sia ido' inab lo Dios. Tib mgiy nak fariseo, stib mgiy nak minn xtop demi sia Roma.

¹¹ »Ga lë' mgiy nak fariseo uzuli xne' lo Dios: "Dios, xnedzná xkix lo'lá. ¡Na' nakdná xi'k nak ichë minn xbann, chusge', minn yuñia stib una', nika xi'k nak mgiy che'n!¹² Na' chowdaná^h chop mbidz tib lën xman xka chunn-ná chunn ncho'bná lélá gana ichë demi xded ñana xgobná tibu lo tsí'wu xnedzná lo'lá."

¹³ »Ñala mgiy xtop demi sia Roma, uya'n axta xits. Nika xiasda lo gwiy iba', sinda no'nda bië xgu las xne': "¡Dios, kwlás ldo'lá kwiy loná, na' nak tib ngopxtol, bi'nn mbi xtolná!"

¹⁴ »Na' xne mgiy che'n uyobiche lidz mbila uya'n xtol, sa'nda fariseo ñak mbida xtol. Minn chak ncho'b, Dios xwiy minn knu win, lë' minn chak win, Dios xwiy minn knu ncho'b.

Lë' Jesús chu'nnlay minndo' win

¹⁵ Balal minn uyisa'n minndo' win lo Jesús gaklay. Ñala xin use'dxi chëp: "Gu'nnntá gu'n ki." ¹⁶ Ga lë'xi uchedz xin use'dxi, lox chëpxi:

^h_{18:12} Ayuno.

»Gol kwde'd di'dz gi'd minndo' win loná; minn nak xi'k nak minndo' win ki zak ted di't chu'nnbéy Dios. ¹⁷ Na' xne gu'n nli: Minn ilelédzda Dios idib gik ldo' xi'k chu'nn minndo' win gakda ted di't chu'nnbéy Dios.

Mgiy nda'n

¹⁸ Tib minn ncho'b nak unabdi'dz lo Jesús, chép:

—Mextr wen, ¿bekwa'n gunn-ná lë'ná idzinn gap gilmban loxdacha?

¹⁹ Ga lë'xi ukëb:

—¿Xku'n chusléláná minn wen? Ni tib mnech giend wen, nonga Dios wen. ²⁰ Lu' nan gu'n xne' ley gu'n usa'n Dios: Tsuñadlá stib una', igëtdalá mnech, pandlá, bët ine'dlá lëd stib minn, ncho'b gwiy pxo'zlá gana xna'lá.

²¹ Ga lë' mgiy knu ukëb:

—Ichëla gu'n che'n chunn-ná axta or lë'ná sdzib nak minndo'.

²² Konde lë'xi uyón gunu, lë'xi chép:

—Xche stib gu'n lo'lá, kwto ichë gu'n chaplá kwde'du lo minn nlas yu. Xka lë'lá idzinn gap tib gu'n ncho'b iba', loxna kidë kwzinkë xitsná.

²³ Konde lë' mgiy knu uyón gu'n che'n nlas uyak ldo', lo nak tib minn nda'n.

²⁴ Konde lë'xi uwiy nlas uyak ldo' mgiy knu lë'xi chép:

—Nakdo xnusa idzinn tib minn zën demi di't chu'nnbéy Dios, ²⁵ xi'k nak tib kamey gakda ted tib ge'ch gox, xkakga tib minn zën demi ted di't chu'nnbéy Dios.

²⁶ Ga lë' ichë minn uyón chép:

—¿Chu nak minn idzinn gap gilmban loxdacha dzekna go'?

²⁷ Ga lë'xi chép:

—Gu'n gakda gu'nn mgiy, Dios zak gu'nn gunu.

²⁸ Ga lë' Pedro chép:

—Dad, nu'wu usa'n ichë chennu, lë'nu zinkë xitslá.

²⁹ Ga lë'xi chëp:

—Na' xne dele chuga usa'n lidz gana pxoz, xna', pzan, bëts, xiwna' axta xin lo zu lo xñaz Dios, ³⁰ ikaña ncho'b gu'n lo na gana gilmban loxdacha, gu'n nacha zi'd.

Lë' Jesús xne' gu'n sak

³¹ Ga lë' Jesús utopgiy iza ts'i'pchop xin use'd lox chëp:

»Gaxla Jerusalén zuna, ne'g sakná gu'n usa'n minn une' Dios lo bokla. ³² Ga lë' balal minn tsiñaná lo minn zit. Ga icha' minn, xidz minn gana bel ine' minn lëdná gana itsuk minn loná. ³³ Lox tselo izakzi mi'nn-ná lë' minn igëtná, ñana gak tson mbidz lë'ná, Xin Mgiy, ibanaga.

³⁴ Ñala xin use'dxi ñe'ndna bekwa'n une'xi. Gunu nak tib gu'n ngan une'xi.

Lë' Jesús chu'nnwen tib minn nkal lo

³⁵ Tib dze lë' Jesús gaxla idzinn Jericó, lë' tib mgiy nkal lo zob chow ñaz xnab gu'n xnab lo minn xded. ³⁶ Konde lë' mgiy knu uyón lë' tajdo' minn xded, lë' unabdi'dz gan bekwa'n chak. ³⁷ Ga lë' minn chëp:

—Jesús minn Nazaret zi'd ne'g.

³⁸ Ga lë' mgiy knu ukë' chedz, chëp:

—Jesús, minn zi'd xedi'y David, kwlás ldo'lá kwiyná!

³⁹ Ñala minn nnech ndux dzekna gak dze' mgiy knu, ñala mgiy knu lë'la uyuslo ndipcha xkë' chedz:

—Jesús, minn zi'd xedi'y David, kwlás ldo'lá kwiyná!

⁴⁰ Ga lë'xi uyobias, ux'a'l minn uyixi mgiy knu,conde lë' mgiy knu udzinn lë'xi unabdi'dz:

⁴¹ —¿Bekwa'n xla'nlá gunn-ná lo'lá?

—Xla'ndná gial loná.

⁴² Ga lë'xi chëp:

—Gial lo'lá, lo ulelëdzláná lox lë'lá uyakwen.

⁴³ Or knukga lë' lo mgiy knu uyal, lë' uzinkë xitsxi chu'nn ncho'b lë Dios. Gana xkakga ichësa minn uwiy gunu uyu'nn ncho'b lë Dios.

Jesús ichop Zaquo

19 ¹ Lë' Jesús sia uded giedz Jericó. ² Giedz knu yu tib mgiy nda'n lë Zaquo, tib mgiy chu'nnbey lo minn xtop demi sia Roma. ³ Mgiy knu zak le'y xku'n gu'nnbeyxi ñana gakdo lo zinkëzë mnech ya'l gana lo winga mgiy knu. ⁴ Ga lë' mgiy knu ukë' karrel sia unech, uyep lo tib yag gu'n zob chow ñaz, dzekna xka zak gwiy tedxi.

⁵ Konde lë'xi udzinn lger knu uwiy lad gia; lë' Zaquo zob ga, ga lë'xi chëp:

—Liger kiet i, nadze xla'ndná gobia'sná li'dzla.

⁶ Ga lë' Zaquo xnusa uyët lo yag lo xchi'lna siñaxi tsa lidz.

⁷ Konde uwiy minn gunu bel une' minn chëp minn:

—Xku'n uyu gik Jesús sia lidz ngopxtol ki?

⁸ Konde udzinnxi lidz Zaquo, lë' Zaquo uzuli chëp loxi:

—Dad, ichol ichë gu'n chapná idedná lo minn nlas yu, dele chu lo ubann-ná tap lal gu'n ubann-ná gobiche'ná.

⁹ Ga lë'xi chëp:

—Nadze ukaña minn yu, yu che'n xkilmban Dios. Lo ña Zaquo zi'd xedi'y Abrahán. ¹⁰ Gunu lë'ná, Xin Mgiy, zid kib minn zuda xñaz Dios.

Xkwend tsi' mos

¹¹ Ichësa minn xkediag gu'n xne' Jesús. Ga dzekna lë'xi ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n, lo lë'xi gaxla idzinn Jerusalén ñala minn në ga lë' Dios ñuslola ñu'nnbey.

¹² Ga lë'xi chëp:

—Tib mgiy ncho'b nak yu tib giedz, ucha' sia di't zob minn ncho'bcha nak dzekna ikaña gilbey, lox ga lë' gobichekga.

¹³ Ga lë' mgiy knu uchedz tsi' xmos, kad lo mos ude'd demi, lox chëp: "Gol bi'nn dzi'nnu axta lë'ná gobiche."

¹⁴ »Ñala minn xkiedz mgiy knu xlë', ga lë' minn uxa'l di'dz lo minn ncho'bcha nak, lox chëp minn: "Xla'ndnu gak mgiy ki minn gu'nnbény lo'nu."

¹⁵ »Konde lë' minn knu uyobiche ulox ukaña gilbey, uchedz iza mos ukaña demi, dzekna gaknan gan bekwa'n uyu'nn mos demi.

¹⁶ »Lë' mos gane'ch ukañawu udzinn chëp: "Dad, lë' demi une'dzlá loná, uyak stsi' lal ga." ¹⁷ Ga lë' mgiy knu ukëb: "Wenga, lu' nak tib mos wen, lo nup gu'n wen uyu'nnlá nana lu' gak minn gu'nnbény lo tsi' giedz."

¹⁸ »Ga lë' stib mos udzinn chëp: "Dad, lë' demi une'dzlá loná, uyak sga'y lal ga." ¹⁹ Ga ña lo mos knu xkakga chëp: "Lu' gu'nnbény lo ga'y giedz."

²⁰⁻²¹ »Ga lë' stib mos udzinn chëp: "Dad, lë' xtemilá ne'g ñunn dzi'ndnu, lo udze'bná lo'lá. Lo lu' nak tib mgiy ndze'b dzë'enlá gu'n ni nakda chenlá, xla'plá gu'n ni ñu'nnppni'dlá, lox gunu lë'ná ukëwu lo panit ugutséwnu." ²² Ga lë' mgiy knu chëp: "We'ndlá, gu'n ucha'kga chowlá gunukga inená wenda chu'nnlá. Di'ltsa nanlá na' nak tib minn ndze'b dzënná gu'n nakda chenná, xla'pná gu'n ñunnpni'dná." ²³ ¿Xku'n ngudlá xteminá bang, konde lë'ná ñobiche lë'ná nkañawu ichopu xinu?"

²⁴ »Ga lë' mgiy knu chëp lo minn nchë ga: "Gol kwla demi ki, lox gol kwde'du lo minn uyu'nn chen tsi' lal gu'n ukaña."

²⁵ Ga lë' minn ukëb: "¿Xku'n lë'kga lo minn chaplu?"

²⁶ »Na' xne ichësa minn chapu, ikañacho; lë' minn chapdo nika nup gu'n chap lë'wu ido'b. ²⁷ Gana ichë minn xlë' xwiyná, minn xla'nda sobná gunnbéyná, gol guxi, lox gol gët minn knu loná.

Lë' Jesús udzinn Jerusalén

²⁸ Uyelo une'xi gu'n che'n, lë'xi uyukga ñaz sia Jerusalén.

²⁹ Konde lë'xi gaxla idzinn giedz Betfagué gana Betania, di't nak dën yag olivo, lë'xi uxal chop xin use'dxi, ³⁰ chépxi:

—Gol gwa giedz win gu'n nën nax i, konde xi'k idzinndá ga, ga idzalnadá tib bur kedu', man chut zéxda sob xits. Gol kwxak man lox gol kideña man. ³¹ Di'ltsa chu inabdi'dz ine: “¿Xku'n xchakdá man?”, gol guts: “Lo Jesús iki'n man.”

³² Ga dzekna lë' xin use'dxi uya udzalna bur xka'pa. ³³ Nana konde lë' xin use'dxi xchak man, lë' bixwan man chép:

—¿Xku'n xchakdá man?

³⁴ Ga lë' xin use'dxi ukëb:

—Lo Jesús iki'n man.

³⁵ Ga lë' xin use'dxi uziña man sia udzinn loxi, lox uxob xab lëd man, ga dzekna uzo'b Jesús xits man.

³⁶ Nana xi'k xku'n siasi xkakga xgix minn xab minn lën ñaz di't tedxi. ³⁷ Konde lë'xi gaxla idzinn di't së'b, di't nak dën yu yag olivo, lë' ichësa xin use'dxi nlecho minn zinkë xitsxi, uyuuslo chu'nn ncho'b lë Dios ndip lo ichësa gilnza'k gu'n uwiy. ³⁸ Xne!:

¡Dios gu'n nlaylá!

¡Lu' nak Dad chu'nnbey uxal' Dios!

¡Dios ide'd gilwen iba'

gana lë' minn gaknan ncho'b Dios zob gia i!

³⁹ Ga dzekna gakga xid knu yu balal fariseo ucha', chép:

—Mextr, kwne' lo xin use'dlá gak dze'.

⁴⁰ Ga lë'xi ukëb:

—Na' xne di'ltsa lë' minn che'n gak dze', lë' ita guslo ikë' chedz.

⁴¹ Ga lë'xi uyo'n lo uwiy giedz Jerusalén, ⁴² lox une'xi:

—¡Minn Jerusalén, xla'ndná le'y xku'n nadze gie'nnadá, xku'n nak ibanma wen! Nana nakdo xka, lu'tá xna gie'ndnu.

⁴³ Sdzinn dze lë' minn xlë' chandá itse gagutá, ga ila'dadá.

⁴⁴ Ga loxdá ichétá xindá, bët gia'nda ichësu lox, lo nlelëdzadá lë' Dios uyi'd uyu xidtá.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 19.44)

Lë' Jesús chu'nn mbi ido'

⁴⁵ Konde lë'xi udzinn chow ido' lë'xi uyuslo ugolia' ichësa minn nchë ga, xto gana ichë minn xka'. ⁴⁶ Ga dzekna chëpxi: —Xti'dz Dios xne': “Lidzná nak di't ixixti'dzñatáná; ñala lu'tá chu'nno tib belia' chen mba'n!”

Lë' Jesús chu'nnkluw lën ido'

⁴⁷ Kwzasa dze chu'nnkluw Jesús lën ido', ñala ichë minn chu'nnbéy lo p_xoz, gana mextr ley gana minn chu'nnbéy lo giedz, xgib gan xku'n igëtxi. ⁴⁸ Ñana sdzalda xku'n gu'nн minnu, lo tipta nchë minn gaguxi xkediag gu'n xne'xi.

¿Chu uyu'nnbéy gu'n che'n lo Jesús?

20 ¹ Stib dze or lë' Jesús chu'nnkluw minn giedz lën ido' gan xku'n ted minn di't chu'nnbéy Dios, ga lë' minn chu'nnbéy lo p_xoz udzinn ndza'l mextr chu'nnkluw ley gana sebalal guxtis. ² Ga lë' minn chëp loxi:

—Kwne', ¿xku'n chu'nnlá gu'n che'n? ¿Chu uyu'nnbéy lo'lá gu'nnlá gu'n che'n?

³ Ga lë'xi ukëb:

—Ñaná inabdi'dz tib gu'n lotá. Gol këb: ⁴ ¿Chu uyu'nnbéy lo Juan ucho'pnis minn? ¿Be Diosu ota tib minn uyu'nnbéyú?

⁵ Ga lë' minn uyuslo chixti'dzlsa:

—Di'ltsa gëpna Dios uyu'nnbéyú lë' Jesús ine!: “¿Xku'n nlelëdzdádu dzekna?” ⁶ Di'ltsa gëpna tib minn uyu'nnbéyú, lë' minn giedz ikë' itana lo xlelëdz minn Dios uxal' Juan.

⁷ Ga lë' minn ukëb:

—Nandnu chu uyu'nnbéyú lo Juan.

⁸ Ga lë'xi ukëb:

—Nika na' inedná chu uyu'nnbéy chunn-ná gu'n che'n.

Lë' balal minn xla'n la xelyu tib mgiy

⁹ Ga lë' Jesús uyuslo ugu tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n lo minn:

—Tib mgiy uyu'nn pni balal xan lbë ubas lo xelyu. Ga dzekna lë' usa'nu lo balal minn gu'nn dzi'nnu, ga lë' minn chen sia ndal is.

¹⁰ »Konde udzinn dze lë'wu ide'd nex, lë' minn chen uxal' tib xmos uya lo minn chu'nn dzi'nnu ikaña nex gu'n xga!. Nala minn chu'nn dzi'nnu lë'la ude'du uyow mos knu, lox uguñaz xkisa.

¹¹ »Ga lë' minn chen uyobiche uxal'ga stib xmos, ñana xkakga uyu'nn minn bel une' minn lo mos knu gana ude'd minnu. Ga uguñaz mos knu xkisa. ¹² Ga lë' minn chen uyobiche uxal'ga stib xmos, ñana xkakga uyu'nn minn.

¹³ »Ga lë' minn chen uyu'nn gilxkab: “¿Xku'n gunn-nána? Masda lë'ná ixal demë'dná, më'd xkëcha ldo'ná, bitser xti'dz demë'dnásá zon minn.”

¹⁴ »Konde lë' minn uwiy lë' xin minn chen udzinn, uxixti'dzlsa minn, chëp minn: “Lë' minn gak chen lyu che'n

zi'd ne'g, masda igëtna minn ki dzekna xka lë'wu gak chenna.”¹⁵ Ga dzekna lë' minn ugolia' minn knu, lox ugët. ¿Bekwa'n gu'nn minn chen gan lo ugët minn xin?¹⁶ Lit lë' minn chen tsa ilo'x ichësa minn xka uyu'nn. Lox lë' ide'd chen lo xa'ga minn.

Konde lë' minn uyón gunu chëp minn:

—¡Gunutasa gakda!

¹⁷ Ga lë'xi dze' uwiy lo minn, lox chëpxi:

—¿Xku'n nak gu'n che'n gu'n xne' Xti'dz Dios:

“Ita gu'n në minn uza' yu bët stsi'nda,

ita knu lo na nak tib ita ncho'bdo' nak?”

¹⁸ »Dele chu giab lëd ita che'n minn knu gak biuw lad lad gak, sa'nda dele ita knu giab lëd minn, minn knu gak no'nda yu.

¿Be lë'wuga gax demi sia Roma?

¹⁹ Ichë minn chu'nnbéy lo poxoz gana lo mextr ley xla'n nna's Jesús or knu, lo uye'nna minn kwend gu'n uguxi, lo minnga une'xi. Ñana ñakdu lo sdzeb minn lo ichë minn giedz.²⁰ Ga lë' minn knu uxa'l balal mgiy, zakla wen, ikëwlë'ts gan be yu bekwa'n ine'xi wenda, dzekna xka lë' minn tsíñaxi lo guxtis minn Roma.

²¹ Ga lë' balal mgiy knu unabdi'dz:

—Mextr, nannu lu'sa xñaz xkë'blá dele chuta bekwa'n xnabdi'dz lo'lá. Lu'sa nli chu'nnkluw xku'n nak xñaz Dios.

²² ¿Be ine'lá, be lë'wuga xgixnu demi gu'n xnab César minn chu'nnbéy Roma ota lë'duga?

²³ Ñala Jesús xnusa uye'nna bekwa'n chak gik minn gu'nn minn, ga lë'xi chëp:

²⁴ —Gol kluw tib demi Roma gan.

Lox chëpxi:

—¿Chu gik kë ne'g gana chu lë ne'g?

Ga lë' minn chëp:

—Gik César, minn chu'nnbéy Roma.

²⁵ Ga lë'xi chëp:

—Gol kwde'd lo César gu'n nak chen César, lë' lo Dios gol kwde'd gu'n nak chen Dios.

²⁶ Ga ñakda bekwa'n ñu'nn minn lo ichësa gu'n xne'xi lë' nak. Lë'la udzakyéna minn, sial bëtcha ñepda minn.

Minn xlelëdzda minn chët xbanaga stib

²⁷ Ga udzinn balal Saduceo, minn xlelëdzda minn chët xbanaga stib, chëp:

²⁸ —Mextr, Moisés usa'n ley xne': “Dilltsa tib mgiy ika' tib una' konde lë' uyët nsa'nda ni tib më'd, bëts mgiy uyët ika'kga una' knu, dzekna xka isa'n xin bëts minn uyët.”

²⁹ »Uyu gadz minndo' iza bëts. Minndo' gol utsi'lñña, ñana konde lë' uyët nsa'nda xin. ³⁰ Ga dzekna lë' minndo' uchop uka'kga una' knu, ñana nsa'ndaga më'd lë' uyët. ³¹ Ga lë' minndo' uyon uka'kga una' knu ñana uyëtaga, xkakga uzak iza bëts minndo', ni tib minndo' nsa'nda më'd. ³² Uded lo knu ñakga una' knu uyët.

³³ »Bay nana or lë' minn ibanaga stib, ¿chu gak ximgiy una' knu lo iza bëts minndo' uka' una' knu?

³⁴ Ga lë'xi ukëb:

—Lo na ichësa una'na, mgiyina chak stsi'llña. ³⁵ Sa'nda konde lë' minn chigial ibanaga ted di't gu'nnbey Dios, or knu itsi'lñadcha minn knu. ³⁶ lo gëtdcha minn ga, sinda lë' minn gak xi'k nak angl gana xin Dios lo ubanaga minn stib. ³⁷ Axta Moisés uyu'nnkluw sbanaga minn stib or lë' gits pni dzë bel, or lë' Dios chëp: “Na' nak xiDios Abrahán, xiDios Isaac gana xiDios Jacob.” ³⁸ Dios nakda Dios minn uyët sinda Dios nak Dios minn mban, lo Dios ichësa minn mban.

³⁹ Ga lë' balal mextr ley chëp:

—Mextr, lë'wuga une'lá.

⁴⁰ Gata nnabdi'dzdacha minn loxi.

¿Ba zi'd Minn ux'a'l Dios?

⁴¹ Ga lë' Jesúś unabdi'dz:

—¿Xku'n xne'tá xedi'y David zi'd mgiy ugib Dios?ⁱ ⁴² Xal David ukë' lén libr Salmos:

Dios chëp lo Dedadná, minn chu'nnbéy loná:

“Kwzob kwaná, Na' inedz gilbey lo'lá.”^j

⁴³ Axta ilo'xná ichësa minn xlë' chanlá.”

⁴⁴ Di'ltsa David chuslë Minn ixa'l Dios, Dad chu'nnbéy lo, ¿xku'n gi'd minn knu xedi'y David gan?

⁴⁵ Ga lë't lë' ichë minn xkediag gu'n xne'xi, lë'xi chëp lo xin use'dxi:

⁴⁶ —;Gol gonga lo mextr ley! Minn knu nak minn sdza'l ldo' gok lach no'l gana xla'n ine' minn diux lo, ndo' or sdza'l lo lgiy gana or lë' sdzi'nnga lén yu di't stse'dna Xti'dz Dios, ga xgib tib di't wen nak sdzob gana xkakga or xia tib lo lni.

⁴⁷ Gana xgob minn knu nup gu'n chap una' biud, ga lox xne'ña minn knu Dios stse, dzekna xka ine' minn, wen minn knu. Nala minn knu nlasdo'cha sak lë' Dios izakzido'.

Tib una' biud nlas yu

21

¹ Ga lë' Jesúś uwiy lë' minn nda'n xgu demi lén gu'n xiu demi xde'd minn lo Dios. ² Ñana xid knu uwiyxi tib una' biud nlas yu ugu nup xtemi win. ³ Ga lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—Na' xne gu'n nli, una' ki lo xkilnlas ude'dcha ncho'bu nikë lo ichë minn nda'n. ⁴ Lo ichë minn ki ude'd demi gu'n xiab xia'n lo, sa'nda una' ki lo xkilnlas gu'n yu ude'd ichë gu'n xga'ta lo.

ⁱ 20:41 Cristo

^j 20:42 Minn dzob lad derech minn knu ncho'bchä nak.

Lë' Jesúś xne' gu'n gak Jerusalén

⁵ Lë't lë' balal xin use'dxi chixti'dz-zë gan xku'n ña' ido'
gana ichë ita za'ksa nak ña'wu, lë'xi chëp:

⁶ —Sdzinn tib dze pix ichë gu'n che'n gu'n xwiydá ni tib bët
gia'nda ne'g.

⁷ Ga lë' xin use'dxi unabdi'dz:

—Mextr, ¿bok gak gu'n che'n?, ¿bekwa'n gak gane'ch or lë'
gu'n che'n gak?

⁸ Ga lë'xi chëp:

—¡Gol gonga ikidia minndá ndal minn gi'd ine!: “Na' nak
minn uxa'l Dios” gana “lë' or udzinn.” Nonga lu'tá ilelëdzzadá
gana gondtá gunu. ⁹ Or gondá lë' ruid yu, lë' minn tib giedz
xdil-lsa ichë xkomier, idzebdadá, nki'n gak gu'n che'n
gane'ch, nédtá loxla gitslyuga. ¹⁰ Ga lë' ichësa giedz nchë lo
gitslyu guslo til-lsa. ¹¹ Gana xa'lla, xa'la giedz ini xudo', tsu
ubin gana gilgidz ndze'b na. Ga lë' minn xiz lo gilsdze'bdo' or
gwiy lë' iba' gak bel gu'n ndze'b, gu'n ni zéxda gak lo gitslyu.

¹² »Anschä gak gu'n che'n, lë' minn izinkë ina'sdá, lox
tsiñatá yu di't stse'dna xti'dz Dios, ga lë' minn ixa'ldá lidzgi'b
lo nakdá xin use'dná. Ga lë' minn chu'nnbéy lo giedz izakzitá.

¹³ »Xka dzekna lë'tá zak ine' lo minn chu nakná. ¹⁴ Bët tsada
ldo'tá bekwa'n ikëbdá or lë' minn inabdi'dz lotá. ¹⁵ Or knu na'
isa'b gikdá gan be lë gëpdá, gandá nika minn xlë' chandá bët
ine'da lëdtá.

¹⁶ »Ga axta pxozdá, bëtsdá, minn lidzdá, xamigdá, icha'
lëdtá tsiñatá lo minn xlë' chandá, ga axta igët minn knu balal
xkomierdá. ¹⁷ Ichë minn ilë' gandá lo nakdá xin use'dná.

¹⁸ Nonga ide'dtadá gilxkab ni tib gits gikdá izë'bda. ¹⁹ Di'ltsa
ilo'xdadá xkilxkabdá or tadtá ichë gu'n che'n lu'tá gap
gilmban loxdacha. ²⁰ Nana or gwiydá lë' minn xlë' chandá ntse
gagu giedz Jerusalén, gol gok nan loxlo ga.

²¹ »Or knu lu'tá minn Judea gol kwxo'n siatá giy, gana minn
Jerusalén gol kwcha' ga xnusa, lu'tá na minn yuga dën

gobichedtá lén giedz. ²² Lén dze knu nlas nak gu'n gak, tsu gilsdze'bdo', lë' iché gu'n xne' Xti'dz Dios gak. ²³ ¡Nlasdo' xna' una' pen zu ney më'd gana una' xgëdz më'd, lén dze knu! Lo lë' Dios ixa'l gilsdze'bdo' gana gilnëdo' giedz knu. ²⁴ Ga lë' minn zit, minn xlë' igët balal minn giedz knu, lë' sebalal minn kwa' laboen tsiña minn xa'la, xa'la giedz. Lox lë' minn ilo'x Jerusalén, gu'nn minn gu'n sdzata ldo' minn giedz knu, axta di't ide'd Dios di'dz.

Gu'n gak or lë' Xin Mgiy gobiche

²⁵ »Ga dzekna lë' mbidzna, më'na, melna itsë'lo. Lë' lo gitslyu lë' ichësa minn gia gi'd nanda bekwa'n chak nika nanda bekwa'n gu'nn lo gilsdze'b lo lë' nisdo' ndze'b chak. ²⁶ Lo gilsdze'b knu axta skëwna minn lo lë' gunu chak lo gitslyu gana lo lë' iché gu'n zob iba' sia zi'd. ²⁷ Ga dzekna lë' minn gwiy lë'ná, Xin Mgiy, gobiche lo xkëw kon gilbey ncho'b. ²⁸ Or lë' gu'n che'n guslo gak gol kwxi'lna lo zi'dgaxla lë' Dios kix xtoldá.

Gol kwiy lo kwalkier yag

²⁹ Gana uguxi tib kwend, gu'n ney di'dz gu'n gu'nn dzi'n:
—Gol kwiy lo yag xkë higo lo ota kwalkier yag. ³⁰ Lu'tá nan or lë' ben sdzib lëdu nandá tiemb gia ga. ³¹ Xkakga or lë'tá gwiy lë' gu'n che'n gak, gol gok nan Diosga zi'dgaxla gu'n nbéy. ³² Gu'n nli xnená ichësa gu'n che'n gak anscha or lë' iché minn yu gitslyu gët. ³³ Iba'wu, gitslyuwu sloxu sa'nda lë' Xtidzná ni nup loxda.

³⁴ »¡Gol gonga! Tseloga no'nda lni chak gikdá gu'nndá gana no'nda gilgowna gana iché gu'n gitslyu che'n na lo lë' dze knu idzinn tigolpa. ³⁵ Xi'k nak tib mginn or xga' lo iko', xka gak, tigolpa idzinn dze knu lë' mnech gitslyu sak iché gu'n gak. ³⁶ Loxna gunu xnená tipta gol gok nlëts, gol kwne'ña Dios, dzekna xka chigial ila'tá lo iché gu'n ndze'b gu'n gak lo gitslyu che'n gana zak ibig-gaxdá loná.

³⁷ Or dze lë' Jesús chu'nnkluw lën ido', lë' or kwxin lë'xi xia dën yag olivo. ³⁸ Konde silga lë' minn sdzinnla lën ido' gon xti'dzxi.

Lë' Judas ucha' lëd Jesús

22

¹ Or lë' Iní Pask zi'dgax, Iní chow minn giatxtil xiuda lebadur lëd. ² Lë' minn chu'nnbéy lo pxoz gana mextr ley xgib gan xku'n igët Jesús ngë'ts, lo sdzeb lo minn giedz. ³ Ga lë' Minn Dzab uzë'b ldo' Judas Iskariote, tib minn yu xid xin use'dxi. ⁴ Mgiy che'n uya lo minn chu'nnbéy lo pxoz gana minn chan ido', gan xku'n gu'nn minn ina's minnnxi. ⁵ Ga dzekna lë' minn knu uxi'lna; lox chëp minn lo Judas:

—Nu'wu ine'dz demi lo'lá.

⁶ Ga dzekna lë'xi chëp:

—Zaku.

Ga lë' Judas uyuuslo xgib gan xku'n iga'xi or giendzë minn.

Lë' Jesús uyow stse'ña xin use'd

⁷ Konde udzinn Iní Pask, or chow minn giatxtil xiuda lebadur lëd gana xgët minn makxi'l ye'n, ⁸ lë' Jesús ukebey Pedro ichop Juan chëp:

—Gol gwa gol kwixikwa' gu'n gow stse'na Pask.

⁹ Ga lë' Pedro ukëb ichop Juan:

—¿Ba xla'nlá tsa'nu ixixkwa'nu?

¹⁰ Ga lë'xi chëp:

—Gol gwa Jerusalén, lox konde lë'tá ted lën giedz knu, lë'tá gwiy tib mgiy ney tib che nis. Ga gol kwzinkë axta idzinndá lidz mgiy knu. ¹¹ Lox gol guts lo minn lidz: “Lë' mextr xla'n gan ba gow stse'ña xin use'd lo Pask.” ¹² Ga lë' minn knu iluw lotá tib yu ncho'b lad gik di't xixkwa'la, lox ga gol kwixikwa' gu'n gowna.

¹³ Ga dzekna lë' Pedro uya ichop Juan, ñana udzalu xka'pa xi'k chëpxi. Lë' uxixkwa'luga.

¹⁴ Konde lë' or stse' udzinn, lë'xi uyax ndra' chow mës iza ts'i'pchop xin use'd. ^k ¹⁵ Ga lë'xi chëp:

—Tipta kimbiasná tipsa gowñanádá Pask che'n anscha lë'ná gët. ¹⁶ Lo gow stse'dchaná Pask sinda axta or lë'wu gak xi'k nakbo lo lni ncho'b di't lë'kga Dios gu'nnbey lo minn.

¹⁷ Ga dzekna lë'xi uzën tib bas yu nis nex gu'n xcha' ubas gu'n stsela yu, lox ude'dxi xkix lo Dios. Lox chëpxi:

—Gol gow gu'n che'n ichëtá, ¹⁸ lo giadchaná nis ubas sinda axta or lë' Dios gi'd gu'nnbey lo gitslyu.

¹⁹ Ga uzë'ngaxi giatxtil lox ude'dxi xkix, ga ugo'sxi nupgo. Lox ude'dxu chëpxi:

—Giatxtil che'n nakná; lë'ná gët lo xtoldá; gol bi'nn gu'n che'n dzekna xka lë'tá guslëdzná.

²⁰ Ulox stse' xkakga uzënxí stib bas yu nis nex gu'n xcha' ubas, lox chëpxi:

—Gu'n che'n nak dechenná gu'n ixená lo xtoldá. Xnu chuslo Xtidzná gu'n usanná.

²¹ —Nana lë' mgiy icha' lëdná zob chowñaná ne'g. ²² Nana na', Xin Mgìy, xne gu'n che'n lo lë'ná ted gu'n une' Dios bokla; sa'nda lë' mgiy gu'nn gu'n che'n nlasdo'cha xna.

²³ Ga dzekna lë' xin use'dxi uyuslo xne'lsa, chuga nak minn gu'nn gunu.

¿Chu nak minn ncho'bcha nak?

²⁴ Ga lë' xin use'd Jesùs uyuslo sia zi'd xne':

—Chu nak minn ncho'bcha xid knu.

²⁵ Ga lë'xi chëp:

—Lo gitslyu che'n yu minn chu'nnbey lo minn xkiedz gana xde'dta minn di'dz gu'nn minn knu gu'n xla'n sinda no'nda gu'n chu'nnbey minn. Gana xne'la minn: “Nu'wu wen chu'nn lotá.” ²⁶ Sa'nda lu'tá gu'nnndtá xka, sinda minn ncho'bcha nak

---

^k22:14 Apóstoles

xidtá minn knu nki'nda gak ncho'b, gana minn chu'nnbéy nki'n ña gu'nn yud stib minn.²⁷ ¿Chu nak minn ncho'bcha: minn sdzob lo mës ota minn xgu gu'n chow minn sdzob lo mës? ¿Be nakdo minn sdzob lo mës? Sa'nda na' zu lotá xi'k nak minn xgu gu'n chowdá.

²⁸ —Lu'tá ni nup nsula'dtáná nika dele bekwa'ncha uzakná.

²⁹ Na' inedz gilbey lotá, xi'k une'dz duwpa'nu loná.³⁰ Gana sobdá lo demësná gowdá, giatá gana sobdá di't ncho'b nak gu'nnbéydá lo iza ts'i'pchop giedz Israel.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 22.30)

Lë' Jesús xne' gu'n gu'nn Pedro

³¹ Ulox ga, chép Jesús:

—Simón, lo'lá xnena lë' Minn Dzab unab lo Dios gu'nndá xi'k chu'nn mbi minn xobxtíl.³² Nana na' xnab lo Dios dzekna xka isa'ndlá ilelëdzláná; dzekna konde lë'lá gobichekga loná, lu' gu'nn yud sebalal xin use'dná.

³³ Ga lë' Pedro chép:

—Dad sdzinkë'ná xitslá, nakdo no'nda lidzgi'b tsaná sinda nika axta gëtná sdze'bdaná.

³⁴ Ga lë'xi chëp:

—Pedro, na' xne, anscha ikë' ngid chedz, lë'lá uyelola une'tson bueld chu'nnbeydláná.

³⁵ Ga lë'xi chëp lo iza xin use'dxi:

—Or uxalnádá une'tá xti'dz Dios, xnená gweydtá demi, nika mochil gana nika stib ñaz gilgid. ¿Be yu bekwa'n uche lotá?

Ga lë' xin use'dxi ukëb:

—Bët ncheda.

³⁶ Ga dzekna lë'xi chëp:

—Sa'nda lo na dele chuga chap mochil gweyu, gana dele zén demina. Gana dele chuga chapda spad, ito xab lox ika'tibu. ³⁷ Lo nki'n gak ichë gu'n xchecha sakná xne' Xti'dz Dios: “Gu'nn mi'nn-ná xi'k nak minn chu'nn gu'n lë'da”; ichë gu'n uya'n sakná laboen gaku.

³⁸ Ga dzekna lë' xin use'dxi chëp:

—Dad, ne'g chapnu chop spad.

Ga lë'xi chëp:

—¡Aa!

Lë' Jesús xne'ña Dios dën yag olivo

³⁹ Ga lë' Jesús ucha' sia dën yag olivo di't tipta xia, gana lë' xin use'dxi uzinkë.

⁴⁰ Konde lë'xi udzinn lger knu lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—Tipta gol kwnab lo Dios dzekna xka iki'lدا Minn Dzabdá.

⁴¹ Ga dzekna lë'xi ucha' xid xin use'dxi uyaxi lal di't giab tib ita kobe minn, ga uzexibxi, une'ñaxi Dios. ⁴² Chëpxi:

—¡Upa, dele zak kwte'dsu gilnë che'n saktaná gu'n che'n!

¡Bi'nn gu'n xla'nlá, gakda na' ine gu'n gak!

⁴³ [Or knu lë' tib xangl Dios uyen ga, uyu'nn lë'xi uyak ndip.

⁴⁴ Ga lo gilnëdo' knu, mascha uyusloxi une'ñaxi Dios ndip; ga lab lab nis sdzenisnaxi xiab lyu xi'k nak chen.]

⁴⁵ Konde ulox ga lë'xi uya gan go xin use'dxi, ñala xin use'dxi lo gilnëdo' knu lë'la uzën mka'l. ⁴⁶ Ga lë'xi chëp:

—¿Xku'n naxkesdá? Gol gusche, lox gol kwnabaga lo Dios dzekna xka iki'lda Minn Dzabdá.

Lë' minn xlë' xna's Jesús

⁴⁷ Lë't lë'xi bixne', lë' tajdo' minn udzinn. Lit lë' Judas, tib mgiy Yu xid xin use'dxi, nnech lo ichë minn, ga lë' Judas ubig gax gow chut ñaxi. ⁴⁸ Ga lë'xi chëp:

—Judas! ¿Be nika xki xna uluwlá Xin Mgiy?

⁴⁹ Konde or lë' xin use'dxi uwiy gu'n che'n, lë' chëp:

—Dad, ¿be sde'dnu kon spad?

⁵⁰ Lë' ubigla tib xin use'dxi ga, uchug diag derech tib xmos pxoz ncho'b nak. ⁵¹ Ga lë'xi chëp lo xin use'dxi:

—Za'ksa gol gok.

Ga lë'xi uzën diag minn knu uyu'nnwen.

⁵² Ga lë'xi chëp lo pxoz ncho'b nak gana lo minn chu'nnbey lo minn kenap ido' gana lo guxtis, minn zi'd gweyxi:

—¿Be tib mba'n nakná lox xki zi'dtá ne'ydá yagna spadna gweydáná? ⁵³ Lit izata dze uzuná lotá lén ido', ñana xku'n nna'sdadáná. Nana lo nkew che'n lë' xordá udzinn, lë'tá gu'nn ichë gu'n xla'n Minn Dzab.

Lë' Pedro xne' chu'nnbeyda Jesús

⁵⁴ Ga lë' minn uzënxi lox uziña minnxi udzinn lidz pxoz ncho'b nak. Ñala Pedro uzinkë axta xits.

⁵⁵ Ga lë' minn uzo'l gi ley, lë' minn uzobzë gagu gi sdzë', ga lë' Pedro udzinn uzob xid knu. ⁵⁶ Ga lë' tib una' këdzi'n ga, uwiy lë' Pedro zob xid knu, ga lë' una' knu dze' uwiy lo Pedro lox chëp lo ichë minn nchë lo gi:

—Ña mgiy che'n nak xminn Jesús.

⁵⁷ Ñala Pedro chëp:

—Nay, chu'nnbeydaná mgiy ki.

⁵⁸ Uyak stse lë' stib minn uwiy Pedro, lë' minn chëp:

—Ñalá yu xid minn ki, ¿lë'?

Lë' Pedro chëp, ñadaná.

⁵⁹ Konde uyak stib or, lë' stib minn chëp:

—Ña mgiy che'n, nak xminn Jesús, gol kwiy minn Galilea i.

⁶⁰ Ga lë' Pedro chëp:

—Nandaná bekwa'n xne'lá.

Lë' ukë'la ngid chedzga. ⁶¹ Ga lë'xi udzi lo, uwiy lo Pedro, lë' Pedro uyuслédz di'dz gu'n une'xi:

—Anscha ikë' ngid chedz lë'lá gëp tson bueld nandlá chu nakná. ⁶² Ga lë' Pedro ubi ga, uyuスlo uyo'n axta balo'ta.

Lë' minn no'nda xchidz xwiy Jesús

⁶³ Ga lë' minn kenapxi uyuスlo chidz bel xne' lëdxi, gana uyuスlo minn ude'd minnu uyowxi. ⁶⁴ Utse minn loxi, lox chëp minn:

—Kwne' gan, ¿chuga ukë'wu lëdlá?

⁶⁵ Gana uyuスlo minn xne'në minn.

⁶⁶ Konde uyenilyu, udopgiy guxtis, pxoz ncho'b nak gana minn sdza' ley, lë' minn uyiñaxi lo minn knu, ga lë' minn knu unabdi'dz:

⁶⁷ —¿Be lu' nak dad, Minn uxal' Dios¹? Kwne'wu.

Ga lë'xi chëp:

—Dele inenu nika ilelëdzdodó. ⁶⁸ Gana nika inabdi'dzná lotá, nika ikëbdadá [nika isunla'dtáná]. ⁶⁹ Nana ted lo che'n lë'ná, Xin Mgiy, sobgax di't chu'nnbéy Dios.

⁷⁰ Ga lë' minn chëpzé:

—¿Be lu' dzekna nak Xin Dios?

Ga lë'xi chëp:

—Lu'tá xne'wu, na' nak.

---

¹ 22:67 Cristo

⁷¹ Ga lë' minn chëp:

—¿Bacha ikimbiasna, chucha gi'd belë ine'? ¡Uyonlana gu'n xne' mgiy ki!

Lë' minn uya uyisa'n Jesús lo Pilato

23

¹ Ga dzekna lë' ichë minn uya uyisa'n Jesús lo Pilato. ^m ² Lox uyslo minn bel une' minn:

—Mgiy che'n stsë'b stib gu'n gik minn xkiedznu gana xne' kixda minn demi gu'n sia Roma gana xne' lë' nak Minn uxal'l Dios, minn chu'nnbéy xkiedznu.

³ Ga dzekna lë' Pilato unabdi'dz loxi:

—¿Be lu' nak minn chu'nnbéy lo minn Judío?

Ga lë'xi ukëb:

—Lu' xne'wu.

⁴ Ga lë' Pilato chëp lo minn chu'nnbéy lo pxoz gana ichë lo minn nchë ga:

—Bët nchakëda loná gan bekwa'n uyu'nn mgiy che'n.

⁵ Ñala minn lë'la mascha uyak chëp:

—Mgiy che'n belkwa'n stsë'b gik minn idib Judea, uyslo Galilea ulan axta ne'g.

Lë' Pilato uxal'l Jesús lo Herodes

⁶ Konde lë' Pilato uyon gu'n che'n, unabdi'dz gan be minn Galilea nak Jesús. ⁷ Konde uyon Pilato lit di't chu'nnbéy Herodes ngabxi, lë' uxal'l-laxi lo Herodesga, lo lën dze knu lë' Herodes yu Jerusalén.

⁸ Konde uwiy Herodes lë'xi udzinn, uxi'lna Herodes, lo seyitla chon gu'n chu'nnxi, loxna gunu xla'n gwiy gu'nxxi tib gilndzun. ⁹ Ga dzekna lë' Herodes uyslo xnabdi'dz belkwa'n, ñana nika bët xkëbda.

---

^m 23:1 Pilato nak minn Roma, minn chu'nnbéy lo minn Judío.

¹⁰ Gana lë' pxoz ncho'b nak ndza'l mextr ley nchë ga, uyuslo bel lë xne'!

¹¹ Ga dzekna lë' Herodes ichë xminn, uyu'nixi xi'k nak tib minn bët nonda, ga no'nda ugitñā minnxi ugok minnxi lach gu'n chok minn chu'nnbey. Ga lë' Herodes uxal'lagaxi lo Pilato.

¹² Dze knu lë' Pilato ichop Herodes uyak amig lo anscha gak gu'n che'n ichop minn che'n xlë'lsa.

Lë' Pilato uyu gik igët Jesús

¹³ Ga dzekna lë' Pilato utopgiy pxoz ncho'b nak gana minn nak guxtis gana minn giedz. ¹⁴ Lox chëp:

—Lu'tá uyi'dña mgiy che'n loná, xne'tá mgiy che'n stse'b stib gu'n gik minn giedz; ñana lë'ná unabdi'dz lo mgiy che'n lë't lë'tá nchë, ñana bët nchakëda uyu'nn mgiy che'n xi'k xne'tá. ¹⁵ Nika lo Herodes bët nchakëda, sinda uxal'lagu mgiy che'n loná, loxna gunu xnená mgiy che'n chigialda gët.

¹⁶ Lë'ná isula' mgiy che'n tselo izakzi'ná. ¹⁷ [Ñala Pilato kwzata Pask chigial stsenla' tib minn yu lidzgi'b.]

¹⁸ Ga lë' ichësa minn ukë'zë chedz:

—¡Gët mgiy ki, lë' Barrabás ila'!

¹⁹ Barrabás yu lidzgi'b lo uyu'nn tib gu'n lë'da giedz Jerusalén gana lo ugët tib minn na.

²⁰ Lo xla'n Pilato isula' Jesús, lox une'kga lo minn stib.

²¹ Ñala minn lë'la mascha ukë' chedz chëp:

—¡Ikë mgiy ki lo krus!

²² Gu'n uyon lë' Pilato chëpaga:

—¿Bay bekwa'n lë'da uyu'nn mgiy che'nxi? Loná bët nchakëda uyu'nn mgiy che'n xi'k xne'tá; lë'ná isula' mgiy che'n tselo izakzi'ná.

²³ Ñala minn mascha uyak ukë' chedz unab minn ikëxi lo krus. ²⁴ Ga dzekna lë' Pilato uyu gik gu'nn gu'n unab minn.

²⁵ Lox lë' usunla' Barrabás, mgiy chëp minn ila'. Mgiy knu yu

lidzgi'b lo uyu'nn tib gu'n lë'da giedz Jerusalén gana lo ugët tib minn na. Ga lë'xi sak gu'n unab minn.

Lë' Jesús xkë lo krus

²⁶ Ga dzekna or lë' minn uziña Jesús sia di't ikë lo krus, lë' minn uyu'nnbéy lo tib mgiy lë Simón, zi'd uya dën uyey krus uzinké xitsxi. Mgiy knu nak minn Cirene. ²⁷ Gana zinké ndaldo' minn giedz, xid knu yuzé una' nlas chak lo gilnë lo xka dzakxi. ²⁸ Ga lë'xi udzi lo uwiy, lox chëp:

—¡Una! Jerusalén! Go'ndtá lo degilnéná, masda gol bi'n lo gilnë, gu'n sakdá gana gu'n sak xindá. ²⁹ Sdzinn dze lë'tá ine': “¡Wen sia una' nkéloda më'd ldo!” ³⁰ Ga dzekna lë'tá gëp lo giy: “¡Kiab lëdnú, klotsyunu!” ³¹ Di'ltsa lo yag ngë chu'nn minn gu'n che'n, ¿bekwa'n gak gu'n nak yag bidz?

³² Gana ziña minn schop mgiy gët lo uyu'nn gu'n wenda.

³³ Konde udzinn minn lger, di't lë Giy be'ch gik nda'gol, ukë' minnxi lo krus, lë' gatix kwaxi ukë' minn tibga mgiy knu.

³⁴ Ga lë'xi chëp:

—¡Upa, kwdob xtol minn sdzakzi'ná, nanda minn ki bekwa'n chu'nn!

Ga dzekna lë' soldad uyuuslo xgit gan chu zu iga' xabxi. ³⁵ Lë' ichë minn giedz nchë ga, dze' xwiy ichë gu'n chak; lë' minn chu'nnbéy lo minn judío uyuuslo, no'nda xchidz xne':

—Uyu'nn mgiy ki ndal gilnza'k lo minn, nana xkakga tsët mgiy ki ixe, di'ltsa nli lë' nak minn uxal' Dios.

³⁶ Gana ña soldad lo xkilugit ubig-gax xde'd binagr giaxi.

³⁷ Lox chëp:

—¡Di'ltsa nli lu' nak minn chu'nnbéy lo minn Judío, kiet i!

³⁸ Gana nkë' minn gik krus gu'n kë di'dz griego, latin gana hebreo xne': “Lë' minn chu'nnbéy lo minn Judío ne'g.”

³⁹ Ga dzekna lë' tib mgiy kë kwaxi chëp:

—Di'ltsa lu' nak Minn uxal' Dios kiet i lox kwlitnu ne'g.

⁴⁰ Ga lë' stib mgiy kë stib kwa ukëb chëp:

—¿Be nika sdze'bdalá lo Dios, kwiy ñalá xki sdzak?

⁴¹ Nuwsa chigial këna ne'g, lo xtolna, sa'nda lë' mgiy ki bët ñu'nnda.

⁴² Ga dzekna lë' mgiy knu chëp loxi:

—Bislédzná or lë'lá gu'nnbény.

⁴³ Ga lë'xi chëp:

—Bët tsada ldo'lá nadzegax se'lá siana di't ichëwu ndzundo' nak.

Lë' Jesús uyët

⁴⁴⁻⁴⁵ Konde uchol mbidz, ukëw gitslyu axta or tson, lo ukëw lo mbidz. Ga lë' lach gu'n kë lën ido' uyak ichol. ⁴⁶ Ga lë'xi ukë' chedz une':

—¡Upa, lën ñalá xguná degilmba'nná!

Uyelo une'xi gu'n che'n lë'xi uyët.

⁴⁷ Konde lë' mgiy chu'nnbény lo soldad uwiy gu'n uyak, uyu'nn ncho'b lë Dios chëp:

—Nli mgiy che'n nak tib minn wen bët xtolda.

⁴⁸ Ga lë' ichë minn nchë ga, uwiy gu'n uyak, ubi ga xgits ña las xchedz Dios.

⁴⁹ Lë' ichë minn chu'nnbeyxi gana ichë una' uzinkë xtitsxi Galilea nchë tib kwa xwiy ichë gu'n che'n.

Lë' Jesús xgë'ts

⁵⁰⁻⁵¹ Ñana yu tib mgiy wen lë José. Mgiy knu nak minn Arimatea, giedz nax Judea, ña mgiy knu yu xid minn chu'nnbény lo judío. Ña mgiy knu kimbias gu'nnbény Dios, lox gunu ña'nda bienn gu'n uxixti'dz minn uyu'nn minn.

⁵² Ga lë' uya lo Pilato unab ikë'ts Jesús. ⁵³ Ulox ulit mgiy che'nxí lo krus, lë' uchalxi tib lach. Lox uguxi lën tib ba' ña' xid ita di't ni tib minn zëxda tsu. ⁵⁴ Dze knu nak or chixkwa' minn ichëwu lo tsenilyu sabd, bëtcha gakda gu'nn minn.

⁵⁵ Lë' iza una' zinkë xtitsxi ucha' Galilea, uzinkë uwiy gan xku'n uyuksi lën ba'.

⁵⁶ Konde lë' iza una' knu uyobichezë udzinn lidz, uxixkwa' gu'n nexlan nla'. Konde uyenilyu dze sabd lë' una' knu dze' uyuzë, lo xka chu'nnbéy xley Moisés.

Lë' Jesús xbanaga

24 ¹ Konde sil ndoming lë' iza una' knu uya chow ba' uyey gu'n nexlan nla'. ² Konde udzinn chow ba', lë' ita gu'n ntse chow ba' udo'bla. ³ Ga uded iza una' knu lën ba' uwiy giendla xkwerp Jesús. ⁴ Gatsla uyak iza una' knu xna xku'n bekwa'n uyak.

Ga lë' chop mgiy uzuli ga, nok lach nkits xgë's choldo'. ⁵ Ga lo gilsdze'bdo' nonga uchu'n iza una' knu uki'ts lo lyu, ga lë' mgiy knu chöp:

—Xku'n xgibdá minn mban xid minn uyët? ⁶ Chut giend ne'g, lë' Jesús ubanaga. Gol bislëdz gu'n une'xi lotá or yuxi Galilea, ⁷ une'xi: “Laboen lë'xi, Xin Mgìy, ted ña ngopxtol, lox gët lo krus, lox gak stson mbidz lë' ibanaga.”

⁸ Ga dzekna axta or knucha lë' iza una' knu uyuslëdz di'dz gu'n une'xi. ⁹ Ga lë' uyobichela iza una' knuga une' gunu lo iza stsi'ptib xin use'dxi gana lo sebalal minn. ¹⁰ Lë' iza una' knu nak: María Magdalena, Juana, gana María xna' Jacobo gana sebalal una'. ¹¹ Ñala iza xin use'dxi or uyon gu'n che'n, nlelëdzdo.

¹² Ga lë' Pedro xnusa ucha' uya chow ba', ñana lit nli, nonga lach gu'n uchalxi xo'b ga, lë' uyobichela Pedroga xna xku'n bekwa'n uyak.

Gu'n uyak ñaz Emaús

¹³ Ñana dze knukga lë' chop xin use'dxi ucha' sia tib giedz lë Emaús, Jerusalén icha' tsi'ptib mil metr idzinn giedz knu.

¹⁴ Ichop minn knu sia chixti'dz ichë gu'n uyak Jerusalén.

¹⁵ Ñana lë't lë' ichop mgiy knu sia zi'd chixti'dz, lë' Jesús ubig-

gax uzinkë xits knu. ¹⁶ Ñala ichop mgiy knu ñu'nnbeyda lë'xiga, lo nde'dta Dios di'dz. ¹⁷ Ga lë'xi chëp:

—¿Bekwa'n chixti'dzdá? ¿Xku'n nlas chakdá?

Lë' uyobiasla ichop mgiy knuga. ¹⁸ Ga lë' tib mgiy knu lë Cleofas ukëb:

—¿Bitser nonga lu' nak tib minn Jerusalén nanda bekwa'n uyak lën dze che'n?

¹⁹ Ga lë'xi chëp:

—¿Bekwa'n uyak dzekna?

Ga lë' ichop mgiy knu ukëb:

—Lë'nu chixti'dz xkwend Jesú, minn Nazaret, tib mgiy une' Dios lo, mgiy che'n nën uyakña Dios lox uyu'nn ncho'b gu'n lo ichësa minn giedz gana une' tipta kon tib gilbey.

²⁰ Ñala poxoz ncho'b nak gana xguxtisnu, lë'la unab uyëtxi lo krus. ²¹ Ñala nu'wu ukimbias mgiy knu nlana lo ichë minn xlë' channa Israel. Yorxa na uyakla tson mbidz uyak gu'n che'n.

²² »Nasil balal una' yu xi'dnu uya chow ba' utse'bnu, ²³ lo giendla xkwerp Jesú lë' uyi'dzëla una' knu bisga xne' uwiy angl chëp: “Mban Jesú.” ²⁴ Lox uya balal xkomie'rnu ñana lit nliwu, giendla xkwerpxi ga.

²⁵ Ga dzekna lë' Jesú chëp:

—Be xtaxki'ta nxen xkilxabdá, xie'ndnadá gana xlelëdzdadá gu'n une' minn une' Dios lo bokla. ²⁶ ¿Be nki'nda dzekna nzak minn uxal' Dios gilnë che'n anscha lë' Dios ide'd xkilbey?

²⁷ Ga lë'xi uyuslo une' xku'n uyak ichë gu'n xne' xti'dz Dios sakxi, uyusloxi axta Moisés gana sebalal minn une' gu'n une' Dios lo bokla.

²⁸ Konde udzinn giedz lë Emaús, lë' Jesú uyu'nn xi'k nak minn fercha sia. ²⁹ Ñala ichop mgiy knu uyu'nn fwersxi chëp:

—Kia'n lo'nu, na udzel-la lyu.

Sial lë'xi uyobias. ³⁰ Konde lë'xi uzob gow ndza'l ichop mgiy knu, lë'xi uzën giatxtil lox ude'dxi xkix lo Dios, ga lox uxil'x-xu ude'dxu. ³¹ Or knucha uyaxyë xni lo ichop mgiy knu, lit

Jesúsga, ñana lë' uyu'wlaxiga. ³² Ga lë' ichop mgiy knu sia zi'd xne':

—Lit nle chak ldo'ná or lë'xi sdzë't xti'dz Dios xne' ichë gu'n uyak or zi'dna ñaz.

³³ Ga lë' ñazлага uyobiche ichop mgiy knu, konde udzinn Jerusalén, lë' iza stsi'ptib xin use'dxi ndopgiy ndza'll sebalal minn. ³⁴ Ga lë' minn nchë ga chëp:

—¡Nli ubanaga Jesús, lë' Simón uwiy laxi!

³⁵ Ga dzekna lë' ichop mgiy knu uguga xkwend, ichë gu'n uyak ñaz gana xku'n uye'nna lë'xi ga, or lë'xi uxi'x giatxtil.

Lë' Jesús udzinn di't nchë xin use'd

³⁶ Lë' ichop mgiy knu bixgu kwend, lë' Jesús uzuli icholda ga, chëp:

—Idzebdadá.

³⁷ Ga lë' ichë xin use'dxi udzebdo' në bitser xpexiga. ³⁸ Ga lë'xi chëp:

—¿Xku'n sdzebdá? ¿Xku'n tipta chak chop gikdá? ³⁹ ¡Gol kwiy niyná gana lë' ñaná ne'g! ¡Gol kwzën lëdná, dzekna xka illelëdzdá! Tib xpe minn chapda bia'll nika dzit, xi'k nakná.

⁴⁰ Lë't lë'xi xne' gu'n che'n, lë'xi uluw ñaxi gana niyxi.

⁴¹ Ñana lo giluzakye gana lo gilxil nika xlelëdzda xin use'dxi gunu, sial lë'xi chëp:

—¿Be chapdá bekwa'n gowná?

⁴² Ga dzekna lë' xin use'dxi ude'd tib blë mal ugë'x. ⁴³ Ga lë'xi ukañawu, lox lë'xi uyow lo xin use'dxi. ⁴⁴ Lox lë'xi chëp:

—Di'dz che'nga unená or lë'ná zu lotá, or lë'ná xne: “Nki'n sakná ichë gu'n xne' xley Moisés gana gu'n xne' ichë xlibr minn une' gu'n une' Dios lo bokla gana gu'n xne' libr lë Salmos.”

⁴⁵ Ga dzekna lë'xi uyu'nn lë' minn uye'nna gu'n xne' Xti'dz Dios. ⁴⁶ Ga lë'xi chëp:

—Xnu uya'nu, nki'in lë' Minn uxal' Dios gët, lox gak tson mbidz lë' ibanaga. ⁴⁷ Gana lë'tá tsa idibsa lo gitslyu, guslotá gane'ch Jerusalén, ine'tá: “Lë' Minn uxal' Dios xne': Gol kwlelëdz Dios, gol kwsa'n ichë xtoldá dzekna xka lë' Dios kob xtoldá.”

⁴⁸ »Lu'tá nak minn ine' ichë gu'n uyak, lo lu'tá uwiyu.

⁴⁹ Nonga gol gobias Jerusalén, axta lë'ná ixal Espíritu chen Dios zi'd iba', gu'n une' duwpa'ná.

Lë' Jesús sia iba'

⁵⁰ Ga lë'xi uziña iza xin use'dxi udzinn Betania, ga ulisxi ñaxi iba' uyu'nnlayxi xin use'dxi. ⁵¹ Lë't lë'xi chu'nnlay xin use'dxi, lë'xi uyep iba'. ⁵² Ga dzekna lë' xin use'dxi uyu'nn ncho'b lëxi, konde ulox ga, lë' xin use'dxi uyobiche Jerusalén ney tib gilxildo'. ⁵³ Uded lo knu, izasa dze lë' xin use'dxi xia ido' chu'nn ncho'b lë Dios.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

(Lucas 24.53)